

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b> .....σελ.3	σελ.3
<b>ΕΝΟΤΗΤΑ 1 Στρατηγικό Σχέδιο</b> .....σελ.5	σελ.5
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.1. Αποτύπωση Χαρακτηριστικών Περιφέρειας–</b>	
<b>Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης</b> .....σελ.7	σελ.7
1.1.A. Αποτύπωση Χαρακτηριστικών της Περιφέρειας .....σελ.7	σελ.7
1.1.A.1. Βασικά Χαρακτηριστικά της Περιφέρειας .....σελ.7	σελ.7
1.1.A.2. Βασικά Χαρακτηριστικά της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων ως Οργανισμών .....σελ.67	σελ.67
1.1.B. Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης .....σελ.107	σελ.107
1.1.B.1. Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης .....σελ.107	σελ.107
1.1.B.2.SWOT ανάλυση Περιφέρειας ως γεωγραφική ενότητα.....σελ.109	σελ.109
1.1.B.3.SWOT ανάλυση Περιφέρειας ως οργανισμός.....σελ.117	σελ.117
1.1.B.4.SWOT ανάλυση Νομικών Προσώπων Περιφέρειας.....σελ.124	σελ.124
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.2. Αναπτυξιακό Όραμα Περιφέρειας</b>	
<b>και κατευθυντήριες Αρχές</b> .....σελ.128	σελ.128
1.2.A. Αναπτυξιακό Όραμα της Περιφέρειας .....σελ.128	σελ.128
1.2.B. Κατευθυντήριες Αρχές .....σελ.130	σελ.130
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.3 Στρατηγική της Περιφέρειας</b> .....σελ.131	σελ.131
1.3.A. Στρατηγικοί Στόχοι της Περιφέρειας .....σελ.140	σελ.140
1.3.A.1. Στρατηγικοί στόχοι περιφερειακής ανάπτυξης.....σελ.142	σελ.142
1.3.A.2. Στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης .....σελ.152	σελ.152

1.3.B. Αναπτυξιακοί Άξονες της Περιφέρειας .....	σελ.156
1.3.B.1. Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής .....	σελ.157
1.3.B.2. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση .....	σελ.157
1.3.B.3 Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός ...	σελ.158
1.3.B.4. Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οικονομικής Κατάστασης της Περιφέρειας .....	σελ.158

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την εφαρμογή από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου του 2011 του Νόμου 3852/ 2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», θεσμοθετήθηκε η κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τις Αιρετές Περιφέρειες, εδραιώνοντας το ρόλο τους ως όργανα σχεδιασμού και προγραμματισμού σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού.

Στη βάση αυτή και προκειμένου να εξασφαλιστεί ενιαία δομή, συγκρότηση και λογική στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, εκδόθηκε η αριθμ. πρωτ. 74754/ 30-12-2010 (ΦΕΚ 226 Α'/ 30-12-2010) απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Περιεχόμενο, δομή, τρόπος υποβολής, όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) β' βαθμού».

Σε εφαρμογή της παραπάνω απόφασης, κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατάρτισε, υλοποίησε, παρακολούθησε και αξιολόγησε το πρώτο τριετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2012-2014 και τα αντίστοιχα ετήσια Προγράμματα Δράσης ετών 2012, 2013 και 2014.

Σύμφωνα πλέον με την αριθμ.35829/22-9-2014 (ΦΕΚ Β'/2642/6-10-2014) απόφαση του Αν. Υπουργού Εσωτερικών συντάσσεται και το παρόν πενταετές **Επιχειρησιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2015-2019**, το οποίο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες που συντάσσονται και εγκρίνονται σε δύο φάσεις:

Α' Φάση: Ενότητα 1<sup>η</sup>- Στρατηγικό Σχέδιο

Β' Φάση: Ενότητα 2<sup>η</sup>- Επιχειρησιακό Σχέδιο

Ενότητα 3<sup>η</sup>: Πενταετές Πρόγραμμα Δράσεων-Οικονομικό Πρόγραμμα

Ενότητα 4<sup>η</sup>: Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Προγράμματος

Η συνολική κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015 – 2019 αποτελεί ευθύνη της Εκτελεστικής Επιτροπής ενώ η έγκριση και παρακολούθησή του εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου, σηματοδοτώντας τον ισχυρό προγραμματικό και επιτελικό ρόλο που καλούνται να παίξουν τα αιρετά πολιτικά όργανα που σηματοδοτούν, ουσιαστικά και συμβολικά, τον αυτόνομο αυτοδιοικητικό ρόλο.

Το σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος συντάσσει η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, η οποία είναι υπεύθυνη τόσο για την κατάρτιση του Προγράμματος, όσο και για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων που μετέχουν στη διαδικασία, με στόχο την οργανωτική σταθεροποίηση των δομών της Περιφέρειας.

Επιπλέον, προβλέπονται διαδικασίες διαβούλευσης με στόχο την προώθηση της συμμετοχικής διαδικασίας και την κοινωνική συναίνεση, στο πλαίσιο της άσκησης μίας δημοκρατικότερης και εγγύτερης προς τους πολίτες αναπτυξιακής πολιτικής.

Ο νέος Στρατηγικός Σχεδιασμός θα υλοποιηθεί υπό το πρίσμα της διασφάλισης της ενότητας του δημόσιου χώρου της Περιφέρειας και της εδραίωσης περιφερειακής συνείδησης, με σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διοικητικών ενοτήτων της.

Ακολούθως ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός/Οικονομικός Προγραμματισμός θα αποτυπώσει και θα προεκτιμήσει οικονομικά πολιτικές και δράσεις, τελώντας όμως πάντα υπό την αίρεση της ευελιξίας του δημοσιονομικού συστήματος για την εφαρμογή τους.

Σε όλη τη διαδικασία ανοιχτά ζητήματα παραμένουν η ανοικτή και συμμετοχική διοίκηση, η προσαρμοστικότητα και η ευελιξία, η αποδοτικότητα, και η αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών, ανθρώπινων και λοιπών πόρων.

## ΕΝΟΤΗΤΑ 1 - Στρατηγικό Σχέδιο

Ο στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στις Αιρετές Περιφέρειες κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2012-2014) και είχε ως στόχο τη διασφάλιση μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης και ορθολογικής ιεράρχησης των τοπικών προτεραιοτήτων σε οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό επίπεδο, την εσωτερική συνοχή των επιμέρους μέτρων παρέμβασης, το συντονισμό στην υλοποίηση των επιμέρους σχεδίων, προγραμμάτων και δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, και ευρωπαϊκό επίπεδο. Στην παρούσα προγραμματική περίοδο, για πρώτη φορά το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκπονείται με χρονικό ορίζοντα πενταετίας.

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει το **Στρατηγικό Σχέδιο** / 1<sup>η</sup> Ενότητα του Ε.Π) το οποίο διαρθρώνεται σε 3 κεφάλαια:

Το **πρώτο κεφάλαιο** αφορά στην διερεύνηση και αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης στην Περιφέρεια (εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον), τις αλλαγές που έχουν προκύψει μετά το πέρας της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, τη διατύπωση επικαιροποιημένου οράματος και νέων στόχων για την Κεντρική Μακεδονία και τη διαμόρφωση στρατηγικής ειδικά εν μέσω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας της χώρας.

Κατά την αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης γίνεται διαχωρισμός μεταξύ της Περιφέρειας ως γεωγραφική ενότητα αλλά και ως Οργανισμός και εντοπίζονται οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιφερειακή αυτοδιοίκηση στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου

Για την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης χρησιμοποιήθηκαν και επεξεργάστηκαν, πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία: (α) ποσοτικά και ποιοτικά πρωτογενή στοιχεία που αντλήθηκαν από πίνακες (Οδηγός Ε.Π ΕΕΤΑΑ) που διακινήθηκαν από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού προς τα όργανα διοίκησης, τις υπηρεσίες και Νομικά

Πρόσωπα της Περιφέρειας και (β) δευτερογενή ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που αντλήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, την Eurostat, Υπουργεία, και διάφορα Προγραμματικά κείμενα.

Στη συνέχεια, επιχειρείται η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, με στόχο τον εντοπισμό των κυριότερων προβλημάτων που εμφανίζονται σε περιφερειακό επίπεδο σχετικά με την ανάπτυξη, την αγορά εργασίας, την περιφερειακή οικονομική βάση και την επισήμανση των παραγόντων που επιδρούν ουσιαστικά στην αναπτυξιακή διαδικασία. Μέσω ανάλυσης SWOT (Ισχυρά Σημεία – Αδυναμίες - Ευκαιρίες - Απειλές) αναδεικνύονται τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα, οι δυνατότητες και αναπτυξιακές προοπτικές της Περιφέρειας, καθώς και οι προϋποθέσεις που κρίνονται αναγκαίες για το σκοπό αυτό. Αντίστοιχη ανάλυση επιχειρείται και για τον εντοπισμό των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των υπηρεσιών της Περιφέρειας και των Νομικών της Προσώπων θέτοντας όπως πάντα, την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας και τη βελτίωση των σχέσεων της Περιφέρειας με τους φορείς και τους πολίτες της, ως μία εκ των βασικών της προτεραιοτήτων.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρουσιάζεται το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας της και τον τρόπο διοίκησης των υποθέσεων περιφερειακού επιπέδου.

Ακολούθως, στο **τρίτο κεφάλαιο** αναλύεται η στρατηγική της Περιφέρειας με τον προσδιορισμό των στρατηγικών της στόχων και των τεσσάρων Αναπτυξιακών Αξόνων που θέτει ως κορμό του Επιχειρησιακού της Προγράμματος.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί την πρώτη Ενότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το Στρατηγικό Σχεδιασμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την πενταετία 2015 - 2019.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.1. Αποτύπωση Χαρακτηριστικών Περιφέρειας- Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

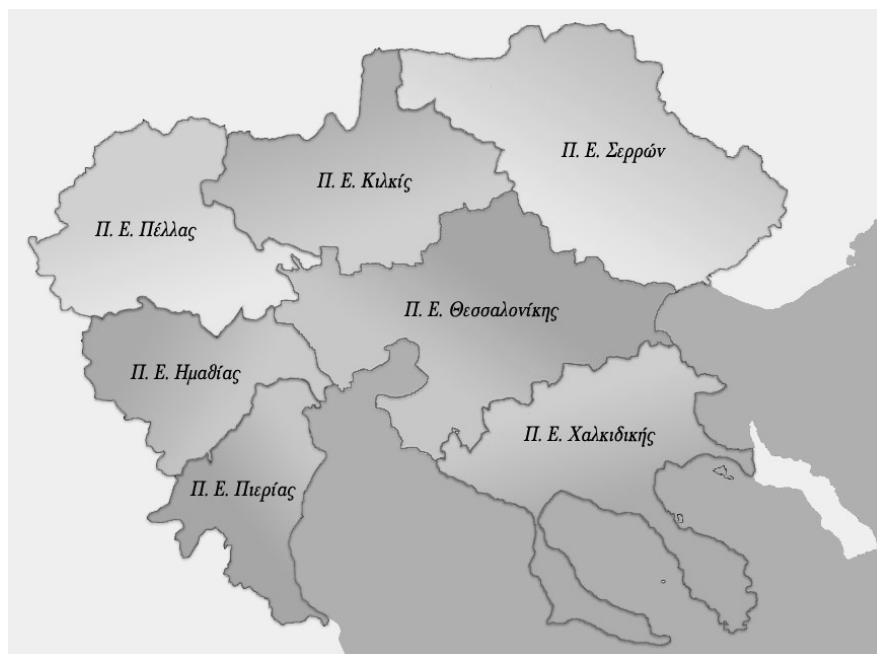
### 1.1.Α. Αποτύπωση Χαρακτηριστικών της Περιφέρειας

#### 1.1.Α.1.Βασικά Χαρακτηριστικά της Περιφέρειας

- Γεωγραφικά

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει επτά Περιφερειακές Ενότητες και 38 Δήμους στην επικράτειά της. Οι περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής έχουν συνολική έκταση 18.811 τ.χλμ.

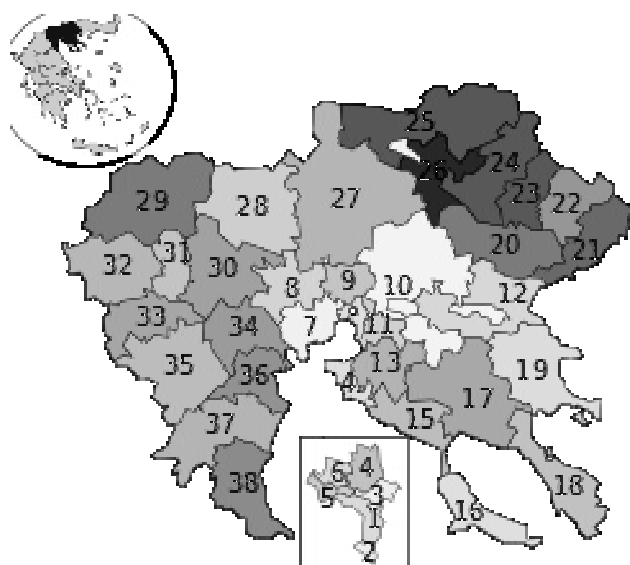
Χάρτης 1: Διοικητική διαίρεση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας



Πηγή: <http://www.nath.gr>

Οι Δήμοι παρουσιάζονται στον ακόλουθο χάρτη και τον αντίστοιχο πίνακα.

Χάρτης 2: Δήμοι της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας



Πηγή: [el.wikipedia.org/wiki/Περιφέρεια\\_Κεντρικής\\_Μακεδονίας](http://el.wikipedia.org/wiki/Περιφέρεια_Κεντρικής_Μακεδονίας)

Πίνακας 1: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας – Δήμοι και Μόνιμος Πληθυσμός 2011

α/α	Δήμος	Έδρα	Π.Ε.	Πληθ.
1	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκης	375.276
2	Καλαμαριάς	Καλαμαριά		87.255
3	Νεάπολης-Συκεών	Συκιές		86.417
4	Παύλου Μελά	Σταυρούπολη		84.397
5	Αμπελοκήπων-Μενεμένης	Αμπελόκηποι		55.869
6	Κορδελιού-Ευόσμου	Εύοσμος		74.254
7	Δέλτα	Σίνδος		40.541
8	Χαλκηδόνος	Κουφάλια		35.145
9	Ωραιόκαστρου	Ωραιόκαστρο		25.231
10	Λαγκαδά	Λαγκαδάς		42.574
11	Πυλαίας-Χορτιάτη	Πανόραμα		50.162
12	Βόλβης	Σταυρός		26.079
13	Θέρμης	Θέρμη		36.276
14	Θερμαϊκού	Περαία		38.349
15	Νέας Προποντίδας	Νέα Μουδανιά	Χαλκιδικής	33.801
16	Κασσάνδρας	Κασσανδρεία		16.153
17	Πολυγύρου	Πολύγυρος		23.152
18	Σιθωνίας	Νικήτη		12.927
19	Αριστοτέλη	Ιερισσός	18.851	
20	Βισαλτίας	Νιγρίτα	Σερρών	26.127
21	Αμφίπολης	Ροδολίβος		12.940
22	Νέας Ζίχνης	Νέα Ζίχνη		15.073
23	Εμμαν. Παππά	Χρυσό		19.844
24	Σερρών	Σέρρες		75.233
25	Σιντικής	Σιδηρόκαστρο		28.382
26	Ηρακλείας	Ηράκλεια	23.317	
27	Κιλκίς	Κιλκίς	Κιλκίς	56.336
28	Παιονίας	Πολύκαστρο		32.720
29	Αλμωπίας	Αριδαία	Πέλλας	27.556
30	Πέλλας	Γιαννιτσά		63.122
31	Σκύδρας	Σκύδρα		20.188
32	Έδεσσας	Έδεσσα		28.814
33	Ηρωικής Πόλης Νάουσας	Νάουσα	Ημαθίας	34.441
34	Αλεξάνδρειας	Αλεξάνδρεια		43.209
35	Βέροιας	Βέροια	65.968	
36	Πύδνας-Κολινδρού	Αιγίνιο	Πιερίας	18.445
37	Κατερίνης	Κατερίνη		83.764
38	Δίου-Ολύμπου	Λιτόχωρο		27.637

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία.



Η Κεντρική Μακεδονία αποτελεί τη βασική οδική και σιδηροδρομική πύλη της χώρας προς τα Βαλκάνια, ενώ συνδέεται με τις γειτονικές χώρες μέσω της ΠΑΘΕ, της Εγνατίας Οδού και των κάθετων οδικών αξόνων της, του σιδηροδρομικού δικτύου, του αεροδρομίου «Μακεδονία» και του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Ειδικά η ολοκλήρωση κατασκευής της Εγνατίας Οδού έχει συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων περιοχών στον ευρύτερο βορειοελλαδικό χώρο, την αναστροφή της εσωστρέφειας και της εγκατάλειψης, τη διευκόλυνση των μεταφορών, του τουρισμού, με πολλαπλασιαστικά οφέλη. Επισημαίνεται ότι η άρση της γεωγραφικής απομόνωσης της Περιφέρειας είναι μεν αξιοσημείωτη, ωστόσο έχει γίνει υπερεκτίμηση του αναπτυξιακού ρόλου των οδικών υποδομών. Το αποτέλεσμα είναι ότι η χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας στον περιφερειακό, εθνικό και διεθνή χώρο παρουσιάζει ακόμα αρκετά προβλήματα.

Χάρτης 3: Γεωφυσικός χάρτης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας



Πηγή: <http://www.rcm.gr>

Σε γεωφυσικό επίπεδο, η Κεντρική Μακεδονία είναι κατά κύριο λόγο μια γεωγραφική περιοχή με έντονο ορεινό χαρακτήρα με πολυάριθμους ορεινούς όγκους στην εδαφική της επικράτεια. Οι σημαντικότεροι ορεινοί

όγκοι είναι: ο Όλυμπος και τα Δυτικά Πιέρια στην Πιερία, το Βέρμιο στην Ημαθία, ο Άθως και ο Χολομώντας στη Χαλκιδική, ο Χορτιάτης και ο Βερτίσκοκς στη Θεσσαλονίκη, τα Κερδύλλια (Θεσσαλονίκη, Σέρρες), τα όρη Βροντούς στις Σέρρες, η οροσειρά Κερκίνη (Κιλκίς, Σέρρες), ο Βόρας, το Πίνοβο, η Τζένα στην Πέλλα, το Πάικο (Πέλλα, Κιλκίς). Κλιματολογικά, ο χειμώνας χαρακτηρίζεται από χαμηλές θερμοκρασίες, έντονες βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις συνήθως από τα τέλη Νοεμβρίου ως τις αρχές Απριλίου, ενώ παρατηρούνται και ολικοί παγετοί. Το καλοκαίρι είναι δροσερό με λίγες τοπικές βροχές. Μεταξύ των ορεινών όγκων, διαμορφώνεται ένα δυτικό και ένα ανατολικό πεδινό τμήμα με πλούσια χλωρίδα και πανίδα.

Στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, προερχόμενοι από τα βόρεια και τα δυτικά ρέουν και εκβάλλουν στη θάλασσα οι ποταμοί Αλιάκμονας, Αξιός, Γαλλικός, Λουδίας, ενώ στο ανατολικό της τμήμα ρέει και εκβάλλει στη θάλασσα ο ποταμός Στρυμόνας. Οι ορεινοί όγκοι, το σύστημα απορροής και η γεωμορφολογία του εδάφους διαμορφώνουν ένα σύστημα λιμνών που περιλαμβάνει στα βόρεια τμήμα της Βεγορίτιδας, της Δοϊράνης και της τεχνητής λίμνης Κερκίνης, τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Πέντε από τις επτά Περιφερειακές Ενότητες περιλαμβάνουν παραθαλάσσιες εκτάσεις (πλην Κιλκίς και Πέλλας), ωστόσο η Ημαθία και οι Σέρρες έχουν σχετικά μικρό μήκος ακτογραμμών. Στις παράκτιες περιοχές της Πιερίας και στις χερσονήσους της Χαλκιδικής, οι οποίες έχουν το μεγαλύτερο θαλάσσιο μέτωπο, εντοπίζεται η κυριότερη τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας αλλά και οξυμένα προβλήματα: περιβαλλοντικά (όχληση, υποβάθμιση γεωργικής γης, περιβαλλοντική υποβάθμιση) και πολεοδομικά (συγκρούσεις χρήσεων γης, αυθαίρετη δόμηση). Η μόνη νησιωτική περιοχή που υπάγεται διοικητικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η Αμμουλιανή με κύρια παραγωγική δραστηριότητα τον τουρισμό.

- Πληθυσμιακά

Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζεται το πληθυσμιακό δυναμικό της Περιφέρειας για το έτος 2011, σύμφωνα με τα οριστικά αποτελέσματα της τελευταίας απογραφής. Επίσης, παρατίθενται οι μεταβολές του πληθυσμού κατά την τριακονταετία 1981-2011 και τη δεκαετία 2001 – 2011. Για τις πληθυσμιακές τάσεις μετά το 2011 χρησιμοποιείται ως πηγή η Α΄ φάση της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (Αύγουστος 2013) του Υ.Π.Ε.Κ.Α. Επίσης, χρησιμοποιείται μοντέλο πρόβλεψης πληθυσμού για τη δεκαετία 2011-2021, καθώς νεότερα στατιστικά στοιχεία από επίσημες πηγές για τα έτη μετά το 2011 δεν είναι διαθέσιμα.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει 1.882.108 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή 2011 του μόνιμου πληθυσμού της χώρας. Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει το 59,01% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας ή 1.110.551 κατοίκους. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 2, πολυπληθέστερη μετά τη Θεσσαλονίκη εμφανίζεται η Π.Ε Σερρών με 9,37% του μόνιμου πληθυσμού, ενώ η Π.Ε Κιλκίς έχει το μικρότερο πληθυσμό σε επίπεδο Περιφέρειας με ποσοστό 4,27%.

Πίνακας 2: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας – Μόνιμος πληθυσμός 2011

Περιφερειακή Ενότητα	Μόνιμος πληθυσμός (2011)	% επί συνόλου Περιφέρειας
Π.Ε Θεσσαλονίκης	1.110.551	59,01
Π.Ε Σερρών	176.430	9,37
Π.Ε Ημαθίας	140.611	7,47
Π.Ε Πέλλας	139.680	7,42
Π.Ε Πιερίας	126.698	6,73
Π.Ε Χαλκιδικής	107.719	5,72
Π.Ε Κιλκίς	80.419	4,27
<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>1.882.108</b>	<b>100,00</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού, 2011.

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής και επεξεργασία των δημογραφικών στοιχείων για την περίοδο 1981-2011, ο πληθυσμός της χώρας αυξήθηκε κατά 11,05% ενώ ο πληθυσμός της Κεντρικής Μακεδονίας αυξήθηκε κατά 17,53%. Ο πληθυσμός αυξήθηκε στις περισσότερες Περιφερειακές Ενότητες με διαφορετικούς όμως ρυθμούς αύξησης, εκτός των Σερρών και του Κιλκίς στις οποίες σημειώνεται μείωση σε απόλυτους αριθμούς και οι οποίες αποτελούν τις Ενότητες με την εντονότερη γεωργική δραστηριότητα. Η Χαλκιδική, η Θεσσαλονίκη και η Πιερία παρουσιάζουν εντυπωσιακά ποσοστά πληθυσμιακής αύξησης (36,29%, 27,42%, 18,57% αντίστοιχα) εντός της 30ετίας.

Πίνακας 3: Εξέλιξη πληθυσμού ανά Περιφερειακή Ενότητα 1981 - 2011

<b>Διοικητική διαίρεση</b>	<b>1981</b>	<b>1991</b>	<b>2001</b>	<b>2011</b>	<b>% εξέλιξη πληθυσμού 1981-2011</b>
Π.Ε Ημαθίας	133.750	139.934	143.618	140.611	+5,13
Π.Ε Θεσ/νίκης	871.580	944.864	1.057.825	1.110.551	+27,42
Π.Ε Κιλκίς	81.562	81.720	89.056	80.419	-1,40
Π.Ε Πέλλας	132.386	138.761	145.797	139.680	+5,51
Π.Ε Πιερίας	106.859	116.763	129.846	126.698	+18,57
Π.Ε Σερρών	196.247	192.828	200.916	176.430	-10,10
Π.Ε Χαλκιδικής	79.036	72.576	104.894	107.719	+36,29
<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>1.601.420</b>	<b>1.687.626</b>	<b>1.871.952</b>	<b>1.882.108</b>	<b>+17,53</b>
<b>Σύνολο χώρας</b>	<b>9.739.589</b>	<b>10.259.900</b>	<b>10.964.020</b>	<b>10.816.286</b>	<b>+11,05</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Αποτελέσματα απογραφής πληθυσμού 1981, 1991, 2001, 2011.

Όπως επισημάνθηκε και στο προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Π.Κ.Μ, κατά τη δεκαετία 2001-2011 παρατηρείται πληθυσμιακή στασιμότητα με μικρούς αριθμούς πληθυσμιακής αύξησης. Μικρή ποσοστιαία θετική μεταβολή παρουσιάζουν οι Περιφερειακές Ενότητες Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης (4,98% και 2,69% αντίστοιχα) και ενώ συνολικά η Περιφέρεια παρουσιάζει πληθυσμιακή αποδυνάμωση, σε πέντε από τις επτά Ενότητές της, οι ρυθμοί αύξησης είναι αρνητικοί. Η σημαντικότερη μείωση παρουσιάζεται στην Π.Ε Σερρών (-12,19%) και στην Π.Ε Κιλκίς (-9,70%).

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 4: Εξέλιξη πληθυσμού ανά Περιφερειακή Ενότητα 2001 - 2011

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	% πληθυσμού επί συνόλου Π.Κ.Μ (2001)	Πληθυσμός 2011	% πληθυσμού επί συνόλου Π.Κ.Μ (2011)	Μεταβολή πληθυσμού 2001-11
Π.Ε Θεσ/νίκης	1.057.825	56,51	1.110.551	59,01	+4,98
Π.Ε Σερρών	200.916	10,73	176.430	9,37	-12,19
Π.Ε Ημαθίας	143.618	7,67	140.611	7,47	-2,09
Π.Ε Πέλλας	145.797	7,79	139.680	7,42	-4,20
Π.Ε Πιερίας	129.846	6,94	126.698	6,73	-2,42
Π.Ε Χαλ/κής	104.894	5,60	107.719	5,72	+2,69
Π.Ε Κιλκίς	89.056	4,76	80.419	4,27	-9,70
<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>1.871.952</b>	<b>100,00</b>	<b>1.882.108</b>	<b>100,00</b>	<b>+0,54</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*.

Σύμφωνα με τη μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» του Υ.Π.Ε.Κ.Α, οι δημογραφικές εξελίξεις μέχρι το 2021 είναι αρνητικές: αναμένεται ότι θα υπάρξει μείωση της πληθυσμιακής δυναμικής, κυρίως εξαιτίας των μεταναστευτικών ροών λόγω της οικονομικής κρίσης, δηλαδή μείωση των μεταναστών από χώρες του εξωτερικού προς την Π.Κ.Μ και ταυτόχρονη αύξηση των μεταναστευτικών εκροών προς το εξωτερικό. Η μελέτη εντοπίζει δύο ζώνες εντός της Κεντρικής Μακεδονίας με διαφορετική συμπεριφορά: μία ζώνη που θα παρουσιάσει πληθυσμιακή αύξηση εντοπίζεται κυρίως προς τα νότια και μία ζώνη πληθυσμιακής συρρίκνωσης προς τα βόρεια.

Στον πίνακα 5 παρατίθεται πρόβλεψη πληθυσμού για τα έτη 2021 και 2031. Για την πρόβλεψη της εξέλιξης του πληθυσμού χρησιμοποιείται ο τύπος του ανατοκισμού, τον οποίο προτείνει το ΥΠ.ΕΣ για προβλέψεις μελλοντικών πληθυσμών, με εκτιμώμενο ετήσιο ποσοστό αύξησης ίσο με 1%. Ο τύπος του ανατοκισμού είναι:  $E_n = \Pi_0 \times (1 + \varepsilon/100)^n$ , όπου:

$E_n$  = πληθυσμός μετά από  $n$  έτη

$\Pi_0$  = σημερινός πληθυσμός

$\varepsilon$  = ετήσια αύξηση πληθυσμού 1% για  $n = 10$  έτη και 20 έτη, για την πρόβλεψη πληθυσμού 2021 και 2031 αντίστοιχα.

Στον πίνακα 5 παρατίθεται πρόβλεψη πληθυσμού για τα έτη 2021 και 2031. Για την πρόβλεψη της εξέλιξης του πληθυσμού χρησιμοποιείται ο τύπος του ανατοκισμού, τον οποίο προτείνει το ΥΠ.ΕΣ για προβλέψεις

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

μελλοντικών πληθυσμών, με εκτιμώμενο ετήσιο ποσοστό αύξησης ίσο με 1%. Ο τύπος του ανατοκισμού είναι:  $E_n = \Pi_0 \times (1 + \varepsilon/100)^n$ , όπου:

$E_n$  = πληθυσμός μετά από  $n$  έτη

$\Pi_0$  = σημερινός πληθυσμός

$\varepsilon$  = ετήσια αύξηση πληθυσμού 1% για  $n = 10$  έτη και 20 έτη, για την πρόβλεψη πληθυσμού 2021 και 2031 αντίστοιχα.

Πίνακας 5: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας – Πληθυσμιακά Μεγέθη και πρόβλεψη πληθυσμού

Διοικητική διαίρεση	Πληθυσμός 2001	Πληθυσμός 2011	Πληθυσμός 2021	Πληθυσμός 2031
Π.Ε Θεσ/νίκης	1.057.825	1.110.551	1.111.662	1.112.774
Π.Ε Σερρών	200.916	176.430	176.607	176.783
Π.Ε Ημαθίας	143.618	140.611	140.752	140.892
Π.Ε Πέλλας	145.797	139.680	139.820	139.960
Π.Ε Πιερίας	129.846	126.698	126.825	126.952
Π.Ε Χαλ/κής	104.894	107.719	107.827	107.935
Π.Ε Κιλκίς	89.056	80.419	80.499	80.580
<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>1.871.952</b>	<b>1.882.108</b>	<b>1.883.991</b>	<b>1.885.876</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία.

Σύμφωνα λοιπόν με τους υπολογισμούς της μελλοντικής εξέλιξης πληθυσμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κατά τη δεκαετία 2011-2021 εντός της οποίας θα υλοποιηθεί το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα υπάρξει μικρή πληθυσμιακή αύξηση της τάξης του 0,1%, ενώ σε εύρος 20ετίας (με έτος βάση το 2011) ο τύπος του ανατοκισμού δίνει συνολική πληθυσμιακή αύξηση 0,2% μέχρι το 2031. Οι υπολογισμοί αυτοί είναι πιο αισιόδοξοι σε σχέση με τα ευρήματα της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» όπου γίνεται εκτίμηση για σημαντική εξασθένιση της πληθυσμιακής δυναμικής και αναφέρεται ότι το 2021 θα υπάρξει μικρή πληθυσμιακή μείωση σε απόλυτα μεγέθη .

Το αποτέλεσμα του συνδυασμού των χαμηλών ρυθμών φυσικής αύξησης και αυξημένης μεταναστευτικής κίνησης, κυρίως εκροών προς το εξωτερικό λόγω της οικονομικής κρίσης, καταγράφεται στους σχετικά χαμηλούς, αλλά αυξητικούς ρυθμούς πληθυσμιακής μεταβολής που προβλέπονται έως το 2031 στην Κεντρική Μακεδονία, φαινόμενο το οποίο γενικεύεται στη χώρα σύμφωνα με τις δημογραφικές προβλέψεις. Είναι αναγκαίος, επομένως, ο

στρατηγικός σχεδιασμός ανάπτυξης ώστε να αναχαιτιστεί ή και να αντιστραφεί αυτή η τάση. Ταυτόχρονα, η επικρατούσα δημογραφική τάση της επιτάχυνσης της πληθυσμιακής γήρανσης έχει ως συνέπεια την αυξανόμενη επιβάρυνση των τοπικών υποδομών υγείας και κοινωνικής μέριμνας ηλικιωμένων, ειδικά σε μία περίοδο που περικόπονται αδιάκριτα και βάνουσα οι κοινωνικές παροχές.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

- Κοινωνικά

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι το 2010, η Π.Κ.Μ ανήκει στη δικαιοδοσία 2 Υγειονομικών Περιφερειών οι οποίες διαθέτουν 23 δημόσια νοσοκομεία με συνολική δυναμικότητα 10.447 κλινών, 27 ιδιωτικές κλινικές με 3.280 κλίνες.

Πίνακας 6: Κλάδος υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (2009-2010)

Διοικητική διαίρεση	2009				2010		
	Αρ. δημ. νοσοκ.	Κλίνες θεραπευτηρίων	Αρ. ιδιωτ. κλινικών	Κλίνες ιδιωτικών κλινικών	Αρ. Ιατρών	Αρ. Οδοντιάτρων	Αρ. Ιατρών/1000 κατ.
Π.Ε Ημαθίας	2	414	2	116	540	132	3,74
Π.Ε Θεσ/κης	13	8.139	18	2.876	8.283	1.863	7,18
Π.Ε Κιλκίς	2	309	-	-	282	56	3,28
Π.Ε Πέλλας	2	475	3	92	428	117	2,95
Π.Ε Πιερίας	2	493	3	136	537	154	4,18
Π.Ε Σερρών	1	457	1	60	625	172	3,35
Π.Ε Χαλ/κής	1	160	-	-	456	85	4,54
<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>23</b>	<b>10.447</b>	<b>27</b>	<b>3.280</b>	<b>11.151</b>	<b>2.579</b>	<b>4,17</b>

Πηγή : Πρόταση-Πλαίσιο/ Βασικές Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής για τη Νέα Προγραμματική Περίοδο, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Μάιος 2013).

Το επίπεδο των κοινωνικών υποδομών και παροχών προς τους κατοίκους της Περιφέρειας αποτελεί πεδίο καίριας σημασίας για την ποιότητα διαβίωσής τους, στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των αναγκών και αντιμετώπισης των ανισοτήτων που δημιουργούνται εξαιτίας των αναδιαρθρώσεων της κοινωνικής και οικονομικής βάσης.

Σύμφωνα με τις Βασικές Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής για τη Νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας προβλέπεται η στήριξη μιας κοινωνικής ομάδας που προέκυψε εξαιτίας της μεγάλης μείωσης των εισοδημάτων, τους «νεόπτωχους». Νέοι, ηλικιωμένοι, άνεργοι και άλλες ειδικές ομάδες πληθυσμού αναμένεται μέσω του νέου ΕΣΠΑ (ΣΕΣ) να στηριχθούν σε περιφερειακό επίπεδο μέσω μίας σειράς μέτρων, ενδεικτικά: ενίσχυση απασχόλησης, βελτίωση της δωρεάν πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, προώθηση κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων, εφαρμογή ολοκληρωμένων κοινωνικών προγραμμάτων (CLLD), βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, στήριξη της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης,



αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού, προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναβάθμισης υποβαθμισμένων περιοχών με υψηλή συγκέντρωση ειδικών ομάδων πληθυσμού.

- Εκπαίδευση - Δια βίου μάθηση

Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, το πλήθος των διαθέσιμων υποδομών της Περιφέρειας στον τομέα της εκπαίδευσης υπολείπονταν σε μικρό βαθμό του επιπέδου συγκέντρωσης της ζήτησης, γεγονός που δεν προκαλούσε γενικευμένες συνθήκες ποσοτικής ανεπάρκειας με δυσμενείς επιδράσεις στο επίπεδο εξυπηρέτησης των αναγκών.

Επί του παρόντος, το επίπεδο εκπαίδευσης στην Π.Κ.Μ κρίνεται ικανοποιητικό σε σχέση με το επίπεδο της χώρας. Τα κυριότερα προβλήματα που εντοπίζονται αφορούν πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, αναλφαβητισμός, δύσκολη πρόσβαση παιδιών από απομακρυσμένες περιοχές στο σχολείο, χαμηλή συμμετοχή στη δια βίου μάθηση. Ο τομέας της εκπαίδευσης, τα τελευταία χρόνια και εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, είναι σοβαρά πληττόμενος με μεγάλη μείωση δαπανών σε εκπαιδευτικές υποδομές και ανθρώπινο κεφάλαιο (καθηγητές).

Σε ότι αφορά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για το σχολικό έτος 2013-2014, στην Κεντρική Μακεδονία συγκεντρώνεται περίπου το 16-19% του εθνικού δυναμικού στις δύο πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, ανάλογα με το δείκτη δυναμικότητας που χρησιμοποιείται (σχολικές μονάδες, μαθητές και εκπαιδευτικοί), όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, το αντίστοιχο ποσοστό κυμαινόταν από 16% έως 21%, ενώ σε απόλυτα μεγέθη οι σχολικές μονάδες εμφανίζονται πλέον μειωμένες, λόγω των συνενώσεων που έχουν πραγματοποιηθεί.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 7: Δείκτες Α΄ βάθμιας και Β΄ βάθμιας Εκπαίδευσης (σχολικό έτος 2013-14)  
Π.Κ.Μ

<b>Βαθμίδα Εκπαίδευσης</b>	<b>Δείκτες</b>	<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>Ελλάδα</b>	<b>% επί συνόλου χώρας</b>
<b>Α΄ βάθμια Εκπαίδευση: Νηπιαγωγεία</b>	Σχολικές Μονάδες	913	5.440	16,78
	Μαθητές	29.317	154.783	18,94
<b>Α΄ βάθμια Εκπαίδευση: Δημοτικά</b>	Εκπαιδευτικοί	2.340	12.719	18,40
	Σχολικές Μονάδες	758	4.613	16,43
<b>Β΄ βάθμια Εκπαίδευση: Γυμνάσια</b>	Μαθητές	112.660	628.502	17,93
	Εκπαιδευτικοί	10.950	63.287	17,30
<b>Β΄ βάθμια Εκπαίδευση: Λύκεια</b>	Σχολικές Μονάδες	287	1.747	16,43
	Μαθητές	58.341	313.227	18,63
	Εκπαιδευτικοί	5.849	34.428	16,99
	Σχολικές Μονάδες	221	1.302	16,97
	Μαθητές	43.995	243.453	18,07
	Εκπαιδευτικοί	3.853	23.132	16,66

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2013.

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

Στην Κεντρική Μακεδονία λειτουργούν τα ακόλουθα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα:

- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε) με έδρα τη Θεσσαλονίκη
- Αλεξάνδρειο Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης
- Τ.Ε.Ι Κεντρικής Μακεδονίας (με έδρα τις Σέρρες).

Η συμμετοχή της Κεντρικής Μακεδονίας στο εθνικό δυναμικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχεται σε 25% περίπου, ποσοστό ενδεικτικό του σημαντικού ρόλου που κατέχουν τα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα στην αναπτυξιακή εξέλιξη της περιοχής και στη διαμόρφωση υψηλού μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού. Ωστόσο και στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σημειώνεται πτώση σε απόλυτα μεγέθη τόσο των διδασκόντων, όσο και των φοιτητών από τα έτη 2005-2006 που είχαν παρουσιαστεί στο προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Π.Κ.Μ.

Πίνακας 8: Δείκτες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (2012-13), Π.Κ.Μ

Π.Κ.Μ	ΑΕΙ		ΤΕΙ	
	Διδάσκοντες	Φοιτητές	Διδάσκοντες	Σπουδαστές
Π.Κ.Μ	2.680	37.184	940	17.353
<b>Σύνολο χώρας</b>	10.804	178.817	6.435	115.941
<b>%</b>	24,81	20,79	14,61	14,97

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2012.

Συγκεκριμένα για τους φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην Κεντρική Μακεδονία κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2011-12 και 2012-13, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής αυτοί αποτελούν το 21,5% και 21,2%, αντίστοιχα, των φοιτητών ΑΕΙ σε επίπεδο χώρας. Η διάκριση ανά φύλο δείχνει ότι οι γυναίκες υπερτερούν έναντι των ανδρών με ποσοστά για τα 2 έτη, 59,4% και 58,7% αντίστοιχα.

Η εικόνα είναι παρόμοια για τους πτυχιούχους ΑΕΙ στην Π.Κ.Μ για το ίδιο διάστημα: αποτελούν το 25,2% και 24,2%, αντίστοιχα, των πτυχιούχων ΑΕΙ σε εθνικό επίπεδο, ενώ στη διάκριση ανά φύλο οι γυναίκες έχουν μεγαλύτερη εκπροσώπηση με ποσοστό 63%, έναντι του 37% των ανδρών.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 9: Φοιτητές ανά φύλο (2011-13) και Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Π.Κ.Μ

ΑΕΙ	Σύνολο			Άντρες			Γυναίκες		
	2011-12	2012-13	% Μεταβολή	2011-12	2012-13	% Μεταβολή	2011-12	2012-13	% Μεταβολή
Παν. Θεσ/νίκης	30.576	30.220	-1,2	12.151	12.185	+0,3	18.425	18.035	-2,1
Παν. Μακεδονίας	5.722	5.544	-3,1	2.585	2.574	-0,4	3.137	2.970	-5,3
Π.Κ.Μ	36.298	35.764	-1,7	14.736	14.759	+0,1	21.562	21.005	-2,5
<b>Σύνολο χώρας</b>	<b>168.804</b>	<b>168.637</b>	<b>-0,1</b>	<b>69.056</b>	<b>70.474</b>	<b>+2,1</b>	<b>99.748</b>	<b>98.163</b>	<b>-1,6</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2014.

Πίνακας 10: Πτυχιούχοι ανά φύλο (2011-13) και Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Π.Κ.Μ

ΑΕΙ	Σύνολο			Άντρες			Γυναίκες		
	2011-12	2012-13	% Μεταβολή	2011-12	2012-13	% Μεταβολή	2011-12	2012-13	% Μεταβολή
Παν. Θεσ/νίκης	6.902	6.515	-5,6	2.499	2.384	-4,6	4.403	4.131	-6,2
Παν. Μακεδονίας	1.033	1.335	+29,2	426	535	+25,6	607	800	+31,8
Π.Κ.Μ	7.935	7.850	-1,1	2.925	2.919	-0,2	5.010	4.931	-1,6
<b>Σύνολο χώρας</b>	<b>31.516</b>	<b>32.430</b>	<b>+2,9</b>	<b>11.400</b>	<b>11.896</b>	<b>+4,4</b>	<b>20.116</b>	<b>20.534</b>	<b>+2,1</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2014.

Εν μέσω των δύσκολων οικονομικών συνθηκών και των διαρκών περικοπών στον τομέα της εκπαίδευσης, η ανακοπή της συρρίκνωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κεντρική Μακεδονία θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα από τους αρμόδιους φορείς. Πλέον δε γίνεται λόγος για ίδρυση νέων τμημάτων, αλλά για διατήρηση των υπάρχοντων δίχως διαπραγμάτευση του επιπέδου παροχής γνώσεων στους φοιτητές

Τα πλεονεκτήματα της Π.Κ.Μ στον τομέα της εκπαίδευσης<sup>1</sup> είναι τα εξής:

- ⇒ Συγκέντρωση κρίσιμης μάζας Οργανισμών, ΑΕΙ
- ⇒ Εκσυγχρονισμένη σχολική υποδομή
- ⇒ Σημαντικός αριθμός ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

- Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Έρευνα, η Τεχνολογική Ανάπτυξη και η Καινοτομία (ΕΤΑΚ) αποτελούν το επίκεντρο της στρατηγικής που ακολουθείται πλέον για τη επίτευξη της ανάπτυξης και την αύξηση της απασχόλησης. Το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον σε διεθνές επίπεδο έκανε φανερό το γεγονός ότι για να ανακάμψει η ΕΕ από την οικονομική πτώση, χρειάζεται μία έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς περιορισμούς ανάπτυξη. Έτσι λοιπόν, κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 – 2020, η ΕΤΑΚ αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για την υποστήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης: η ΕΕ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της να αυξήσουν τις δαπάνες για Έρευνα και Τεχνολογία επενδύοντας το 3% του ΑΕΠ τους εκεί. Η εκτίμηση είναι ότι θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικά οφέλη με τη δημιουργία 3,7 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας και αύξηση του ΑΕΠ της ΕΕ κατά 800 δισ. ευρώ. Για την Κεντρική Μακεδονία αυτό αποτελεί έναν ιδιαίτερα φιλόδοξο στόχο καθώς η Περιφέρεια υπολείπεται σημαντικά σε επίπεδο επενδύσεων σε Ε&Α, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά από προτροπή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τις εθνικές και περιφερειακές αρχές να καταρτίσουν στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας για *έξυπνη εξειδίκευση*, ούτως ώστε να χρησιμοποιηθούν με πιο αποδοτικό τρόπο τα διαρθρωτικά ταμεία και να αυξηθούν οι συνέργειες μεταξύ των πολιτικών των διαφορετικών επιπέδων, όπως και των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, τον Απρίλιο του 2013 συγκροτήθηκε το δίκτυο εμπειρογνομόνων για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), με απόφαση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας. Το δίκτυο

---

<sup>1</sup> «Πρόταση-Πλαίσιο/Βασικές Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής για τη Νέα Προγραμματική Περίοδο» της Π.Κ.Μ

περιλαμβάνει εκπροσώπους της Περιφέρειας, των παραγωγικών κλάδων, της ακαδημαϊκής κοινότητας, των φορέων καινοτομίας.

Σε αντίθεση με τα κυρίαρχα -μέχρι πρόσφατα- οριζόντια μέτρα και πολιτικές, η Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης δίνει έμφαση σε πιο κάθετες πολιτικές εντοπίζοντας μέσα σε κάθε κλάδο συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι οποίες: (α) είναι καινοτόμες, βοηθούν στον εντοπισμό ευκαιριών, είναι ικανές να προκαλέσουν διάχυση γνώσης, (β) δύνανται να επιφέρουν διαρθρωτικές αλλαγές στον κλάδο (εκσυγχρονισμός, διαφοροποίηση), (γ) απαιτούν δημόσια χρηματοδότηση για να αναδειχθούν και να ενισχυθούν. Επιπλέον, η RIS3 υποστηρίζει τη δημιουργία θέσεων εργασίας που βασίζονται στη γνώση και την επίτευξη ανάπτυξης σε πόλους έρευνας και καινοτομίας, αλλά και σε λιγότερο αναπτυγμένες και αγροτικές περιοχές.

Σύμφωνα με το σχέδιο «Η Στρατηγική της Ευφυούς Εξειδίκευσης (RIS3) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας» (Μάρτιος 2014) και την ανάλυση SWOT που διενεργήθηκε, η Π.Κ.Μ εντάσσεται στις Περιφέρειες με αναπτυγμένες ικανότητες Έρευνας και Τεχνολογίας<sup>2</sup> μαζί με την Αττική, τη Δυτική Ελλάδα και την Κρήτη.

Οι υποδομές σε Έρευνα και Καινοτομία στην Κεντρική Μακεδονία είναι ποικίλες. Εκτός από τα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα που αναφέρθηκαν παραπάνω στην Περιφέρεια έχουν έδρα:

- ⇒ Το ερευνητικό κέντρο ΕΚΕΤΑ
- ⇒ Οι ερευνητικές δομές του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ
- ⇒ Δημόσια και Πανεπιστημιακά ερευνητικά εργαστήρια
- ⇒ Ερευνητικά κέντρα αριστείας στους τομείς βιοδιάγνωσης, ενεργειακών και περιβαλλοντικών τεχνολογιών, επεξεργασίας πληροφορίας, ασφάλειας μεταφορών, κ.ά.

---

<sup>2</sup> Οι υπόλοιποι τύποι Περιφερειών σε σχέση με την καινοτομία είναι: 1) Περιφέρειες με υψηλή ικανότητα παραγωγής και μέσο επίπεδο καινοτομίας (Στερεά Ελλάδα, Δυτ. Μακεδονία, Ανατ. Μακεδονία-Θράκη), 2) Περιφέρειες με μεγάλες δυνατότητες στον τομέα του τουρισμού και εξαιρετικά χαμηλή καινοτομία (Ν. Αιγαίο, Β. Αιγαίο, Ιόνια Νησιά), 3) Περιφέρειες που βασίζονται σε παραδοσιακούς τομείς παραγωγής με δυναμικό καινοτομίας σε τοπικά προϊόντα (Ήπειρος, Θεσσαλία, Πελοπόννησος)

Επιπλέον, σημαντική είναι η παρουσία των ενδιαμέσων φορέων, όπως το Τεχνολογικό Πάρκο Θεσσαλονίκης, η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης, το Κέντρο Αναδιανομής Καινοτομίας ΠΡΑΞΗ, το Ελληνικό Κέντρο Μεταφοράς Τεχνολογίας, οι θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, τα Γραφεία Διαμεσολάβησης – Διασύνδεσης των πανεπιστημίων Αριστοτελείου και Μακεδονίας, των ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και Σερρών, του Εθνικού Κέντρου Ε&ΤΑ.

Ωστόσο, λόγω των δυσχερών οικονομικών συνθηκών ο τομέας Ε&Α της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από μειούμενη χρηματοδότηση για εξοπλισμό και ερευνητικά προγράμματα, μείωση του ερευνητικού προσωπικού, «διαρροή εγκεφάλων» στο εξωτερικό, μείωση της χρηματοδότησης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Σύμφωνα με την ανάλυση του Σχεδίου Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης, αναφορικά με τη θέση της Κεντρικής Μακεδονίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ως προς τους βασικούς δείκτες έξυπνης ανάπτυξης, διαπιστώνονται τα εξής:

- Οι συνολικές δαπάνες για Ε&Α αγγίζουν το 0,60% του περιφερειακού ΑΕΠ, ενώ οι δαπάνες του ιδιωτικού τομέα για Ε&Α βρίσκονται μόλις στο 0,15%
- Στον τομέα των επιχειρήσεων, η Π.Κ.Μ βρίσκεται στο 0,23% του εθνικού μέσου όρου και αρκετά πιο κάτω από το 1,29% του μέσου όρου της Ε.Ε.
- Η διασύνδεση και συσχέτιση της έρευνας με το παραγωγικό προφίλ της Περιφέρειας είναι ελλιπής παρά την ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητών (4.565 ερευνητές ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης το 2011)
- Ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων από το 2008 και μετά εμφανίζεται μειωμένος λόγω των περικοπών σε προσωπικό ερευνητών και χρηματοδότηση της έρευνας, καθώς και λόγω της «διαρροής εγκεφάλων»
- Στον αντίποδα, η Π.Κ.Μ σημειώνει καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με τον εθνικό και τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε ανθρώπινους πόρους,

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

ήτοι πτυχιούχους και φοιτητές ΑΕΙ/ΤΕΙ, οι οποίοι δυνητικά μπορούν να υποστηρίξουν καινοτόμες δράσεις

- Υπάρχει συγκέντρωση ικανοποιητικού αριθμού ερευνητικών ομάδων στο ΑΠΘ και το ΕΚΕΤΑ
- Εντοπίζεται περιφερειακή εξειδίκευση των επιστημονικών δημοσιεύσεων στα πεδία της γεωπονίας, της γεωφυσικής, της κτηνιατρικής, της βιολογίας της αναπαραγωγής, της επιστήμης του αθλητισμού.

Επομένως, η Κεντρική Μακεδονία παρόλο που διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό και την προσφορά γνώσεων, δεν έχει καταφέρει μέχρι τώρα να εκμεταλλευτεί τους πόρους αυτούς προς όφελός της μετατρέποντάς τους σε συγκριτικό πλεονέκτημα, ενώ χαμηλή είναι και η ένταση έρευνας και εφαρμογής καινοτομιών σε κλάδους της περιφερειακής οικονομίας.



**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

- Τουρισμός

Στον τομέα του τουρισμού, το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών συγκεντρώνει η Χαλκιδική, ακολουθούμενη από τη Θεσσαλονίκη και την Πιερία. Το κυρίαρχο μοτίβο τουρισμού που επικρατεί αφορά το γνωστό μοντέλο «ήλιος και θάλασσα».

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής σχετικά με την κίνηση επισκεπτών στο αεροδρόμιο και στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Η ακτοπλοΐα κατά την περίοδο 2011-2012 παρουσιάζει σημαντική μείωση της τάξης του -26% στους επιβιβασθέντες και -29,7% στους αποβιβασθέντες. Τα αντίστοιχα ποσοστά για το λιμάνι του Πειραιά είναι -14,6% και -11,5%. Η οικονομική κρίση, οι μεγάλες αυξήσεις στα εισιτήρια των πλοίων, καθώς και η ανεπαρκής σύνδεση της Θεσσαλονίκης με δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς είναι τα κύρια αίτια της παρατηρούμενης μείωσης.

Πίνακας 11: Αεροπορική κίνηση εσωτερικού και εξωτερικού, Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «Μακεδονία», 2012

<b>Αερολιμένας</b>	<b>Πτήσεις αεροσκαφών</b>	<b>Επιβάτες (χιλιάδες)</b>		<b>Εμπορεύματα &amp; Ταχυδρομείο</b>
	Αφίξεις-αναχωρήσεις	Επιβιβα-σθέντες	Αποβιβα-σθέντες	Φορτωθέντα και Εκφορτωθέντα (τόνοι)
Θεσσαλονίκης «Μακεδονία»	43.006	2.019	1.988	6.866
Αθηνών «Ελ. Βενιζέλος»	144.763	6.425	6.440	76.423
<b>Σύνολο</b>	<b>382.781</b>	<b>18.398</b>	<b>18.260</b>	<b>89.566</b>

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας.

Πίνακας 12: Επιβάτες ακτοπλοΐας, Λιμένας Θεσσαλονίκης, 2011 - 2012

<b>Λιμένας</b>	<b>2011</b>		<b>2012</b>	
	Επιβιβα-σθέντες	Αποβιβα-σθέντες	Επιβιβα-σθέντες	Αποβιβα-σθέντες
Θεσσαλονίκης	24.625	28.868	18.211	20.281
Πειραιάς	4.501.674	4.246.925	3.843.587	3.757.479

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 13: Αφίξεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ 2012-2013, Π.Κ.Μ

	<b>2012</b>			<b>2013</b>			% Μεταβολή 2012-13
	Ξενοδοχεία	Κάμπινγκ	% επί συνόλου	Ξενοδοχεία	Κάμπινγκ	% επί συνόλου	
Π.Κ.Μ	1.868.467	86.164	13,2	2.038.739	98.024	13,1	+9,3
Σύνολο Χώρας	14.501.209	289.487		16.016.487	315.842		+10,4

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Πίνακας 14: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ 2012-2013, Π.Κ.Μ

	<b>2012</b>			<b>2013</b>			% Μεταβολή 2012-13
	Ξενοδοχεία	Κάμπινγκ	% επί συνόλου	Ξενοδοχεία	Κάμπινγκ	% επί συνόλου	
Π.Κ.Μ	7.133.780	573.643	12,0	7.475.156	525.502	11,2	+3,8
Σύνολο Χώρας	63.054.739	1.329.690		70.089.017	1.402.441		+11,0

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Σε επίπεδο χώρας, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, παρουσιάζεται αύξηση στην τουριστική κίνηση σε σχέση με το 2012: στις αφίξεις κατά 10,4% και στις διανυκτερεύσεις κατά 11%. Σε περιφερειακό επίπεδο, η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 13,1% στις αφίξεις και 11,2% στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ. Η πληρότητα των κλινών στα ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας ανήλθε το 2012 σε 42,2% και το 2013 σε 43,4%, πολύ κοντά με τον εθνικό μέσο όρο του 43,2% και 45,2% για τα αντίστοιχα έτη.

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, το μεγαλύτερο ποσοστό των διανυκτερεύσεων γίνεται στη Χαλκιδική (54%), ακολουθούν η Θεσσαλονίκη με 29% και η Πιερία με 12%. Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (2013) του Υ.Π.Ε.Κ.Α, η τουριστική δαπάνη αφορά χαμηλό επίπεδο προσφοράς, δηλαδή επιπλωμένα διαμερίσματα και ξενοδοχειακά καταλύματα έως 3 αστέρων.

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν τον Οκτώβριο του 2014 στο 13<sup>ο</sup> συνέδριο του ΣΕΤΕ «Τουρισμός & Ανάπτυξης», το 2014 σημειώθηκε για πρώτη φορά μετά από χρόνια αύξηση των Ελλήνων επισκεπτών της τάξης του 14%, ενώ η συνολική τουριστική αύξηση στην Κεντρική Μακεδονία άγγιξε το 18%. Σημαντική ήταν η άνοδος στην προσέλευση επισκεπτών από την Πολωνία (125%), τη Σερβία και το Μαυροβούνιο (49%), τη Ρουμανία (32%), τη Βουλγαρία (30%), την Αλβανία (27%) και την Τουρκία (19%). Αύξηση παρουσιάστηκε και στην προσέλευση επισκεπτών των «παραδοσιακών» αγορών της Γερμανίας (38%), των ΗΠΑ (24%) και του Ηνωμένου Βασιλείου (43%). Οι επισκέπτες από Ολλανδία και Βέλγιο διπλασιάστηκαν, ενώ οι επισκέπτες από Γαλλία και Ιταλία αυξήθηκαν κατά 11% και 5% αντίστοιχα. Σχετικά με τους Ρώσους τουρίστες, από το 2010 και μετά είχε σημειωθεί εντυπωσιακή άνοδος αφίξεων, ωστόσο κατά το 2014 σημειώθηκε πτώση 10 ποσοστιαίων μονάδων λόγω των πολιτικών γεγονότων στην Ουκρανία και τα οικονομικά προβλήματα με μεγάλα τουριστικά πρακτορεία.

- Μεταφορικές και Λοιπές Τεχνικές Υποδομές

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει ένα σύνολο μεταφορικών δικτύων υπερεθνικής σημασίας: οι αυτοκινητόδρομοι (ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός, Κάθετος Άξονας Προμαχώνας –Θεσσαλονίκη), το αεροδρόμιο «Μακεδονία», το οποίο λειτουργεί ως το πρώτο πιστοποιημένο δημόσιο αεροδρόμιο διεθνών πτήσεων από τις 15/11/2012, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, το σιδηροδρομικό της δίκτυο.

Η ολοκλήρωση της οδικής διασύνδεσης της Π.Κ.Μ με τις γειτονικές χώρες, η αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης με τη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη καθώς και η αύξηση της εμπορευματικής και επιβατικής κίνησης του λιμανιού της Θεσσαλονίκης και του Αεροδρομίου «Μακεδονία» θα αναδείξουν την Κεντρική Μακεδονία σε εμπορευματική και επιχειρηματική πύλη των Βαλκανίων.

Σε σύνδεση με την προηγούμενη ενότητα του Τουρισμού, η αξιοποίηση του λιμανιού και του αεροδρομίου της Θεσσαλονίκης αλλά και των σημαντικών οδικών αξόνων της περιοχής κρίνεται επιτακτική για τη στήριξη και την αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Κεντρική Μακεδονία.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα περιφερειακά και εθνικά στοιχεία φορτώσεων και εκφορτώσεων για το 2012 που πραγματοποιήθηκαν με φορτηγά εθνικών και διεθνών εμπορευματικών μεταφορών, σε τόνους και τονοχιλιόμετρα. Οι περισσότερες φορτώσεις και εκφορτώσεις σημειώθηκαν κατά σειρά στη Δυτική Μακεδονία, την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία. Συνολικά, παρατηρείται μείωση του βάρους των εμπορευμάτων που διακινήθηκαν με φορτηγά οχήματα ταξινομημένα στην Ελλάδα, το έτος 2012 σε σχέση με το 2011. Σε ότι αφορά το βάρος των φορτίων που διακινήθηκαν με οχήματα διεθνών μεταφορών, στις φορτώσεις παρατηρείται ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αντιστοιχούν στην Κεντρική Μακεδονία και μετά στην Αττική, ενώ στις εκφορτώσεις, τα μεγαλύτερα ποσοστά αντιστοιχούν, αντίστροφα, στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 15: Φορτώσεις οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών (εθνικών και διεθνών) κατά τόπο φόρτωσης, βάρος φορτίου και τονοχιλιόμετρα 2012, Π.Κ.Μ

<b>Τόπος Φόρτωσης</b>	<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα</b> <b>- Σύνολο εθνικών και διεθνών μεταφορών</b>		<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα, φορτηγών εθνικών μεταφορών (ΙΧ και ΔΧ)</b>		<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα, φορτηγών διεθνών μεταφορών (ΔΧ)</b>	
	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.
<b>Π.Κ.Μ</b>	41.892,71	4.463.548,23	41.159,41	3.349.543,76	733,30	1.114.004,48
<b>Σύνολο Χώρας</b>	395.518,30	18.321.682,81	393.798,95	16.046.320,89	1.719,35	2.275.361,92

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Πίνακας 16: Εκφορτώσεις οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών (εθνικών και διεθνών) κατά τόπο εκφόρτωσης, βάρος φορτίου και τονοχιλιόμετρα 2012, Π.Κ.Μ

<b>Τόπος Εκφόρτωσης</b>	<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα</b> <b>- Σύνολο εθνικών και διεθνών μεταφορών</b>		<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα, φορτηγών εθνικών μεταφορών (ΙΧ και ΔΧ)</b>		<b>Βάρος φορτίων και τονοχιλιόμετρα, φορτηγών διεθνών μεταφορών (ΔΧ)</b>	
	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.	Χιλ. τόνοι	Χιλιάδες τονοχλμ.
<b>Π.Κ.Μ</b>	40.943,13	4.227.545,19	40.406,06	3.419.502,89	537,07	808.042,30
<b>Σύνολο Χώρας</b>	395.296,57	18.139.615,62	393.798,95	16.046.320,99	1.497,63	2.093.294,63

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Πλέον των μεταφορικών υποδομών, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει σημαντικές υποδομές ΤΠΕ που εξυπηρετούν κυρίως τα αστικά και την παράκτια – πεδινή ζώνη, ενώ στον ορεινό χώρο όπου μέχρι σήμερα σημειώνονται ελλείψεις εξαπλώνονται ολοένα οι τεχνολογίες ασύρματης επικοινωνίας. Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο είναι ψηφιακό.

Τέλος, σε ότι αφορά τις ενεργειακές υποδομές η Π.Κ.Μ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διασύνδεση των ενεργειακών δικτύων στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Για παράδειγμα,

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

σημαντικά έργα διασύνδεσης έχουν προγραμματιστεί στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, ενώ η ολοκλήρωσή τους θα αναδείξει την Περιφέρεια σε Ενεργειακό Κόμβο.

- Οικονομικά

Η ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών της Κεντρικής Μακεδονίας δείχνει ότι η Περιφέρεια παράγει το 13,47% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (2<sup>η</sup> μεγαλύτερη συμμετοχή περιφέρειας μετά την Περιφέρεια Αττικής που συμμετέχει με 48,11%). Στην κατάταξη των Περιφερειών της χώρας βρίσκεται στην ένατη θέση σε σχέση με το κατά κεφαλή προϊόν και υπολείπεται του εθνικού μέσου όρου, ενώ κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο ήταν όγδοη πανελλαδικά. Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) και το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε περιφερειακό και πανελλαδικό επίπεδο για το διάστημα 2005-2011.

Πίνακας 17: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε εκατ. €

	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Π.Κ.Μ	26.714	28.929	31.257	32.409	31.727	30.063	28.095
Ελλάδα	193.050	208.622	223.160	233.198	231.081	222.151	208.532
% Περιφ. ΑΕΠ επί συνόλου χώρας	13,84	13,87	14,01	13,90	13,73	13,53	13,47

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*, \*Προσωρινά Στοιχεία.

Πίνακας 18: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) κατά κεφαλή σε εκατ. €

	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Π.Κ.Μ	13.968	15.056	16.197	16.744	16.382	15.569	14.611
Ελλάδα	17.403	18.748	19.991	20.846	20.656	19.918	18.747
% Περιφ. κ.κ. ΑΕΠ επί μ.ο. χώρας	80,26	80,31	81,02	80,32	79,31	78,17	77,94

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*, \*Προσωρινά Στοιχεία.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, παρατηρείται ότι το κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζει: (α) μικρή αύξηση σε απόλυτα μεγέθη σε περιφερειακό επίπεδο, (β) αύξηση της υστέρησής του

## ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

από το μέσο όρο της χώρας. Το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ για το 2011, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής, και έπεται το Νότιο Αιγαίο.

Η Κεντρική Μακεδονία υπολείπεται αναπτυξιακά και των Ευρωπαϊκών περιφερειών: το 2011, το κατά κεφαλή ΑΕΠ της περιφέρειας βρισκόταν στο 62% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Κατά τη διάρκεια της πενταετίας 2007 – 2011 όλες οι Ελληνικές Περιφέρειες παρουσίασαν μείωση του κ.κ. ΑΕΠ τους σε Ευρωπαϊκό επίπεδο λόγω της οικονομικής ύφεσης, ενώ η Κεντρική Μακεδονία παρουσίασε μείωση του κ.κ. ΑΕΠ της κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 19: Κατά κεφαλή ΑΕΠ στις Ελληνικές Περιφέρειες σε ποσοστό (%) επί του Ευρωπαϊκού μέσου όρου

Περιφέρεια	2007	2011	Μεταβολή
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	66	57	-9
<b>Κεντρική Μακεδονία</b>	<b>73</b>	<b>62</b>	<b>-11</b>
Δυτική Μακεδονία	82	80	-2
Ήπειρος	70	56	-14
Θεσσαλία	66	55	-11
Ιόνια Νησιά	96	76	-20
Δυτική Ελλάδα	72	59	-13
Στερεά Ελλάδα	89	72	-17
Αττική	116	107	-9
Πελοπόννησος	75	65	-10
Βόρειο Αιγαίο	72	63	-9
Νότιο Αιγαίο	105	89	-16
Κρήτη	84	69	-15

Πηγή: Eurostat.

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, η Π.Ε Θεσσαλονίκης υπερέχει σαφώς στη συμμετοχή στο παραγόμενο προϊόν, με ποσοστό 65,11% το 2011. Οι υπόλοιπες Ενότητες συμμετέχουν στο περιφερειακό ΑΕΠ με ποσοστά κάτω του 7%. Σχεδόν ισόποση συμμετοχή παρουσιάζουν η Π.Ε Σερρών (6,65%), η Π.Ε Πέλλας (6,44%) και η Π.Ε Ημαθίας (6,37%).

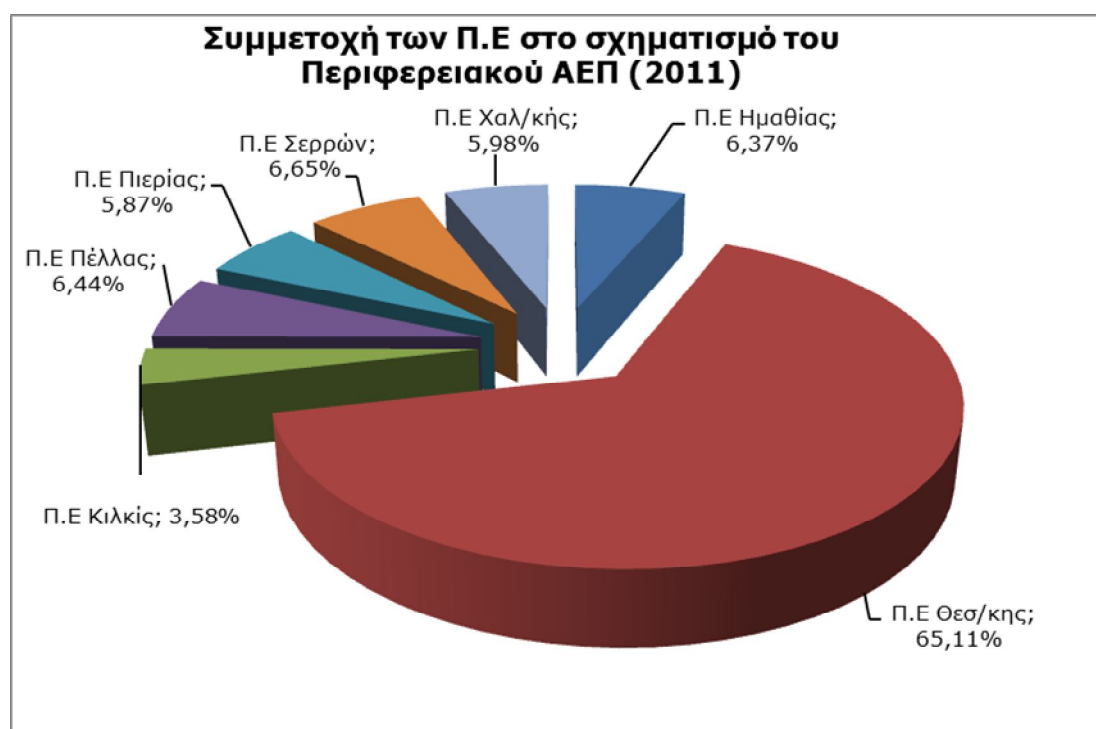
**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 20: Ποσοστιαία συμμετοχή ανά Π.Ε στο σχηματισμό του περιφερειακού ΑΕΠ

	2007	2008*	2009*	2010*	2011*	Μεταβολή
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Ημαθίας	6,63	6,41	6,40	6,24	6,37	-0,26
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Θεσ/κης	65,60	66,21	66,35	65,89	65,11	-0,49
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Κιλκίς	4,40	4,15	3,77	3,66	3,58	+0,82
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Πέλλας	6,02	6,07	5,97	6,28	6,44	+0,42
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Πιερίας	5,27	5,43	5,67	5,75	5,87	+0,60
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Σερρών	6,51	6,20	6,27	6,42	6,65	+0,14
% Περιφ. ΑΕΠ Π.Ε Χαλ/κής	5,56	5,54	5,57	5,77	5,98	+0,42
<b>% Π.Κ.Μ/ Ελλάδα</b>	<b>14,01</b>	<b>13,90</b>	<b>13,73</b>	<b>13,53</b>	<b>13,47</b>	<b>-0,54</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία, \*Προσωρινά Στοιχεία.

Γράφημα 1



Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) συνολικά και κατά τομέα παραγωγής σε περιφερειακό και πανελλαδικό επίπεδο για το διάστημα 2005-2011.

Πίνακας 21: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) σε εκατ. €

	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Π.Κ.Μ	23.883	25.468	27.400	28.495	28.270	26.418	24.674
Ελλάδα	172.595	183.659	195.623	205.035	205.901	195.222	183.137
% Περιφ. ΑΠΑ επί συνόλου χώρας	13,84	13,87	14,01	13,90	13,73	13,53	13,47

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία, \*Προσωρινά Στοιχεία.



**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 22: ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής (εκατ. €)

	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ					ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ					ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ				
	2007	2008*	2009*	2010*	2011*	2007	2008*	2009*	2010*	2011*	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Π.Κ.Μ	1.381	1.336	1.266	1.207	1.282	6.399	6.193	5.378	5.172	4.283	19.619	20.966	21.625	20.040	19.109
Ελλάδα	6.830	6.394	6.372	6.300	6.175	40.126	39.292	35.680	33.143	28.963	148.667	159.349	163.850	155.780	147.999
% Περιφ. τομεακό ΑΠΑ επί συνόλου χώρας	20,2	20,9	19,9	19,2	20,8	15,9	15,8	15,1	15,6	14,8	13,2	13,2	13,2	12,9	12,9
Εθνικός Μ.Ο (%)	3,5	3,1	3,1	3,2	3,4	20,5	19,2	17,3	17,0	15,8	76,0	77,7	79,6	79,8	80,8

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία, \* Προσωρινά στοιχεία.

Ως προς τη συμμετοχή του κάθε τομέα παραγωγής σε περιφερειακό επίπεδο στη σύνθεση των παραγωγικών τομέων πανελλαδικά το 2011, όπως φαίνεται στον πίνακα 22, ο πρωτογενής τομέας στην Κεντρική Μακεδονία συμμετέχει κατά 20,76% στην ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα σε επίπεδο χώρας. Κατά την περίοδο 2007-2011, η ποσοστιαία συμμετοχή αυξήθηκε ελάχιστα από 20,2% σε 20,8% ωστόσο σημειώθηκε μείωση σε απόλυτους αριθμούς. Ο πρωτογενής τομέας στην Κεντρική Μακεδονία έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες στο σχηματισμό της ΑΠΑ πανελλαδικά. Η δεύτερη μεγαλύτερη συμμετοχή περιφέρειας μετά την Κεντρική Μακεδονία είναι της Θεσσαλίας με 12,7%, ακολουθεί η Δυτική Ελλάδα με ποσοστό 10,9%, η Στερεά Ελλάδα με 10,1% ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες παρουσιάζουν ποσοστά κάτω του 10%. Ο πανελλαδικός μέσος όρος συμμετοχής του πρωτογενούς τομέα στο σχηματισμό της ΑΠΑ το 2011 είναι μόλις 3,4%.

Ο δευτερογενής τομέας συμμετέχει κατά 14,8% στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του δευτερογενούς τομέα σε επίπεδο χώρας. Κατά την περίοδο 2007-2011, η συμμετοχή μειώθηκε ποσοστιαία από 15,9% σε 14,8% και σημειώθηκε αντίστοιχη μείωση σε απόλυτους αριθμούς. Ο δευτερογενής τομέας στην Κεντρική Μακεδονία έχει τη δεύτερη μεγαλύτερη συμμετοχή μετά την Περιφέρεια Αττικής (36%) σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες στο σχηματισμό της ΑΠΑ πανελλαδικά. Ο πανελλαδικός μέσος όρος συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα στο σχηματισμό της ΑΠΑ το 2011 είναι 15,8%, και συγκριτικά η Κεντρική Μακεδονία υπολείπεται του εθνικού μέσου όρου.

Ο τριτογενής τομέας συμμετέχει κατά 12,9% στην ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα σε επίπεδο χώρας. Κατά την περίοδο 2007-2011, η συμμετοχή μειώθηκε ποσοστιαία από 13,2% σε 12,9% και σημειώθηκε αντίστοιχη μείωση σε απόλυτους αριθμούς. Ο τριτογενής τομέας στην Κεντρική Μακεδονία έχει τη δεύτερη μεγαλύτερη συμμετοχή μετά την Περιφέρεια Αττικής (52,2%) σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες στο σχηματισμό της ΑΠΑ πανελλαδικά, από την οποία όμως υπολείπεται συντριπτικά. Ο πανελλαδικός μέσος όρος συμμετοχής του τριτογενούς τομέα στο

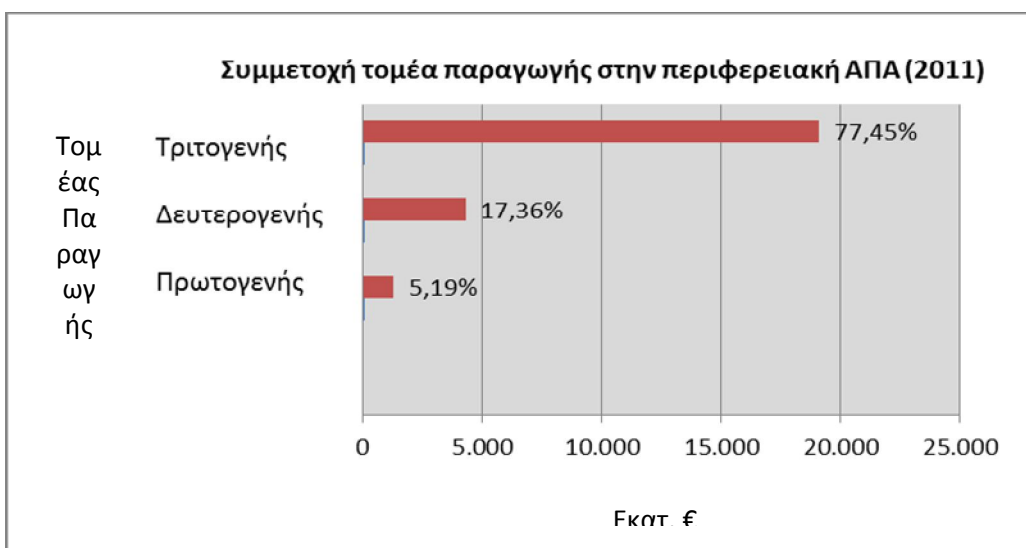
σχηματισμό της ΑΠΑ το 2011 είναι 80,8%, και έτσι η Κεντρική Μακεδονία υπολείπεται σημαντικά του εθνικού μέσου όρου.

Στα παρακάτω γραφήματα φαίνεται διαγραμματικά η ποσοστιαία συμμετοχή του κάθε παραγωγικού τομέα στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της Κεντρικής Μακεδονίας για τα έτη 2007 και 2011 αντίστοιχα:

Γράφημα 2



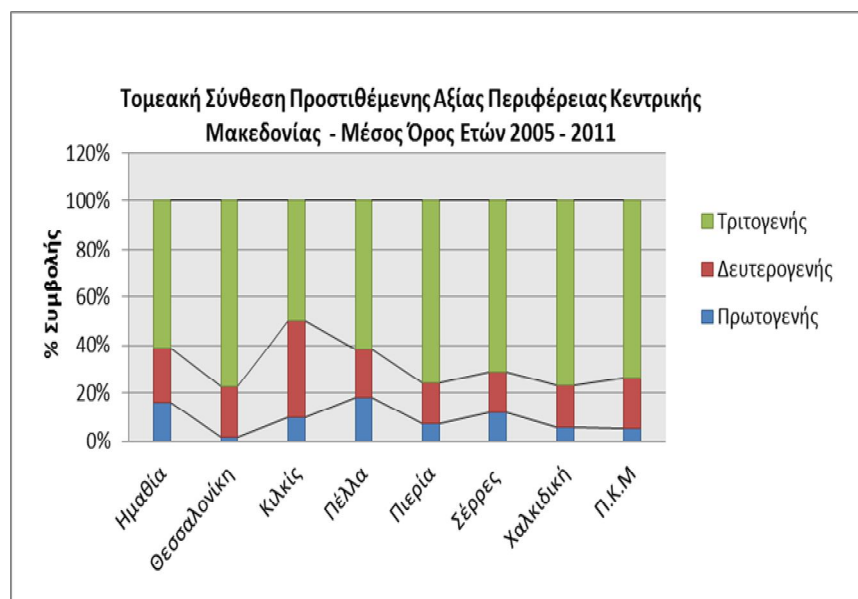
Γράφημα 3



Η έντονη τριτογενοποίηση και η συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα επικρατούν ως μοτίβα της διάρθρωσης της παραγωγικής βάσης στην Κεντρική Μακεδονία και σε αυτή την προγραμματική περίοδο: ο τριτογενής τομέας είναι ο μεγαλύτερος συγκριτικά τομέας στην Περιφέρεια με ποσοστό 77,45% το 2011, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το 2007 όταν η συμμετοχή ήταν 71,6%.

Οι άλλοι δύο τομείς παρουσίασαν μείωση, ειδικά ο δευτερογενής ο οποίος από ποσοστιαία συμμετοχή 23,36% στην περιφερειακή ΑΠΑ το 2007, εμφανίζει για το 2011 μείωση κατά 6 μονάδες με ποσοστιαία συμμετοχή ύψους 17,36%. Ο πρωτογενής τομέας κατά την περίοδο 2007-2011 παρέμεινε στα ίδια ποσοστά με πολύ μικρή αύξηση από 5,04% σε 5,19%.

Στο ακόλουθο διάγραμμα φαίνεται η τομεακή σύνθεση προστιθέμενης αξίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατά την περίοδο 2005-2011.



Από την παραπάνω ανάλυση των στοιχείων της περιφερειακής οικονομίας, είναι φανερό ότι η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζει αναπτυξιακή υστέρηση σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, ενώ η οικονομική κρίση είναι πιθανόν να οδηγήσει σε περαιτέρω όξυνση της υστέρησης.

Παραγωγικοί Τομείς

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής για το 2011, το εργατικό δυναμικό στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απασχολείται στον πρωτογενή τομέα σε ποσοστό 12%, στον δευτερογενή τομέα σε ποσοστό 20% και στον τριτογενή κατά 68%. Επίσης, παρατηρείται σημαντική πτώση σε απόλυτα μεγέθη, με ιδιαίτερη αποδυνάμωση του δευτερογενούς τομέα, ενώ αυξάνει το εργατικό δυναμικό στον τριτογενή τομέα, με περαιτέρω ενίσχυση της επικρατούσας τάσης τριτογενοποίησης της οικονομίας.

Πίνακας 23: Εργατικό δυναμικό ανά τομέα παραγωγής (2007 – 2011)

	<b>Π.Κ.Μ (2007)</b>	<b>Ελλάδα (2007)</b>	<b>Π.Κ.Μ (2011)</b>	<b>Ελλάδα (2011)</b>
<b>Πρωτογενής τομέας</b>	88.832	528.124	82.682	519.037
<b>Δευτερογενής τομέας</b>	193.945	1.002.230	137.366	770.884
<b>Τριτογενής τομέας</b>	484.225	2.930.882	468.335	2.904.513
<b>Σύνολο</b>	767.002	4.461.236	688.383	4.194.434

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*

Η παραγωγική εξειδίκευση στην Κεντρική Μακεδονία εντοπίζονται στους τομείς παραγωγής προϊόντων διατροφής, λιανικού εμπορίου, επισκευής οχημάτων, παραγωγής προϊόντων καπνού και φινίρισμα υφαντουργικών προϊόντων. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια εμφανίστηκαν νέοι τομείς έντασης γνώσης (βιογεωργία, βιοϊατρική, ΤΠΕ), οι οποίοι όμως προσελκύουν σχετικά περιορισμένες επενδύσεις.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται στοιχεία για τη διάρθρωση της γεωργικής γης, των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τις καλλιέργειες κατά κατηγορίες για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τη χώρα ως βάση σύγκρισης και στάθμισης της σημαντικότητας των αγροτικών δραστηριοτήτων.

Είναι λοιπόν φανερό ότι η γεωργία και η κτηνοτροφία έχουν σημαντική συνεισφορά στην οικονομία της Περιφέρειας, όπως και της χώρας. Ως προς τη διάρθρωση του τομέα διακρίνονται τα υψηλά ποσοστά αροτριάων και αρδευθισών καλλιεργειών, η υψηλή συγκέντρωση της εθνικής παραγωγής σιτηρών, βιομηχανικών και αρωματικών φυτών, η βελτιωμένη διάρθρωση των εκμεταλλεύσεων σχετικά με το μέσο όρο της χώρας, ο συγκριτικά

υψηλός βαθμός μηχανοποίησης και οργάνωσης σε επιχειρηματικά πλαίσια των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η εκμετάλλευση σημαντικού ποσοστού του ζωικού κεφαλαίου της χώρας. Ωστόσο, ο πρωτογενής τομέας της Κεντρικής Μακεδονίας παραμένει ευάλωτος λόγω της εξάρτησής του από τις επιδοτήσεις για την ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος και της αντικατάστασης από εισαγωγές γεωργικών προϊόντων.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (2013) του Υ.Π.Ε.Κ.Α, ο αγροτικός τομέας στην Κεντρική Μακεδονία έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- ⇒ Κυριαρχία των σιτηρών
- ⇒ Συνεχιζόμενη παρουσία βαμβακοκαλλιέργειας
- ⇒ Μονοκαλλιέργεια (1-3 κυρίαρχες καλλιέργειες) σε όλες τις εκμεταλλεύσεις εκτός από την περιοχή της Θεσσαλονίκης και των Σερρών
- ⇒ Αυξομείωση καλλιεργειών ανάλογα με την κλαδική κατεύθυνση των ενισχύσεων
- ⇒ Επικράτηση των ετήσιων καλλιεργειών.

Πίνακας 24: Κατανομή της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης των εκμεταλλεύσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα (2009) σε χιλιάδες στρέμματα

	<i>Ετήσιες καλλιέργειες</i>		<i>Αμπέλια και σταφιδάμπελα</i>		<i>Δενδρώδεις καλλιέργειες</i>		<i>Λοιπές εκτάσεις</i>	
	<i>Εκμεταλ.</i>	<i>Εκτάσεις</i>	<i>Εκμεταλ.</i>	<i>Εκτάσεις</i>	<i>Εκμεταλ.</i>	<i>Εκτάσεις</i>	<i>Εκμεταλ.</i>	<i>Εκτάσεις</i>
Σύνολο Χώρας	<b>291.354</b>	<b>16.169</b>	<b>131.753</b>	<b>863</b>	<b>520.813</b>	<b>8.613</b>	<b>263.546</b>	<b>9.134</b>
Π.Κ.Μ	<b>69.784</b>	<b>4.759</b>	<b>7.000</b>	<b>53</b>	<b>49.003</b>	<b>862</b>	<b>28.997</b>	<b>743</b>
Π.Ε Ημαθίας	6.163	282	800	7	9.433	203	3.064	49
Π.Ε Θεσ/κης	16.111	1.178	1.409	12	4.124	26	3.958	190
Π.Ε Κιλκίς	9.882	955	586	6	1.061	12	3.118	160
Π.Ε Πέλλας	9.397	410	1.260	6	11.866	283	4.967	28
Π.Ε Πιερίας	6.440	352	559	3	5.675	52	4.061	35
Π.Ε Σερρών	17.533	1.203	1.371	6	6.803	53	7.469	109
Π.Ε Χαλ/κής	4.258	379	1.015	13	10.041	232	2.360	171

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφή Γεωργίας - Κτηνοτροφίας Έτους 2009.

Πίνακας 25: Αροτραίες καλλιέργειες κατά κατηγορίες Π.Κ.Μ (2007) σε στρέμματα

	<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>Σύνολο Ελλάδος</b>	<b>% επί συνολικής παραγωγής</b>
Σιτηρά	3.739.679	11.842.919	31,6
Βρώσιμα όσπρια	5.813	187.187	3,1
Βιομηχανικά & αρωματικά φυτά	1.120.441	4.130.989	27,1
Κτηνοτροφικά φυτά	470.669	3.468.736	13,6
Πεπονοειδή & πατάτες	42.931	722.111	5,9

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και ίδια επεξεργασία.

Πίνακας 26: Αρδευθείσες καλλιέργειες κατά κατηγορίες, Π.Κ.Μ (2007)

	<b>Π.Κ.Μ</b>		<b>Σύνολο Ελλάδος</b>	
	<b>Στρεμ.</b>	<b>% επί συνόλου</b>	<b>Στρεμ.</b>	<b>% επί συνόλου</b>
Σύνολο αρδευθεισών καλλιεργειών	3.476.754	100,0	14.618.433	100,0
Αροτραίες καλλιέργειες	2.400.791	69,1	9.291.465	63,6
Κηπευτική γη	180.578	5,2	1.045.148	7,1
Δενδρώδεις καλλιέργειες	848.614	24,4	3.832.749	26,2
Άμπελοι-σταφιδοάμπελοι	46.771	1,3	449.071	3,1

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Πίνακας 27: Γεωργικά μηχανήματα στις εκμεταλλεύσεις κατά είδος, Π.Κ.Μ (2006)

	<b>Π.Κ.Μ</b>	<b>Σύνολο Ελλάδος</b>	<b>% επί συνόλου</b>
Γεωργικοί ανελκυστήρες	91.096	392.497	23,21
Θεριζοαλωνιστικές μηχανές (κομπίνες)	1.711	5.361	31,92
Απλές θεριστικές μηχανές	2.284	6.633	34,43
Αλωνιστικές μηχανές	167	989	16,89
Απλές χορτοσυλλεκτικές μηχανές	3.035	11.717	25,90
Βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές	777	3.821	20,33
Τευτλοεξαγωγείς	317	847	37,43
Κλαδευτικά μηχανήματα	16.529	237.784	6,95
Εκκοκιστικές αραβοσίτου	230	895	25,70
Αρμεκτικές μηχανές κάθε τύπου	5.672	13.020	43,56
Κορυφολόγοι (γάλατος)	173	1.143	15,14

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Γεωργική Στατιστική της Ελλάδος, 2010.

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις βοοειδών, αιγοπροβάτων και πτηνών εντοπίζονται χωρικά σε Θεσσαλονίκη και Σέρρες. Στην Πέλλα και το Κιλκίς συναντώνται συγκεντρώσεις αιγοπροβάτων, ενώ στην Πιερία υπάρχει πτηνοτροφική δραστηριότητα. Η αλιεία διατηρείται σε ικανοποιητικά επίπεδα στις Περιφερειακές Ενότητες Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, η μυδοκαλλιέργεια σε Πιερία, και Θεσσαλονίκη.

Στον δευτερογενή τομέα, η Κεντρική Μακεδονία έχει διαχρονικά σημαντική παρουσία και ακολουθεί την Αττική στο κεφαλαιακό και παραγωγικό δυναμικό της χώρας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής για την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά κλάδο παραγωγής και σε περιφερειακό επίπεδο μέχρι το 2011, η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ μειώθηκε δραματικά την τελευταία πενταετία.

Ειδικά ο μεταποιητικός κλάδος στην Περιφέρεια απορροφά μεγάλο τμήμα της απασχόλησης και η εξέλιξή της επηρεάζει την κοινωνική συνοχή, ενώ αποτελεί βασική συνιστώσα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας λόγω των έντονων, αμφίδρομων ή μη σχέσεων με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και στους τρεις τομείς της οικονομίας. Η μεταποίηση τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται μειωμένη στη Θεσσαλονίκη, αυξημένη στο Κιλκίς και σε μικρότερο βαθμό σε Πέλλα, Πιερία, Σέρρες και Χαλκιδική. Εξειδίκευση εντοπίζεται σε τομείς μέσης χαμηλής τεχνολογίας και έντασης εργασίας, όπως κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία τροφίμων, ειδών ένδυσης και μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων, επίπλων, με χαμηλότερη παραγωγικότητα από τον εθνικό μέσο όρο.

Παράλληλα, σημειώνεται υστέρηση σε επενδύσεις, χαμηλότερη παραγωγικότητα της εργασίας και ανάπτυξης κύκλου εργασιών. Ο βαθμός σύστασης νέων, πλέον σύγχρονων μεταποιητικών επιχειρήσεων απέχει από τους ρυθμούς δημιουργίας ενός διεθνώς ανταγωνιστικού μεταποιητικού πόλου. Ενδεικτική των εξελίξεων στο περιφερειακό παραγωγικό σύστημα από την πλευρά της προσφοράς αποτελεί η αδυναμία προσέλκυσης Ξένων Άμεσων Επενδύσεων.



Τα βασικότερα προβλήματα του μεταποιητικού τομέα στην Περιφέρεια που οδηγούν σε χαμηλή ανταγωνιστικότητα του κλάδου είναι: η τάση εξόδου κεφαλαίων για βιομηχανικές επενδύσεις σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ιδίως στα Βαλκάνια, οι πιέσεις που ασκούνται στο μικροοικονομικό περιβάλλον των τοπικών επιχειρήσεων και απορρέουν από την αύξηση της εισαγωγικής διείσδυσης ανταγωνιστικών προϊόντων, η μειωμένη παραγωγικότητα επιχειρήσεων και εργαζομένων, ο μικρός βαθμός ανάπτυξης και υιοθέτησης καινοτομιών και νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και τη διοίκηση, η εξάρτηση του τοπικού παραγωγικού συστήματος από παραδοσιακούς κλάδους εντάσεως εργασίας, χαμηλής εξειδίκευσης και από επιχειρήσεις μικρού σχετικά μεγέθους.

Η βιομηχανική παραγωγή στην Κεντρική Μακεδονία εντοπίζεται χωρικά κατά κύριο λόγο στη Θεσσαλονίκη και το Κιλκίς, και στη συνέχεια στην Πιερία, τις Σέρρες και την Πέλλα. Εξακολουθεί να παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση σε λίγους κλάδους της βιομηχανίας, έντασης εργασίας και κεφαλαίου.

Ο τριτογενής τομέας της οικονομίας της Κεντρικής Μακεδονίας συνεχίζει να μεγεθύνεται, δημιουργώντας απασχόληση ικανή να απορροφήσει μέρος της απελευθέρωσης δυναμικού από τον αγροτικό τομέα συν μέρος της προσφοράς εργασίας από τους οικονομικούς μετανάστες. Η γενική εικόνα του τριτογενή τομέα της Περιφέρειας που προκύπτει είναι θετική ως προς την υψηλή συμμετοχή παραδοσιακών κλάδων των υπηρεσιών (χονδρικό και λιανικό εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία-πρόνοια) στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση. Ωστόσο, παρουσιάζει χαμηλότερη συγκέντρωση στους δυναμικούς κλάδους (χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μεταφορές και αποθήκευση, επικοινωνίες, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλυμάτων και υπηρεσιών εστίασης, κλπ.) που είναι σε θέση να προσδώσουν στις υπηρεσίες το ρόλο του κινητήρα της περιφερειακής ανάπτυξης. Ακόμα, η παραγωγική βάση της Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχει αναγάγει την οικονομική διασύνδεσή της με την εσωτερική και εξωτερική αγορά στο ανώτερο επίπεδο που απαιτείται ώστε να κινητοποιήσει τη συνολική ανάπτυξή της.

Απασχόληση - Ανεργία

Στον επόμενο πίνακα αποτυπώνονται οι μεταβολές στα βασικά μεγέθη της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατά την πενταετία 2007-2012.

Πίνακας 28: Μεγέθη Αγοράς Εργασίας 2007-2012, Π.Κ.Μ

	<b>ΤΙΜΕΣ 2007</b>	<b>ΤΙΜΕΣ 2012</b>	<b>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ (2012)</b>
Εργατικό Δυναμικό (χιλιάδες)	833,8	832,6	-1,2	5.977,5
Απασχολούμενοι (χιλιάδες)	759,6	600,0	-159,6	4.682,0
Άνεργοι (χιλιάδες)	74,2	232,6	+158,4	1.295,5
% εργατικού δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού	52,2	51,1	-1,1	53,0
% ανέργων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού	8,9	27,9	+19,0	26,0

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*

Με βάση τα παραπάνω είναι φανερή η επιδείνωση της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας, με χαρακτηριστική τη δραματική αύξηση του αριθμού των ανέργων κατά 19 ποσοστιαίες μονάδες. Μέσα σε μία πενταετία, 158.000 εργαζόμενοι βρέθηκαν άνεργοι και η ανεργία στην Περιφέρεια έχει ανέλθει στο 26%. Τα μεγέθη αυτά αναφέρονται στην εγγεγραμμένη ανεργία - η πραγματική κατάσταση στην Κεντρική Μακεδονία είναι σαφώς χειρότερη.

Πίνακας 29: Μεγέθη Αγοράς Εργασίας 2007-2011, Π.Κ.Μ

	<b>ΤΙΜΕΣ 2007</b>	<b>ΤΙΜΕΣ 2011</b>	<b>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ (2011)</b>
% Απασχολουμένων στον Πρωτογενή τομέα	11,6	12,0	+0,4	12,37
% Απασχολουμένων στο Δευτερογενή τομέα	25,3	20,0	-5,3	18,38
% Απασχολουμένων στον Τριτογενή τομέα	63,1	68,0	+4,9	69,25

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*

Κατά την περίοδο 2007 - 2011, το ποσοστό των ανδρών στο εργατικό δυναμικό ανέρχεται στο 49% και των γυναικών στο 51% χωρίς σημαντικές διαχρονικές αυξομειώσεις. Στον πίνακα 30 φαίνεται η ποσοστιαία

απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα σε επίπεδο Περιφέρειας. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν τα προηγούμενα συμπεράσματα περί αλλαγών στην περιφερειακή αγορά εργασίας: παρατηρείται η μετατόπιση του κέντρου βάρους της απασχόλησης και της παραγωγής προς τον τριτογενή τομέα, οι θέσεις εργασίας στο δευτερογενή τομέα συρρικνώνονται σημαντικά και εμφανίζεται μία μικρή αύξηση στον πρωτογενή. Ωστόσο, η αύξηση της απασχόλησης στις υπηρεσίες δεν είναι αρκετή ώστε να αντισταθμίσει τις συνολικές απώλειες απασχόλησης στην Περιφέρεια, γεγονός που υπογραμμίζει περαιτέρω την ανάγκη λήψης ενεργών μέτρων πολιτικής που θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ώθηση της απασχόλησης καθώς και την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας, βασισμένης σε ένα νέο πρότυπο απασχόλησης.

Ιδιαίτερα ανησυχητική διαγράφεται η εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας, με κύρια πληττόμενους τους μακροχρόνια άνεργους, τους νέους και τις γυναίκες. Τα ποσοστά ανεργίας εξακολουθούν να παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις για τα νέα άτομα κάτω των 25 ετών, ενώ και το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας διατηρείται σε πολύ υψηλά επίπεδα σε σχέση με τον εθνικό και τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 της Ε.Ε, τα μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας, λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό της αναπτυξιακής στρατηγικής: η μείωση της ανεργίας και η αύξηση της συνολικής απασχόλησης προωθείται με μία σειρά μέτρων για την προώθηση στην αγορά εργασία των μακροχρόνια ανέργων, των νέων, των γυναικών και άλλων ομάδων με δυσκολίες πρόσβασης, την αύξηση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και την προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού.

Πίνακας 30: Ποσοστά ανεργίας 2011-2012, Π.Κ.Μ

%	ΣΥΝΟΛΟ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΝΕΟΙ 15-24	ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΟΙ
	2011	2012	2012	2012	2012	2012
Π.Κ.Μ	19,5	26,0	22,9	30,1	60,4	62,9
Ελλάδα	17,7	24,2	21,4	28,1	55,3	59,3
ΕΕ-27	9,6	10,4	10,4	10,5	22,9	44,6

Πηγή: EUROSTAT

Στον επόμενο πίνακα αποτυπώνονται τα μέσα ετήσια ποσοστά ανεργίας ανά Περιφερειακή Ενότητα για την περίοδο 2005-2012. Όπως φαίνεται και σε άλλους πίνακες σε αυτό το τεύχος, το 2011 αποτελεί το έτος-κλειδί κατά το οποίο εκτοξεύεται η ανεργία και γίνεται εμφανής η κρίση σε όλους τους τομείς. Στην Κεντρική Μακεδονία, ο μέσος όρος ανεργίας το 2010 ανέρχεται στο 13,5%, για να αυξηθεί σημαντικά το 2011 σε 19,6% και τελικά το 2012 να «απογειωθεί» σε 26%. Το μεγαλύτερο ετήσιο ποσοστό ανεργίας για το 2012 καταγράφεται στην Π.Ε Θεσσαλονίκης (28,7%), το οποίο έχει αυξηθεί κατά 18 περίπου ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2005. Ακολουθεί η Π.Ε Πιερίας (25% το 2012, και αύξηση περίπου 17 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το 2005) ως η δεύτερη Ενότητα της Κεντρικής Μακεδονίας με ποσοστό ανεργίας πάνω από τον εθνικό μέσο όρο. Το Κιλκίς (23,4%), η Πέλλα (22,6%), η Ημαθία (20,1%), οι Σέρρες (19,2%) και η Χαλκιδική (17,2%) εμφανίζουν ποσοστά ανεργίας χαμηλότερα από το μέσο όρο της χώρας (24,2%). Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ημαθία, κατά την περίοδο 2005-2012, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε κατά μισή ποσοστιαία μονάδα.

Πίνακας 31: Μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας ανά Π.Ε (2005 – 2012)

<b>Διοικητική Διαίρεση</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>ΜΕΤΑΒ ΟΛΗ</b>
Π.Ε Ημαθίας	20,6	15,1	12,9	9,2	7,9	11,3	14,5	20,1	-0,5
Π.Ε Θεσ/κης	10,6	8,9	8,8	8,5	11,3	14,9	21,8	28,7	+18,1
Π.Ε Κιλκίς	14,6	15,7	15,1	11,9	8,8	12,8	15,6	23,4	+8,8
Π.Ε Πέλλας	11,0	9,3	8,9	6,2	6,7	8,9	15,0	22,6	+11,6
Π.Ε Πιερίας	8,2	8,1	9,2	10,0	9,4	13,6	22,7	25,0	+16,8
Π.Ε Σερρών	9,2	6,5	5,0	5,8	5,1	7,8	10,7	19,2	+10,0
Π.Ε Χαλ/κής	5,1	5,8	6,0	5,8	6,7	13,4	14,7	17,2	+12,1
<b>Μ.Ο Π.Κ.Μ</b>	<b>11,1</b>	<b>9,3</b>	<b>9,0</b>	<b>8,3</b>	<b>9,9</b>	<b>13,5</b>	<b>19,6</b>	<b>26,0</b>	<b>+14,9</b>
<b>Μ.Ο Χώρας</b>	<b>9,9</b>	<b>8,9</b>	<b>8,3</b>	<b>7,6</b>	<b>9,5</b>	<b>12,5</b>	<b>17,7</b>	<b>24,2</b>	<b>+14,3</b>

Πηγή: Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, τ. 207, Ιούλιος – Αύγουστος 2013.

Ενδεικτική της κινητικότητας που επικρατεί στην περιφερειακή αγορά εργασίας αποτελεί η καταγραφή των ροών απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της περιφερειακής οικονομίας από τον ΟΑΕΔ και το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 32: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας – Ροές Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα (αριθμός ατόμων)

Έτος	Αναγγελίες Πρόσληψης	Οικειοθελείς Αποχωρήσεις	Καταγγελίες Σύμβασης
2000	165.632	49.513	118.532
2001	180.409	57.698	130.428
2002	192.595	58.132	127.930
2010	153.122	43.717	57.390
*2013	170.362	46.338	36.795
**2014	140.399	49.253	24.605

Πηγή: ΟΑΕΔ, ΥΠΑΚΠ.

\* Στοιχεία για την περίοδο 1/3/2013 – 31/12/2013 από Πληροφ. Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ

\*\*Στοιχεία για την περίοδο 1/1/2014 – 31/7/2014 από Πληροφ. Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Υπάρχει περίπτωση τα στοιχεία να υποεκτιμούν σοβαρά την πραγματική διάσταση του φαινομένου στην Κεντρική Μακεδονία διότι οι οικειοθελείς αποχωρήσεις δεν καταγράφονται πλήρως.

Οι ροές για το πρώτο επτάμηνο του 2014 παρουσιάζονται ανά Περιφερειακή Ενότητα: σε επίπεδο αναγγελιών προσλήψεων προηγούνται η Π.Ε Θεσσαλονίκης με ποσοστό 49,7% και η Π.Ε Χαλκιδικής με ποσοστό 19%. Όλες οι υπόλοιπες Ενότητες παρουσιάζουν ποσοστά κάτω του 10%. Ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά καταγράφονται στις Π.Ε Σερρών (4,7%) και Π.Ε Κιλκίς (2,5%).

Πίνακας 33: Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα (1/1/2014 – 31/7/2014)

Περιφερειακή Ενότητα	Αναγγελίες Πρόσληψης	Οικειοθελείς Αποχωρήσεις	Καταγγελίες Σύμβασης	Λήξεις Συμβάσεων Ορισμένου Χρόνου	% Προσλήψεων επί συνόλου Π.Κ.Μ
Π.Ε Ημαθίας	11.138	2.656	1.605	3.746	7,9
Π.Ε Θεσ/νίκης	69.818	30.958	17.030	27.296	49,7
Π.Ε Κιλκίς	3.512	1.152	910	1.330	2,5
Π.Ε Πέλλας	11.187	2.920	990	3.207	8,0
Π.Ε Πιερίας	11.556	4.371	1.226	2.382	8,2
Π.Ε Σερρών	6.574	2.703	1.181	3.155	4,7
Π.Ε Χαλ/κής	26.614	4.493	1.663	2.756	19,0
<b>Σύνολο Π.Κ.Μ</b>	<b>140.399</b>	<b>49.253</b>	<b>24.605</b>	<b>43.872</b>	<b>100,0</b>

Πηγή: ΥΠΑΚΠ: «Ροές Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα», Ιούλιος 2014.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του ΟΑΕΔ για την ανεργία τον Σεπτέμβριο του 2014, το σύνολο των ανέργων που αναζητούν εργασία σε επίπεδο χώρας ανήλθε στα 832.618 άτομα. Από αυτά, τα 448.941 ή 54% είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για 12 μήνες ή παραπάνω. Οι άνεργοι που αναζητούν εργασία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανέρχονται σε 152.437 άτομα ή 18,3% σε επίπεδο χώρας. Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων που αναζητούν εργασία εντοπίζεται όπως είναι αναμενόμενο, στην Περιφέρεια Αττικής (300.161 άτομα ή 36,1%). Οι αναζητούντες εργασία στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία είναι παραπάνω από το 50% των ανέργων συνολικά, γεγονός που πιστοποιεί τη διπολική -χωρικά- ανάπτυξη της Ελλάδας.

Μέσα σε ένα χρόνο, οι άνεργοι που αναζητούν εργασία στην Κεντρική Μακεδονία μειώθηκαν κατά 5.512 άτομα<sup>3</sup> ή κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες: τον Σεπτέμβριο του 2013 οι άνεργοι στην Περιφέρεια ανέρχονταν σε 157.949 άτομα. Παράλληλα, και σε επίπεδο χώρας σημειώθηκε μείωση 2,5 ποσοστιαίων μονάδων των ανέργων και μείωση σε απόλυτους αριθμούς κατά 21.278 άτομα.

Πίνακας 34: Κατανομή ανέργων εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ αναζητούντων εργασία ανά Περιφέρεια (Σεπτέμβριος 2014)

Περιφέρεια	Αριθμός Ανέργων	% επί συνόλου χώρας
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	52.188	6,3
<b>Κεντρική Μακεδονία</b>	<b>152.437</b>	<b>18,3</b>
Δυτική Μακεδονία	28.143	3,4
Ήπειρος	29.103	3,5
Θεσσαλία	62.523	7,5
Ιόνια Νησιά	9.094	1,1
Δυτική Ελλάδα	68.350	8,2
Στερεά Ελλάδα	41.925	5,0
Αττική	300.161	36,1
Πελοπόννησος	36.702	4,4
Βόρειο Αιγαίο	11.830	1,4
Νότιο Αιγαίο	9.339	1,1
Κρήτη	30.823	3,7
<b>Σύνολο χώρας</b>	<b>832.618</b>	<b>100,0</b>

Πηγή: ΟΑΕΔ

<sup>3</sup> ΟΑΕΔ «Συνοπτική Έκθεση, Εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του ΟΑΕΔ», Σεπτέμβριος 2014

Επίπεδο Εκπαίδευσης

Το εκπαιδευτικό επίπεδο του εργατικού δυναμικού συνιστά επίσης καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης του αναπτυξιακού δυναμικού της Περιφέρειας. Στη συνέχεια, αποτυπώνονται οι μεταβολές που καταγράφονται στο εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων της Κεντρικής Μακεδονίας κατά την περίοδο 2005 - 2011.

Πίνακας 35: Π.Κ.Μ – Επίπεδο Εκπαίδευσης Εργατικού Δυναμικού

	<b>ΤΙΜΕΣ 2005</b>	<b>ΤΙΜΕΣ 2011</b>	<b>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</b>
% κατόχου διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου	0,23	0,40	+0,17
% κατόχου πτυχίου ΑΕΙ	8,64	10,89	+2,25
% κατόχου πτυχίου ΤΕΙ – μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	14,91	10,84	-4,07
% κατόχου απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης	23,88	25,61	+1,73
% κατόχου απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης (τριτάξιας)	10,57	9,89	-0,68
% απόφοιτου Δημοτικού	29,92	22,20	-7,72
% δεν πήγαν καθόλου σχολείο	2,12	5,26	+3,14

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ και *ιδία επεξεργασία*

Σε σχέση με τα στοιχεία του 2005 παρατηρείται μια τάση βελτίωσης του σε εκπαιδευτικού επιπέδου του εργατικού δυναμικού της Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ τα ποσοστά που καταγράφονται ανά βαθμίδα εκπαίδευσης κινούνται σε παρόμοια επίπεδα με το μέσο όρο της χώρας.

Ωστόσο, σε περιφερειακό αλλά και σε εθνικό επίπεδο, παρόλο που δεν διαπιστώνονται μεγάλες διαφορές στην αναλογία πληθυσμού με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, καταγράφεται σημαντική αύξηση πληθυσμού με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο: το μη αμελητέο ποσοστό αναλφάβητων, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, η χαμηλή συμμετοχή στην επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση αλλά και στη δια βίου εκπαίδευση υποδεικνύουν ότι η έλλειψη γνώσεων, δεξιοτήτων και εξειδίκευσης είναι κάποια από τα σημαντικότερα εμπόδια για την προσδοκώμενη ανάπτυξη.

- Πολεοδομικά

Η Κεντρική Μακεδονία είναι η δεύτερη περιφέρεια σε πληθυσμό μετά την Αττική, με έντονη αστικοποίηση και μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο Κεντρικής Μακεδονίας<sup>4</sup>, το οικιστικό της δίκτυο διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα:

- 1) Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ)
- 2) Αστικά κέντρα στο δυτικό τμήμα της Περιφέρειας: Βέροια, Γιαννιτσά, Νάουσα, Έδεσσα
- 3) Αστικά κέντρα που αναπτύσσονται ακτινικά γύρω από τη Θεσσαλονίκη: Κατερίνη, Κιλκίς, Σέρρες.

Η σημαντικότερη οικιστική ανάπτυξη εντοπίζεται στον παράκτιο χώρο της Περιφέρειας, δηλαδή στο «τόξο» του Θερμαϊκού κόλπου (Πιερία – Θεσσαλονίκη – Χαλκιδική), με σαφή κυριαρχία της Θεσσαλονίκης.

Το οικιστικό δίκτυο ανά Περιφερειακή Ενότητα παρουσιάζει διαφορετική διάρθρωση: στις ενότητες Θεσσαλονίκης και Πιερίας υπάρχει ένα κυρίαρχο αστικό κέντρο (Θεσσαλονίκη, Κατερίνη) και άρα «μονοπολικό πρότυπο οικιστικής διάρθρωσης», στις ενότητες Ημαθίας και Πέλλας κυριαρχεί το «πολυπολικό πρότυπο οικιστικής διάρθρωσης» (αστικά κέντρα Ημαθίας: Βέροια και Νάουσα, αστικά κέντρα Πέλλας: Γιαννιτσά και Έδεσσα). Στον αντίποδα βρίσκεται η Χαλκιδική που χαρακτηρίζεται από μεγάλη οικιστική διαφορά ή «απολική» οικιστική διάρθρωση, ενώ το Κιλκίς και οι Σέρρες βρίσκονται σε μία ενδιάμεση κατάσταση με τάση προς το μονοπολικό πρότυπο.

Πίνακας 36: Αστικά και ημιαστικά κέντρα ανά Π.Ε.

Περιφερειακή Ενότητα	Αστικά και ημιαστικά κέντρα
Π.Ε. Ημαθίας	Βέροια, Νάουσα
Π.Ε. Θεσ/νίκης	ΠΣΘ, Λαγκαδάς
Π.Ε. Κιλκίς	Κιλκίς, Πολύκαστρο, Γουμένισσα
Π.Ε. Πέλλας	Έδεσσα, Αριδαία, Γιαννιτσά
Π.Ε. Πιερίας	Κατερίνη
Π.Ε. Σερρών	Σέρρες, Νιγρίτα, Σιδηρόκαστρο, Νέα Ζίχνη
Π.Ε. Χαλκιδικής	Αρναία, Πολύγυρος

<sup>4</sup> Απόφαση αριθμ. 674/ 12-1-2004 ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 218 Β' / 6-2-2004)



Στις ορεινές περιοχές δεν διαπιστώνονται συνεκτικά δίκτυα οικισμών, αντίθετα υπάρχουν εξαρτήσεις των ορεινών οικισμών από τους πεδινούς. Στην Κεντρική Μακεδονία, οι περιοχές που εμφανίζουν μεγάλο ποσοστό αστικού πληθυσμού παρουσιάζουν και περισσότερες ευκαιρίες ανάπτυξης. Ωστόσο η ανεξέλεγκτη συγκέντρωση πληθυσμού στα όρια των αστικών κέντρων τις τελευταίες δεκαετίες συνοδεύτηκε από την ανάγκη επίλυσης του στεγαστικού προβλήματος. Η εντυπωσιακή μέχρι πρότινος ανοικοδόμηση και ο περιορισμένος ρόλος του δημόσιου τομέα κατοικίας, είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του αστικού χώρου με σημαντικότερα συμπτώματα τα φυσικά χαρακτηριστικά των αστικών περιοχών, δυσχέρειες πρόσβασης και κίνησης, ανεπάρκεια τεχνικής υποδομής, δυσαναλογία ιδιωτικού προς κοινωνικό χώρο, ανάμειξη συγκρουόμενων χρήσεων γης, υποβάθμιση του φυσικού, τεχνητού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Συγκρούσεις χρήσεων γης εντοπίζονται κυρίως στην περιοχή του ΠΣΘ, στις παράκτιες περιοχές της Χαλκιδικής (τουριστική κατοικία, γεωργία, εξορυστικές δραστηριότητες) και της Πιερίας, καθώς και σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης με αποτέλεσμα την αλλαγή χρήσης και την υποβάθμιση σημαντικών πόρων (π.χ. δασικές εκτάσεις, γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας). Το φαινόμενο της «εξειδίκευσης» των παραθαλάσσιων περιοχών στον τουρισμό και η οικιστική διασπορά στον εξωαστικό χώρο έχει ως συνέπεια την υπερβολική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων στις ακτές της Πιερίας, της Χαλκιδικής και του Στρυμονικού κόλπου.

Στις αστικές περιοχές, η πυκνοκατοίκηση και οι πιέσεις στο οικιστικό και φυσικό περιβάλλον δημιουργεί ζητήματα στήριξης των αστικών πληθυσμών, ενσωμάτωσης των ευάλωτων ομάδων και προστασίας του περιβαλλοντικού χώρου από την επέκταση αστικών λειτουργιών.

Στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού, κατ' εφαρμογή του Νόμου 2508/1997, στην Κεντρική Μακεδονία έχουν θεσμοθετηθεί ως σήμερα 53

ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ<sup>5</sup> που καλύπτουν το 45% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Σε εξέλιξη βρίσκονται άλλα 15 ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ και όταν αυτά ολοκληρωθούν θα καλύπτουν το 62% περίπου της έκτασης της Κεντρικής Μακεδονίας<sup>6</sup>. Μέσω των σχεδιαστικών αυτών εργαλείων πραγματοποιήθηκε η θεσμοθέτηση των νέων περιοχών οικιστικής ανάπτυξης για πρώτη και δεύτερη κατοικία, η θέσπιση οργανωμένων ζωνών παραγωγικών δραστηριοτήτων και ουσιαστικά προσδιορίζουν το αναπτυξιακό προφίλ, τα οικιστικά χαρακτηριστικά και τα στοιχεία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος ενός ΟΤΑ.

Τα ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ, μετά την ψήφιση του Νόμου 4269/2014 «Χωροταξική και Πολεοδομική Μεταρρύθμιση – Βιώσιμη Ανάπτυξη» (ΦΕΚ 142 Α'/ 30-6-2014), μετονομάζονται σε Τοπικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ), τα οποία καθορίζουν την οργάνωση των χρήσεων γης, τους γενικούς όρους και περιορισμούς δόμησης, καθώς και κάθε άλλο μέτρο, όρο ή περιορισμό που απαιτείται για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της περιοχής ενός πρωτοβαθμίου ΟΤΑ. Λόγω των διοικητικών μεταβολών των τελευταίων ετών «Νόμος Καλλικράτη» πρέπει να γίνουν προσαρμογές ώστε να εμφανίζονται οι νέες χωρικές μονάδες που προέκυψαν από συνενώσεις ΟΤΑ και έτσι ώστε οι προβλέψεις να καλύπτουν τις νέες συνθήκες και ανάγκες με βάση τις πραγματικές πληθυσμιακές εξελίξεις. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθούν οι αστοχίες που παρατηρούνται συνήθως λόγω ασυμβατότητας των πραγματικών δεδομένων με τις σχεδιαστικές προβλέψεις.

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης είναι πληθυσμιακά η δεύτερη κατά σειρά στην Ελλάδα με πληθυσμό 1.110.551 κατοίκους το 2011, που αντιστοιχεί στο 10,27% του πληθυσμού της χώρας και στο 59% της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση οφείλεται στην έλξη του αστικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, το οποίο παρουσιάζει διαχρονικά αξιοσημείωτους ρυθμούς αύξησης κατά την

---

<sup>5</sup> ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ: Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια/ Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων

<sup>6</sup> Υ.Π.Ε.Κ.Α «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας», Αύγουστος 2013

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

τριακονταετία 1981 – 2011 (ΠΣΘ 11,75%, ΕΠΘ 21,15%) σε σχέση με αυτόν της χώρας (10,76%). Η σημασία και η δυναμική της Θεσσαλονίκης αναδεικνύεται από τα στοιχεία που εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 37: Πληθυσμιακή εξέλιξη του ΠΣΘ, της ΕΠΘ και του Νομού Θεσσαλονίκης, 1981-2011

	<b>1981</b>	<b>1991</b>	<b>2001</b>	<b>2011</b>	<b>1981- 1991 (%)</b>	<b>1991- 2001 (%)</b>	<b>2001- 2011 (%)</b>	<b>1981- 2011 (%)</b>
ΠΣΘ	706.180	749.048	800.764	789.191	6,10	6,90	-1,45	11,75
ΕΠΘ	808.600	876.134	980.586	979.630	8,40	11,90	-0,10	21,15
Π.Ε Θεσ/κης	871.580	944.426	1.057.825	1.110.551	8,40	12,00	4,98	27,41
% ΠΣΘ / ΕΠΘ	87,30	85,50	81,70	80,56				
% ΕΠΘ / Π.Ε. Θεσ/κης	92,80	92,80	92,70	88,21				
% Π.Ε Θεσ/κης/ Π.Κ.Μ	54,40	55,40	56,50	59,92				
% Π.Ε. Θεσ/κης/ Μακεδ.-Θράκη	35,30	36,70	38,00	40,19				

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ & *ιδία επεξεργασία*

Η Θεσσαλονίκη, ως Πολεοδομικό Συγκρότημα<sup>7</sup>, αποτελεί το δεύτερο κατά σειρά αστικό κέντρο της χώρας μετά την Αθήνα. Διαθέτει μία ευρύτατη ενδοχώρα που διαπερνά τα εθνικά σύνορα, οπότε οι αναπτυξιακές της προοπτικές εξαρτώνται άμεσα από τις σχέσεις που διατηρεί με τις γειτονικές χώρες. Η πόλη και η ευρύτερη περιοχή της αποτελεί έναν βασικό πόλο ανάπτυξης της Βόρειας Ελλάδας και της χώρας. Ωστόσο, η Θεσσαλονίκη επί του παρόντος δε φαίνεται να κυριαρχεί ως «μητρόπολη» των Βαλκανίων παρόλο που κατέχει μία σημαντική θέση στο αστικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής. Καθώς υπάρχει έντονος ανταγωνισμός με άλλες πόλεις συγκρίσιμες της Θεσσαλονίκης στις γειτονικές χώρες, μόνον εάν αξιοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της μπορεί να αναδειχθεί σε κεντρικό μητροπολιτικό κέντρο διασυνοριακής εμβέλειας: μεγαλύτερη

<sup>7</sup> Το ΠΣΘ αποτελείται από τους (Καλλικρατικούς) Δήμους Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης-Συκεών, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Ευόσμου, Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Πυλαίας-Χορτιάτη (δεν περιλαμβάνονται οι πληθυσμοί των δημοτικών ενοτήτων Χορτιάτη και Πανοράματος)

αξιοποίηση του λιμανιού της, έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, πολιτισμού.

Το αστικό περιβάλλον της Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζεται από σημαντικά χωροταξικά προβλήματα, τα οποία εντοπίζονται κατά κύριο λόγο σε περιοχές αστικής επέκτασης και στις υποβαθμισμένες αστικές περιοχές. Επίσης, υπάρχουν χρόνια προβλήματα που σχετίζονται με την κυκλοφορία, την ατμοσφαιρική ρύπανση, τις υψηλές πυκνότητες, την ανάμειξη ασυμβίβαστων χρήσεων και τη συνεχή εξάπλωση του πολεοδομικού ιστού χωρίς παράλληλα να εξασφαλίζεται ένα αισθητικά και λειτουργικά αναβαθμισμένο περιβάλλον. Ελλείψεις εντοπίζονται στην ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, στις αναπλάσεις, στην αξιοποίηση και την προβολή πολιτιστικών πόρων και υποδομών.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης που εκπονήθηκε από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων, των προγραμμάτων και των μέτρων που προβλέπονται ως αναγκαία για τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης. Το ΡΣΘ αποβλέπει στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης, μέσα στα πλαίσια της Εθνικής χωροταξικής πολιτικής, όπως αυτή προσδιορίζεται για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

Το 2007 ξεκίνησε η μελέτη επικαιροποίησης για το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και αναμένεται (αφού πρώτα εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις της νέας χωροταξικής και πολεοδομικής πολιτικής όπως αυτή παρουσιάζεται στο Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Κεντρικής Μακεδονίας) να κατατεθεί εκ νέου<sup>8</sup>, επικαιροποιημένο προς ψήφιση στη Βουλή.

---

<sup>8</sup> Το νέο ΡΣΘ εισάχθηκε προς ψήφιση στο Β' Θερινό Τμήμα της Βουλής τον Ιούλιο του 2014 στο πλαίσιο του νομοσχεδίου «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας - Αττικής, Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις», ωστόσο αποσύρθηκε μετά από πρωτοβουλία της ΠΚΜ και βουλευτών της κυβέρνησης

Οι βασικοί στόχοι του νέου ΡΣΘ<sup>9</sup> είναι οι ακόλουθοι:

1. Διεθνοποίηση και οικονομική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης
2. Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής της μητροπολιτικής περιοχής και ισόρροπη ανάπτυξη
3. Προώθηση ισότητας ευκαιριών, κοινωνικής συνοχής σε ολόκληρη την περιοχή εμβέλειας του νέου ΡΣΘ
4. Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μέσα από αναπλάσεις, ανάσχεση του φαινομένου της αστικής επέκτασης και διάχυσης και ενίσχυση του μοντέλου της συμπαγούς πόλης
5. Διασφάλιση οικολογικής ισορροπίας, προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής.

---

<sup>9</sup> Υ.Π.Ε.Κ.Α, «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης», 2011

- Περιβαλλοντικά

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει μία σειρά από αξιόλογους ορεινούς όγκους, υδροτόπους, θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές, αλλά και σημαντικούς ορυκτούς πόρους. Η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της αποτελεί ιδιαίτερο σημαντικό πεδίο της εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας.

Η υψηλή ποικιλότητα οικοσυστημάτων αποτυπώνεται στο μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών. Συνολικά, οι περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο NATURA/ΦΥΣΗ 2000 και καλύπτουν το 34% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας διακρίνονται σε 29 «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)»<sup>10</sup> (SAC), σε 17 «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» (SPA) για την Ορνιθοπανίδα, και σε 4 περιοχές που εντάσσονται και στις δύο κατηγορίες (ΕΖΔ-ΖΕΠ).

Στις περισσότερες από τις περιοχές αυτές έχουν εκπονηθεί Σχέδια Διαχείρισης ή Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, όμως μόνο στις μισές υπάρχει Φορέας Διαχείρισης που να εξασφαλίζει την προστασία της βιοποικιλότητας, την αναχαίτιση της υποβάθμισης των οικοτόπων, τη μείωση της ρύπανσης, την προστασία από τη δόμηση, την αναβάθμιση των οικολογικών πόρων με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε τόπου και των προτεραιοτήτων που έχουν καθοριστεί σε εθνικό επίπεδο από το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας 2014-2020 για τις περιοχές NATURA.

---

<sup>10</sup> Πριν το 2011, οι «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης» αναφέρονταν ως «Τόποι Κοινοτικής Σημασίας» (ΤΚΣ). Με τον Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α' /31-3-2011) 239 Ελληνικοί Τόποι Κοινοτικής Σημασίας χαρακτηρίστηκαν ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 38: Περιοχές NATURA 2000 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

<b>A/A</b>	<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</b>	<b>Π.Ε</b>	<b>ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ</b>	<b>ΕΚΤΑΣΗ (ha)</b>
1	ΕΖΔ	ΗΜΑΘΙΑ	Όρος Βέρμιο	25.555,14
2	ΕΖΔ	ΗΜΑΘΙΑ	Στενά Αλιάκμονα	3.623,73
3	ΕΖΔ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά - Ευρύτερη περιοχή	26.947,81
4	ΕΖΔ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Ευρύτερη περιοχή - Αξιούπολη	33.676,35
5	ΕΖΔ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Στενά Ρεντίνας - ευρύτερη περιοχή	2.905,16
6	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου	377,2
7	ΖΕΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Λίμνες Κορώνειας - Βόλβης, Στενά Ρεντίνας και ευρύτερη περιοχή	161.631,33
8	ΖΕΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	29.647,09
9	ΖΕΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Λιμνοθάλασσα Επανωμής	689,4
10	ΕΖΔ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Λιμνοθάλασσα Επανωμής και θαλάσσια παράκτια ζώνη	830,38
11	ΕΖΔ	ΚΙΛΚΙΣ	Λίμνη Πικρολίμνη	1.089,35
12	ΕΖΔ	ΚΙΛΚΙΣ	Υδροχαρές Δάσος Μουριών	774,92
13	ΖΕΠ	ΚΙΛΚΙΣ	Λίμνη Δοϊράνη	2.126,12
14	ΖΕΠ	ΚΙΛΚΙΣ	Λίμνη Πικρολίμνη - Ξυλοκρατάει	2.012,31
15	ΖΕΠ	ΚΙΛΚΙΣ	Περιοχή Έλους Αρτζάν	1.717,78
16	ΖΕΠ	ΚΙΛΚΙΣ	Περιοχή Ανθοφύτου	3.309,58
17	ΕΖΔ	ΠΕΛΛΑ	Κορυφές όρους Βόρα	40.435,09
18	ΕΖΔ	ΠΕΛΛΑ	Όρη Τζένα	12.576,93
19	ΕΖΔ	ΠΕΛΛΑ	Όρος Πάικο	35.252
20	ΕΖΔ	ΠΕΛΛΑ	Λίμνη Άγρα	1.249,75
21	ΕΖΔ	ΠΕΛΛΑ	Στενά Αψάλου - Μογλενίτσας	6.110,57
22	ΖΕΠ	ΠΕΛΛΑ	Λίμνη και φράγμα Άγρα	1.385,76
23	ΖΕΠ	ΠΕΛΛΑ	Όρη Τζένα και Πίνοβο	20.066,86
24	ΖΕΠ	ΠΕΛΛΑ	Όρος Βόρας	79.453,65
25	ΖΕΠ	ΠΕΛΛΑ	Όρος Πάικο, στενά Αψάλου και Μογλενίτσας	91.735,74
26	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΠΙΕΡΙΑ	Όρος Όλυμπος	19.139,59
27	ΕΖΔ	ΠΙΕΡΙΑ	Πιέρια Όρη	16.640,29
28	ΕΖΔ	ΠΙΕΡΙΑ	Όρος Τίταρος	5.325,05
29	ΕΖΔ	ΠΙΕΡΙΑ	Αλυκή Κίτρους - ευρύτερη περιοχή	1.440,56
30	ΕΖΔ	ΣΕΡΡΕΣ	Λίμνη Κερκίνη - Κρούσια - Κορυφές όρους Μπέλες, Άγγιστρο - Χαρωπό	78.303,96

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

<b>A/A</b>	<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</b>	<b>Π.Ε</b>	<b>ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ</b>	<b>ΕΚΤΑΣΗ (ha)</b>
31	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΣΕΡΡΕΣ	Εκβολές ποταμού Στρυμόνα	1.297,1
32	ΕΖΔ	ΣΕΡΡΕΣ	Άη Γιάννης - Επτάμυλοι	327,29
33	ΕΖΔ	ΣΕΡΡΕΣ	Κορυφές όρους Μενοίκιον - όρος Κούσκουρας - Ύψωμα	23.288,69
34	ΕΖΔ	ΣΕΡΡΕΣ	Κορυφές όρου Όρβηλος	4.871,04
35	ΕΖΔ	ΣΕΡΡΕΣ	Όρη Βροντούς - Λαϊλιάς - Επιμηκες	6.799,47
36	ΖΕΠ	ΣΕΡΡΕΣ	Τεχνητή Λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	27.712,64
37	ΖΕΠ	ΣΕΡΡΕΣ	Κοιλάδα Τίμιου Προδρόμου - Μενοίκιον	29.650,86
38	ΖΕΠ	ΣΕΡΡΕΣ	Όρος Μπέλες	25.310,84
39	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Όρος Χολομώντας	15.543,63
40	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Όρος Ίταμος - Σιθωνία	18.031,62
41	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Χερσόνησος Άθω	33.567,805
42	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Λιμνοθάλασσα Άγιο Μάμα	633,15
43	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Όρος Στρατόνικον - κορυφή Σκαμνί	8.128,17
44	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Ακρωτήριο Ελιά - Ακρωτήριο Κάστρο - εκβολή Ραγούλα	532,82
45	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Παλιούρι - Ακρωτήρι	286,11
46	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Πλατανίτσι - Συκιά, Ακρωτ. Ρίγας - Ακρωτ. Άδολο	988,96
47	ΕΖΔ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Ακρωτήριο Πύργος - όρμος Κύψας - Μάλαμο	1.150,97
48	ΖΕΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Όρος Χολομώντας	26.413,93
49	ΖΕΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Υγρότοποι Νέας Φώκαιας	439,58
50	ΖΕΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Χερσόνησος Σιθωνίας	23.451,17

Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α

Οι προστατευόμενες περιοχές διέπονται από κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας. Η διαχείρισή τους γίνεται από Φορείς, υφιστάμενες δημόσιες υπηρεσίες, ειδικές υπηρεσίες και ΝΠΔΔ, ή φορείς που ορίζονται για το σκοπό αυτό με συμβάσεις διαχείρισης (Ν. 2742/99).



**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

Πίνακας 39: Προστατευόμενες περιοχές σε εθνικό επίπεδο, Π.Κ.Μ

<b>A/A</b>	<b>Π.Ε.</b>	<b>ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ</b>
<b>ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (Ν. 1650/86)</b>		
1	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη, Μακεδονικά Τέμνη
2	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ - ΠΙΕΡΙΑ	Εκβολές των ποταμών Γαλλικού – Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα, Αλυκή Κίτρους Πιερίας, Λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου και ευρύτερη περιοχή τους
3	ΣΕΡΡΕΣ	Λίμνη Κερκίνη
<b>ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ (Ν.Δ. 996/71)</b>		
4	ΠΙΕΡΙΑ	Όλυμπος
<b>ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (Ν.Δ. 996/71)</b>		
5	ΚΙΛΚΙΣ	Συστάδα Δρυός και Φράξου στις Μουριές, Κιλκίς
6	ΠΕΛΛΑ	Το Δάσος οξιός στο Πευκωτό Πέλλας
7	ΠΕΛΛΑ	Το μικτό δάσος Προμάχων – Λυκόστομου Αριδαίας
8	ΣΕΡΡΕΣ	Ο Σφαγνώνας στο δάσος Λαϊλιά Σερρών

Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α

Πίνακας 40: Προστατευόμενες περιοχές σε διεθνές & περιφερειακό επίπεδο, Π.Κ.Μ

<b>A/A</b>	<b>Π.Ε.</b>	<b>ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ</b>
<b>ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (RAMSAR)</b>		
1	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	Λίμνες Κορώνεια – Βόλβη
2	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ - ΠΙΕΡΙΑ	Δέλτα Αξιού - Αλιάκμονα
3	ΣΕΡΡΕΣ	Λίμνη Κερκίνη
<b>ΒΙΟΓΕΝΕΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ</b>		
4	ΠΕΛΛΑ	Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Αλμωπίας Αριδαίας
5	ΠΙΕΡΙΑ	Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (πυρήνας)
<b>ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΒΙΟΣΦΑΙΡΑΣ</b>		
6	ΠΙΕΡΙΑ	Εθνικός Δρυμός Ολύμπου
<b>ΜΝΗΜΕΙΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ</b>		
7	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	Όρος Άθως

Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α

Από τους είκοσι οκτώ (28) Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών (σύμφωνα με το Ν. 3044/2002<sup>11</sup>) που λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα, τέσσερις βρίσκονται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:

Πίνακας 41: Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών στην Π.Κ.Μ

<b>ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ</b>	<b>ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</b>
Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης	ΚΥΑ 125192/365 , ΦΕΚ 126/Β/7-2-03
Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα	ΚΥΑ 125191/364, ΦΕΚ 126/Β/7-2-03
Εθνικό Πάρκο Υγροτόπου Κερκίνης	ΚΥΑ 125564/994, ΦΕΚ 364/Β/28-3-03
Εθνικό Πάρκο Δρυμού Ολύμπου	ΚΥΑ 125206/392, ΦΕΚ 140/Β/11-2-03

Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α

<sup>11</sup> ΦΕΚ 197 Α' / 27-8-2002

Σύμφωνα με τη «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Ε.Π Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013»<sup>12</sup> η προστασία και διαχείριση των περιοχών NATURA 2000 κρίνεται ελλιπής, ενώ ειδικά για τις περιοχές των τεσσάρων Φορέων Διαχείρισης, αν και δημιουργήθηκαν ορισμένες υποδομές κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους (π.χ. κέντρα πληροφόρησης), ουσιαστικά υστερούν σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο. Στις περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο NATURA 2000 και δεν υπάγονται σε καθεστώς Εθνικού Πάρκου, καίρια ζητήματα αποτελούν η διαχείρισή τους, η αντιμετώπιση των αναγκών τους, εξάλειψη των πιέσεων που υφίστανται από την αγροτική, τη βιομηχανική και την τουριστική δραστηριότητα, μείωση της ρύπανσης, πρόληψη φυσικών καταστροφών, κ.ά.

Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προβλήματα που καταγράφονται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αφορούν στη ρύπανση των υδάτινων αποδεκτών (θάλασσας, ποταμών, λιμνών, υδροφόρου ορίζοντα) και την αστική ρύπανση. Τα προβλήματα αυτά οφείλονται κυρίως στην αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, στην εντατική οικιστική-τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών και στην οικιστική επέκταση στις περιαστικές και παράκτιες περιοχές της Περιφέρειας. Η υπεράντληση συντελεί ακόμα περισσότερο στην υποβάθμιση του υδατικού δυναμικού. Σύμφωνα με τη μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» του Υ.Π.Ε.Κ.Α, οι μικρές βελτιώσεις που παρατηρούνται αφορούν στη ρύπανση των υδατικών σωμάτων από αστικά απόβλητα και οφείλονται στην σημαντική επέκταση των συστημάτων επεξεργασίας και των δικτύων αποχέτευσης από το 2004 και μετά.

Στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, η περίπτωση του Θερμαϊκού Κόλπου αποτελεί μία θετική περίπτωση όπου η πλήρης λειτουργία των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων στη Σίνδο και τη Νέα Μηχανιώνα έχει σχεδόν εξαλείψει τη θαλάσσια ρύπανση που οφείλεται στην απορροή

<sup>12</sup> «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, του Ε.Π Μακεδονίας – Θράκης για την περίοδο 2007-2013».

των αστικών αποβλήτων της Μείζονος Περιοχής Θεσσαλονίκης. Εξακολουθεί, όμως, να υφίσταται η περιβαλλοντική υποβάθμιση που οφείλεται στις έντονες βροχοπτώσεις και στη δημιουργία πλημμυρικών φαινομένων λόγω του παντοροϊκού δικτύου λυμάτων στο κέντρο της πόλης της Θεσσαλονίκης, καθώς και της απορροής των βιομηχανικών αποβλήτων της ΒΙ.ΠΕ.

Σχετικά με την επεξεργασία λυμάτων, όπως προκύπτει από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων<sup>13</sup> του Ε.Π Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013, στην Κεντρική Μακεδονία αυξημένος είναι ο αριθμός οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων που δεν εκπληρώνει την απαίτηση της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για κατάλληλη επεξεργασία των λυμάτων. Υπάρχει, επίσης, ανάγκη απόλυτης εκπλήρωσης των όρων που θέτει η Οδηγία τόσο όσον αφορά στα έργα δικτύων αποχέτευσης (συλλογή και μεταφορά λυμάτων), αλλά και όσον αφορά στα έργα επεξεργασίας των λυμάτων. Σε γενικές γραμμές, η Π.Κ.Μ εμφανίζει καθυστερήσεις στην εφαρμογή της Κοινοτικής νομοθεσίας και στην ολοκλήρωση του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση των αποβλήτων. Ειδικότερα, υπάρχουν ελλείψεις και καθυστερήσεις στην ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων, στη διαχείριση ειδικών αποβλήτων, ενώ πρέπει να υπάρξουν βελτιώσεις στον τομέα της ανακύκλωσης, της επανάχρησης και της μηχανικής επεξεργασίας των αποβλήτων.

Στην Κεντρική Μακεδονία υπάρχουν 45 μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, που εξυπηρετούν την κατηγορία των οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων σε ποσοστό της τάξης του 19%, την κατηγορία των οικισμών με πληθυσμό μεταξύ 2.000 και 10.000 κατοίκων σε ποσοστό 39%, την κατηγορία των οικισμών με πληθυσμό μεταξύ 10.000 και 15.000 κατοίκων σε ποσοστό της τάξης του 93%, και τέλος, την κατηγορία των οικισμών με πληθυσμό άνω των 15.000 κατοίκων κατά 97%. Η επεξεργασία λυμάτων σε περιπτώσεις διάθεσης σε ευαίσθητους αποδέκτες εκπληρώνεται σε ποσοστό της τάξης του 98%.

---

13

ΕΠΕΜ, 2007

Στο σύνολο της Περιφέρειας σε ότι αφορά τα στερεά απόβλητα, η διάθεση των απορριμμάτων γινόταν κατά κύριο λόγο σε Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Ωστόσο, λόγω των περιβαλλοντικών προβλημάτων που προκαλούνταν από την ανεξέλεγκτη απόρριψη διάφορων υλικών έχει γίνει προσπάθεια για παύση της λειτουργίας των παράνομων χωματερών ή αποκατάστασή τους ώστε να μην επιβαρύνεται το γύρω φυσικό περιβάλλον. Στην Κεντρική Μακεδονία, λειτουργούν δέκα Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ): με τον τρόπο αυτό, παύει η ανεξέλεγκτη απόθεση απορριμμάτων σε χωματερές, ρέματα, δάση και διασφαλίζεται η περιβαλλοντική προστασία και η αντιμετώπιση των ρυπογόνων πηγών, οι οποίες βλάπτουν την καθημερινότητα των πολιτών και επιφέρουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία.

Πίνακας 42: ΧΥΤΑ Μη Επικίνδυνων Αποβλήτων

A/A	ΟΝΟΜΑ ΧΥΤΑ	ΘΕΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
1	Κιλκίς	Κρηστώνη	Σύνδεσμος διαχείρισης στερεών αποβλήτων Ενιαίας Διαχειριστικής Ενότητας Νομού Κιλκίς – Αναγκαστικός Σύνδεσμος
2	Μαυροράχης	Κλέφτικα-Ερυθρά, Καμέλη	ΣΟΤΑΝΘ Σύνδεσμος ΟΤΑ Νομού Θεσσαλονίκης
3	Αλμωπίας	Μαυρόλακκος	Σύνδεσμος Καθαριότητας «ΑΛΜΩΠΙΑ»
4	Δήμου Σερρών	Μετόχι	Δήμος Σερρών (Δ/νση Καθαριότητας)
5	Κατερίνης	Μπουφολάκκος	Αναγκαστικός Σύνδεσμος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων 1 <sup>ης</sup> Διαχειριστικής Ενότητας Νομού Πιερίας
6	Λιτοχώρου	Ξηροκάμπι	ΣΑΔΑΠ Σύνδεσμος Συλλογής Αποκομιδής Διάθεσης Απορριμμάτων
7	Κασσάνδρας	Παλαιόκαστρο	ΔΕΔΑΚΑΠ Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Απορριμμάτων Κασσάνδρας Παλλήνης
8	Έδεσσας	Άσπρο Κεφάλι	Σύνδεσμος Διαδημοτικής Συνεργασίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων 2 <sup>ης</sup> Διαχειριστικής Ενότητας Ν. Πέλλας
9	Ανθεμούντα	Πρινοχώρι	ΔΕΔΑ Φορέας Διαχείρισης Απορριμμάτων 2 <sup>ης</sup> Διαχειριστικής Ενότητας Χαλκιδικής
10	Πολυγύρου	Καστρί	Κοινός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Πολυγύρου - Ζερβοχωριών

(Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α)

Για την παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ποιότητας, στην Περιφέρεια έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί δίκτυο παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία: υπερβάσεις ορίων ρύπανσης παρατηρούνται κυρίως στο ΠΣΘ, ωστόσο υποβάθμιση της ατμοσφαιρικής ποιότητας εμφανίζεται και σε άλλα αστικά κέντρα της Κεντρικής Μακεδονίας. Η κύρια πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι οι οδικές μεταφορές, οι υφιστάμενες βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και οι υπάρχοντες χώροι διάθεσης απορριμμάτων, οι οποίοι δυνητικά λειτουργούν ως εστίες υποβάθμισης της ποιότητας του αέρα, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στο ΠΣΘ, η ποιότητα της ατμόσφαιρας παρακολουθείται από το 1986 μέσω εγκατεστημένου δικτύου παρακολούθησης 8 σταθμών, σύμφωνα με τις μετρήσεις των οποίων καταγράφονται σημαντικά προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης που συνδέονται με τις λειτουργίες της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Οι εκπομπές αέριων ρύπων αυξάνουν αναλογικά με τις αυξητικές πληθυσμιακές τάσεις και τις παραγωγικές δραστηριότητες στην ΕΠΘ. Σύμφωνα με την Επικαιροποίηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης<sup>14</sup>, ο αριθμός των οχημάτων προσεγγίζει τα 500.000, ενώ υπάρχει αριθμός βιομηχανικών-βιοτεχνικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες στα βόρεια και βορειοδυτικά της πόλης και σε μικρή απόσταση από τα όρια του πολεοδομικού συγκροτήματος.

Επίσης, παρατηρούνται προβλήματα με υπερβάσεις των ορίων ποιότητας της φωτοχημικής ρύπανσης από υπερβολικές συγκεντρώσεις όζοντος, ενώ η σωματιδιακή ρύπανση αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα για το ΠΣΘ. Στην κεντρική περιοχή του ΠΣΘ οι συγκεντρώσεις των ρύπων είναι υψηλότερες σε σύγκριση τις συγκεντρώσεις που καταγράφονται στις ανατολικές και τις δυτικές περιοχές. Ωστόσο, το όζον λόγω της φωτοχημικής του συμπεριφοράς, παρουσιάζει υψηλότερες τιμές στην περιφερειακή περιοχή σε σχέση με το ΠΣΘ.

---

<sup>14</sup> Οργανισμός Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης, 2009

- Πολιτιστικό περιβάλλον

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει άφθονο και ποικιλόμορφο πολιτιστικό απόθεμα μεγάλου χρονολογικού εύρους. Σημαντικό είναι το αρχαιολογικό, βυζαντινό και οθωμανικό μνημειακό απόθεμα της Περιφέρειας, σε πολλές περιπτώσεις παγκόσμιας ακτινοβολίας, αλλά και το νεότερο οικιστικό απόθεμα.

Διαχρονικά, διαπιστώνονται ελλείψεις στους τομείς της ανάδειξης μνημείων και συνόλων, της προβολής και της αξιοποίησης των αρχαιολογικών χώρων και άλλων πολιτιστικών πόρων, των σύγχρονων πολιτιστικών υποδομών, των αναπλάσεων. Οι δράσεις που ακολουθούνται είναι κυρίως μεμονωμένες και αποσπασματικές ενώ απουσιάζει η διασύνδεση του πολιτιστικού κεφαλαίου και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος σε ένα πλαίσιο ολοκληρωμένου χωροταξικού και αναπτυξιακού προγραμματισμού.

Στην Περιφέρεια υπάρχουν είκοσι τρείς (23) χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί. Η δημιουργία δικτύων πολιτισμού, τουρισμού και αναψυχής είναι σημαντική, ειδικά για τους παραδοσιακούς οικισμούς που βρίσκονται σε ορεινές ή απομονωμένες περιοχές και παρουσιάζουν δημογραφική συρρίκνωση ή έχουν ήδη εγκαταλειφθεί.

Πίνακας 43: Παραδοσιακοί Οικισμοί, Π.Κ.Μ

Περιφερειακή Ενότητα	Παραδοσιακός Οικισμός
Π.Ε Θεσ/νίκης	Άνω Πόλη
Π.Ε Πέλλας	Γαρεφίου
	Άγιος Αθανάσιος Πέλλας
	Παλ. Ξανθόγεια
	Λαγκαδία
	Κρώμνη
	Νότια
	Αρχάγγελος
	Αετοχώριο
	Περίκλεια
	Π.Ε Πιερίας
Σκοτίνα	
Πόροι	
Σκοτεινά	
Π.Ε Σερρών	Αλιστράτη
	Εμμανουήλ Παπάς (Δοβίτσα)
	Κορμίστα
	Ηλιοκώμη
	Πρώτη
	Μικρό Σούλι
	Ροδολίβος
Π.Ε Χαλκιδικής	Παλαιόκαστρο
	Παρθενώνας

Πηγή: Υ.Π.Ε.Κ.Α

Ωστόσο, υπάρχουν και οικιστικά σύνολα που δεν περιλαμβάνουν κάποιο χαρακτηρισμένο παραδοσιακό οικισμό αλλά πρέπει να ενταχθούν σε δίκτυα ανάδειξης: στην περιοχή Λαγκαδά (Π.Ε Θεσσαλονίκης), στην περιοχή της Αρναίας (Π.Ε Χαλκιδικής), στο Παγγαίο και το Μπέλες (Π.Ε Σερρών), στο Πάικο και τα Κρούσια (Π.Ε Κιλκίς), στο Βέρμιο (Π.Ε Ημαθίας), στο Καϊμακτσαλάν και την Αριδαία (Π.Ε Πέλλας), στον Όλυμπο και τα Πιέρια Όρη (Π.Ε Πιερίας).

Παραδοσιακά τμήματα (ή έστω κτίρια) διασώζονται σε κεφαλοχώρια αλλά και σε αστικά κέντρα (π.χ. Γαλάτιστα, Αρναία, Άνω Νικήτη στη Χαλκιδική, παλιός Λαγκαδάς στη Θεσσαλονίκη, Γουμένισσα στο Κιλκίς, Κολινδρός και Λιτόχωρο στην Πιερία). Σε αρκετές περιπτώσεις, ο ιστορικός πυρήνας αποτελεί κεντρικό τμήμα του οικισμού και έτσι, σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο Κεντρικής Μακεδονίας, απαιτούνται εξειδικευμένα μέτρα όπως εκπόνηση ειδικών πολεοδομικών μελετών για τον παραδοσιακό πυρήνα, παρεμβάσεις στις κεντρικές περιοχές, διαχωρισμός επεκτάσεων από τον

παλιό οικισμό, θέσπιση ειδικών όρων δόμησης, ένταξη σε δίκτυα πολιτισμού, τουρισμού και αναψυχής.

Επίσης, στα μεγάλα αστικά κέντρα της Θεσσαλονίκης, της Βέροιας, της Νάουσας, της Έδεσσας, των Σερρών, της Γουμένισσας εντοπίζονται δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής. Τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες επανάχρησης των κτιριακών κελυφών και χωροθέτησης κυρίως πολιτιστικών, καλλιτεχνικών ή και εκπαιδευτικών λειτουργιών σε αυτά.



- Σχέσεις και Αλληλεξαρτήσεις με την ευρύτερη περιοχή

Η Κεντρική Μακεδονία αποτελεί μία περιφέρεια όπου συνδυάζονται στοιχεία κεντρικότητας με στοιχεία συνοριακού χαρακτήρα σε επίπεδο χώρας, στο Βαλκανικό χώρο και ως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι τελευταίες γεωπολιτικές και οικονομικές εξελίξεις σε εθνικό, βαλκανικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο δείχνουν ότι η Κεντρική Μακεδονία προσπαθεί να βρει τη «θέση» της, κυρίως λόγω της μη εκπλήρωσης των φιλόδοξων στόχων τόσο για την πόλη της Θεσσαλονίκης αλλά και την Περιφέρεια στο σύνολό της. Για παράδειγμα, η επέκταση και βελτίωση των μεταφορικών υποδομών της περιοχής αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην ενίσχυση της δυναμικής της Περιφέρειας στο ρόλο της ως «πύλη» της Ελλάδας προς τα Βαλκάνια, και στις προς βορρά χώρες και μελλοντικούς εταίρους της Ε.Ε. αλλά δεν αρκεί μόνον αυτό. Οι υποδομές πρέπει να συνοδεύονται από ευνοϊκές συνθήκες όπως αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, επιχειρηματικότητα, ανταγωνιστικότητα, ερευνητικό δυναμικό, ώστε να μεγιστοποιηθούν οι αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας.

Εάν οι διεθνείς οικονομικές συγκυρίες το επιτρέψουν και εφόσον η χωρική ολοκλήρωση της Ευρώπης επιτευχθεί μεσο-μακροπρόθεσμα, αναμένεται να υπάρξουν θετικές επιπτώσεις στην αντιστροφή της «περιφερειακότητας» που διακρίνει την Κεντρική Μακεδονία. Για το λόγο αυτό, η ανάπτυξη των μεταφορικών, ενεργειακών, τεχνικών δικτύων και υποδομών, η ευκολότερη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών και ανθρώπινου δυναμικού εξακολουθεί να αποτελεί διαχρονικά ευρύτερο στρατηγικό στόχο για την περιοχή. Η αναπτυξιακή στρατηγική έχει παράλληλα να αντιμετωπίσει και πλήθος διαρθρωτικών προβλημάτων όπως η συρρίκνωση του παραγωγικού ιστού, η αποβιομηχάνιση, η έκρηξη της ανεργίας, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η εμφάνιση της τάξης των «νεόπτωχων». Για το λόγο αυτό, η νέα στρατηγική θα πρέπει να εστιάσει σε δράσεις που μπορούν να αποφέρουν πολλαπλασιαστικά οφέλη και ειδικά σε τομείς όπως ο αγροτοδιατροφικός κλάδος, ο κλάδος των δομικών υλικών, η κλωστοϋφαντουργία-ένδυση, ο τουρισμός και ο πολιτισμός.

Σε εθνικό επίπεδο, η ολοκλήρωση των προαναφερθέντων δικτύων και υποδομών θα ενισχύσει τους δεσμούς της Περιφέρειας με την υπόλοιπη χώρα και το εξωτερικό, ώστε η ευρύτερη περιοχή αναδειχθεί σε εθνικό και διεθνές επίκεντρο, με πόλο έλξης τη Θεσσαλονίκη. Καίριας σημασίας είναι η ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού της Κεντρικής Μακεδονίας (αναδιάρθρωση γεωργίας, ανασυγκρότηση μεταποίησης, αξιοποίηση ορυκτού – μεταλλευτικού πλούτου και ενέργειας, ενίσχυση νέων μορφών τουρισμού), η υιοθέτηση της καινοτομίας, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της, ο εκσυγχρονισμός των επιχειρηματικών δομών, η ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων και τέλος η αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών εργαλείων.

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, εντοπίζονται δυναμικές διαφορετικών ταχυτήτων οι οποίες πρέπει να εξισορροπηθούν. Η ενίσχυση του ρόλου της Θεσσαλονίκης εξακολουθεί να είναι ζητούμενο. Ταυτόχρονα όμως απαιτείται μία συνολική στήριξη της υπαίθρου με στόχο την επίτευξη ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης και άμβλυνσης των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

### 1.1.A.2. Βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων ως Οργανισμών

#### **ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

- **Αιρετή Διοίκηση**

Ο Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», καθορίζει την αιρετή Διοίκηση στα πρόσωπα του Περιφερειάρχη και των 7 άμεσα εκλεγμένων Αντιπεριφερειάρχων των Περιφερειακών Ενοτήτων της Π.Κ.Μ., (Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, Π.Ε. Ημαθίας, Π.Ε. Κιλκίς, Π.Ε. Πέλλας, Π.Ε. Πιερίας, Π.Ε. Σερρών, Π.Ε. Χαλκιδικής).

Πέραν των καθοριζόμενων από τον παραπάνω Νόμο, χωρικών αρμοδιοτήτων, στους Αντιπεριφερειάρχες των Περιφερειακών Ενοτήτων έχουν ανατεθεί και θεματικές αρμοδιότητες, με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Παράλληλα έχουν οριστεί με σχετικές αποφάσεις Περιφερειάρχη, θεματικοί Αντιπεριφερειάρχες και Εντεταλμένοι Σύμβουλοι (με συγκεκριμένους εκχωρημένους τομείς αρμοδιότητας).

- **Συλλογικά Όργανα**

Το **Περιφερειακό Συμβούλιο** ασκεί ως όλες τις αρμοδιότητες που ανήκουν στην Περιφέρεια, εκτός από τους τομείς περιφερειακής Πολιτικής που έχουν μεταβιβαστεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο στην Περιφερειακή Επιτροπή Ανάπτυξης, Καινοτομίας και Αγροτικής Οικονομίας, και στην Περιφερειακή Επιτροπή Ποιότητας Ζωής ενώ οι αρμοδιότητες Μητροπολιτικού χαρακτήρα, ασκούνται από τη **Μητροπολιτική Επιτροπή**.

Στην προκειμένη περίπτωση το Περιφερειακό Συμβούλιο είναι το συλλογικό όργανο που στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων, του περιλαμβάνεται ρητά η

έγκριση και παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας.

Συλλογικό συντονιστικό όργανο της Περιφέρειας είναι η **Εκτελεστική Επιτροπή** που αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες και παρακολουθεί την εφαρμογή της περιφερειακής πολιτικής σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας της περιφέρειας, καθώς και την εφαρμογή του προγράμματος περιφερειακής ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην αριθμ. πρωτ. 35829/22-9-2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η Εκτελεστική Επιτροπή έχει τη συνολική ευθύνη κατάρτισης, εισήγησης στο Περιφερειακό Συμβούλιο και υλοποίησης του Ε.Π.

Συλλογικό όργανο οικονομικού χαρακτήρα αποτελεί η **Οικονομική Επιτροπή** της Περιφέρειας, η οποία έχει ως αρμοδιότητα ιδίως την κατάρτιση των σχεδίων προϋπολογισμού και απολογισμού, την έγκριση δαπανών πριν την εκτέλεση τους, την έγκριση διακηρύξεων & αποτελέσματος διαγωνισμών και αποδοχή ή μη ενστάσεων για έργα, προμήθειες, μελέτες και υπηρεσίες, την έγκριση μετακινήσεων αιρετών και υπαλλήλων στο εξωτερικό και όσες αρμοδιότητες προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία.

- **Διοικητική Δομή-Οργανόγραμμα**

Ο **Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας** της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που εγκρίθηκε αρχικά με το Π.Δ. 133/2010 (ΦΕΚ Α' 226/27-12-2010) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, περιγράφει αναλυτικά τη διοικητική διάρθρωση της Περιφέρειας και τις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών της.

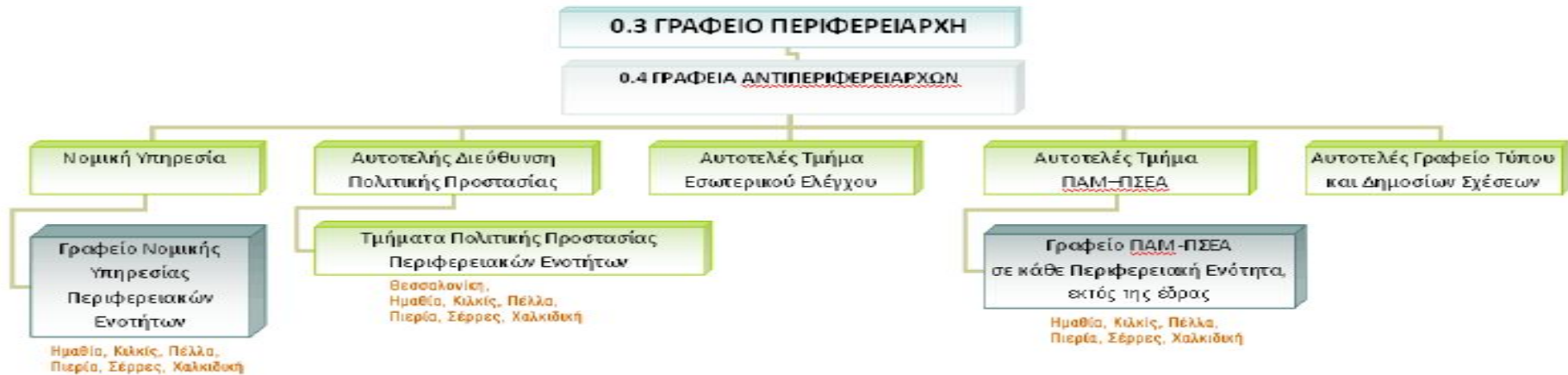
Αν και έχουν δρομολογηθεί διεργασίες για την περαιτέρω δομική τροποποίηση του Ο.Ε.Υ., σε σύγκριση με το Ε.Π. 2012-2014 δεν έχει επέλθει ακόμη ουσιαστικά κάποια μεταβολή που να επηρεάζει τη δομή των

υπηρεσιών της Περιφέρειας, οι οποίες εξακολουθούν να διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

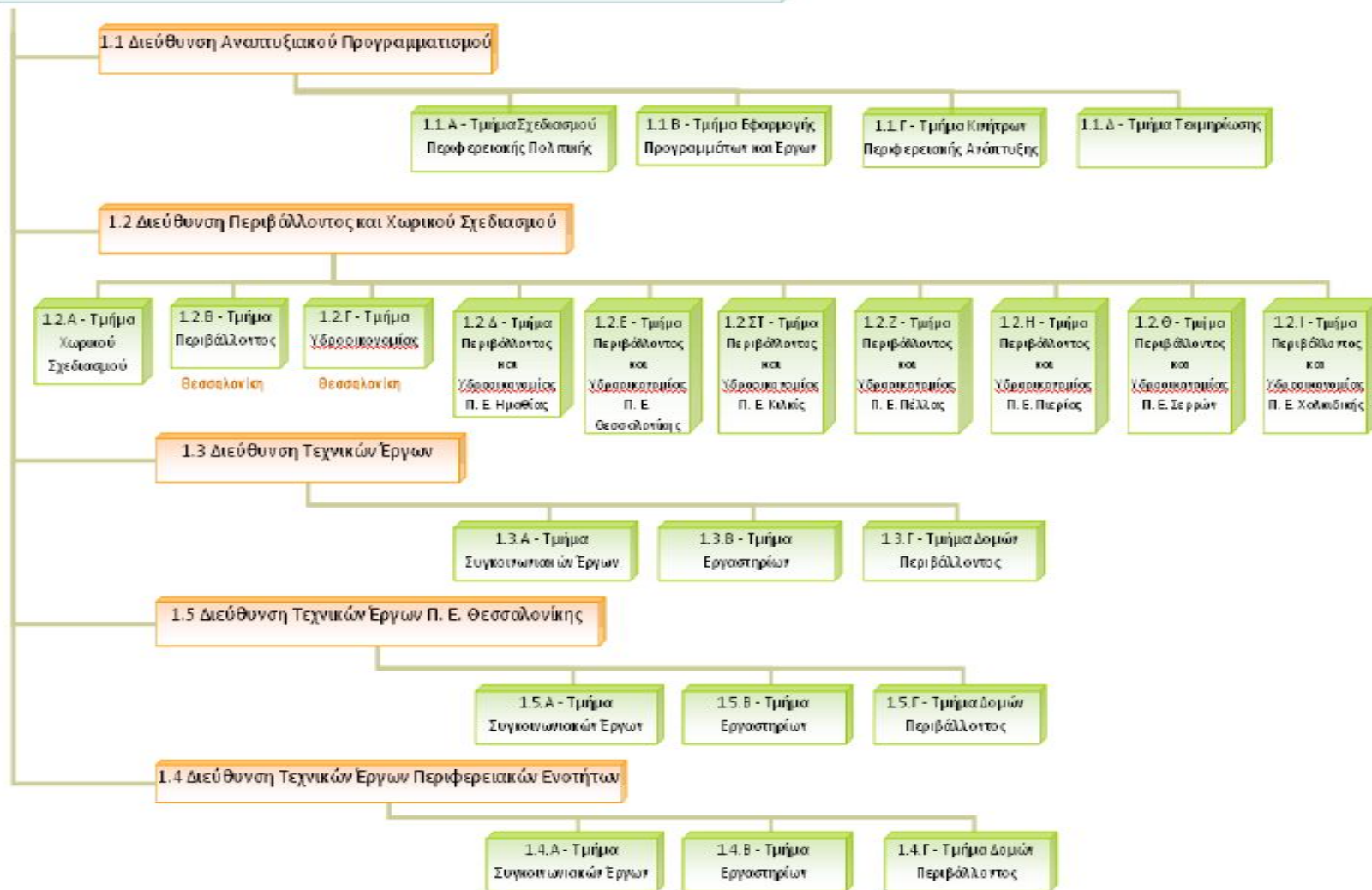
Οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και ταυτόχρονα υπάγονται σε οργανικές μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας (Γενικές Δ/νσεις) ενώ υφίστανται και αυτοτελείς υπηρεσιακές μονάδες που υπάγονται απευθείας στον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες των Περιφερειακών Ενοτήτων.

## Οργανόγραμμα Υπηρεσιών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

(Πηγή: Δ/ση Διαφάνειας & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης)



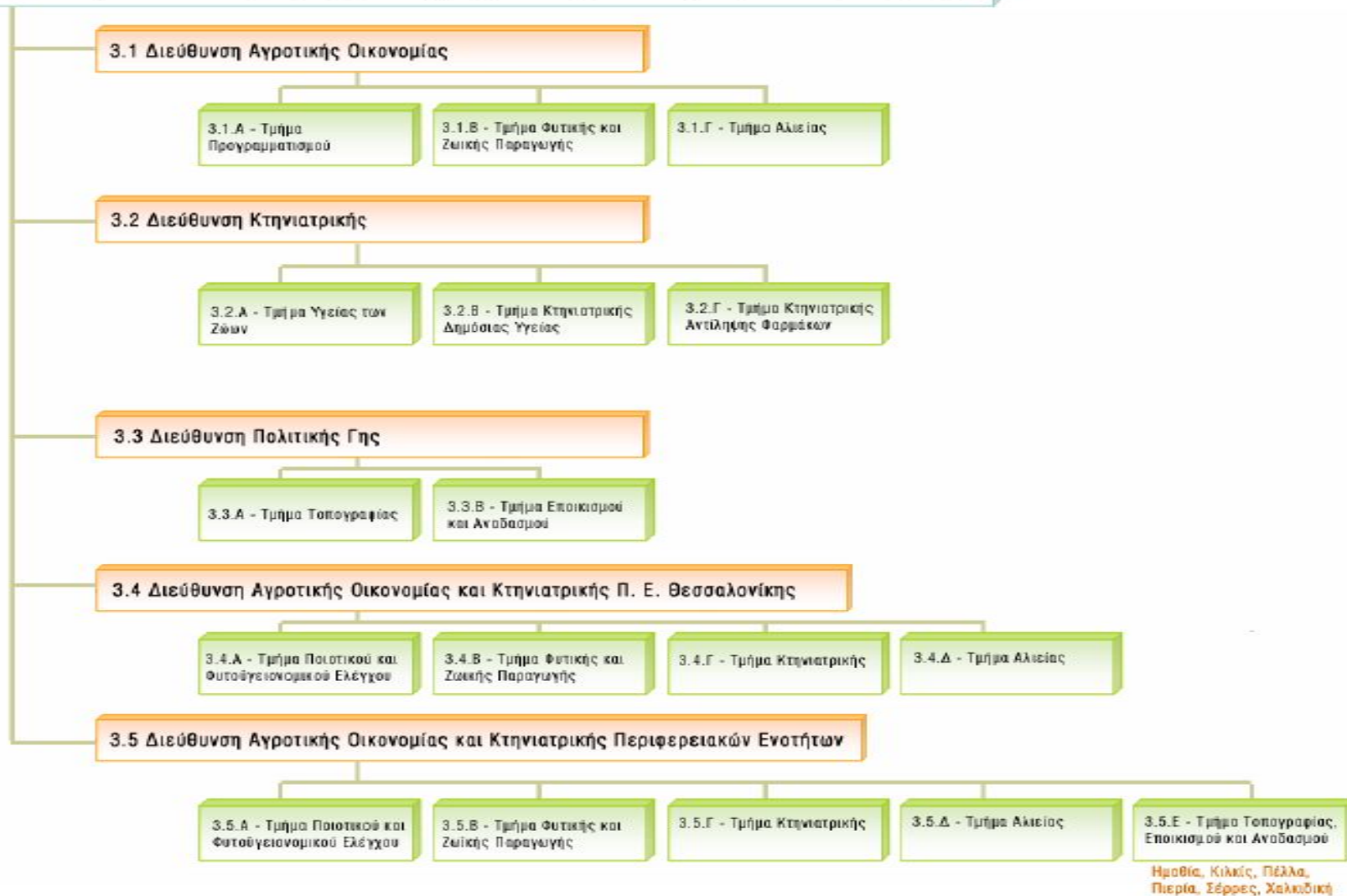
# 1. Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών

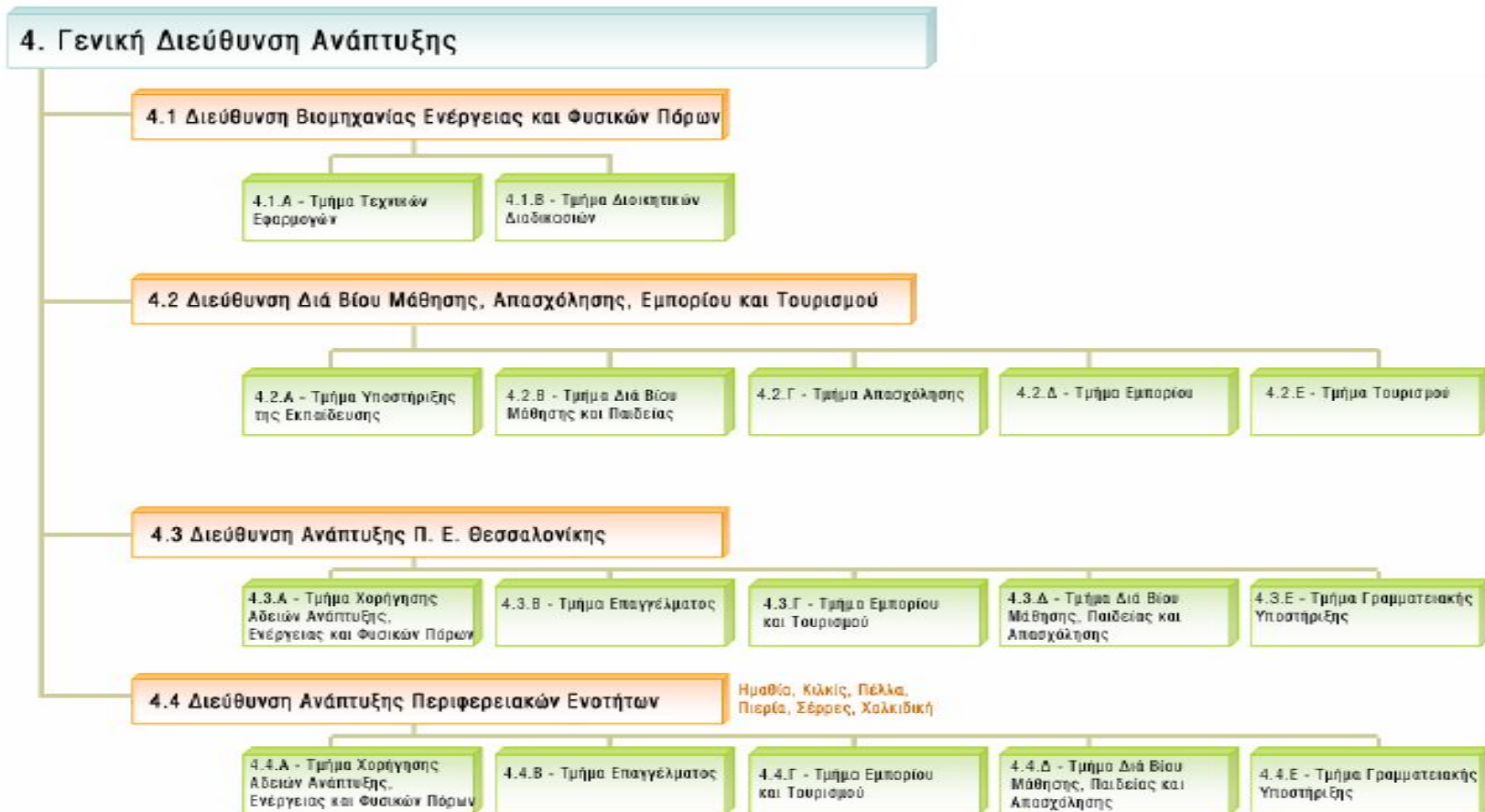






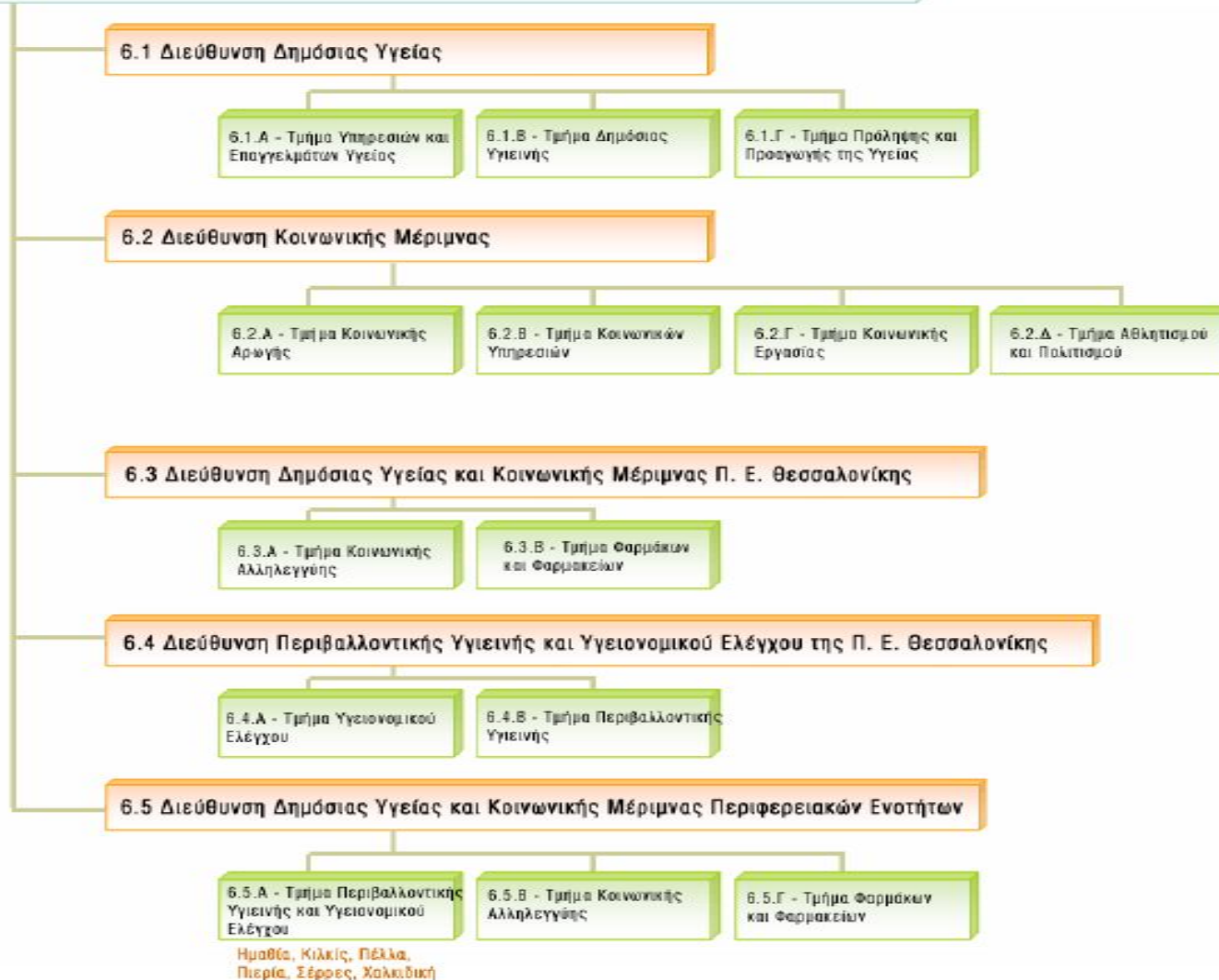
### 3. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής







**6. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας**



Αναλύοντας το παραπάνω Οργανόγραμμα και σύμφωνα με τον ισχύοντα Ο.Ε.Υ., η Περιφέρεια Κεντρικής διαρθρώνεται ως εξής:

**A. Υποστηρικτικές υπηρεσίες αιρετής διοίκησης,**

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων

**B. Αυτοτελείς υπηρεσίες:**

- **Νομική Υπηρεσία**, με αρμοδιότητες την νομική υποστήριξη της Περιφέρειας στις κάθε μορφής υποθέσεις της, δικαστικές ή εξώδικες και τη νομική καθοδήγηση των οργάνων και υπηρεσιών αυτής με γνωμοδοτήσεις και συμβουλές και **Γραφεία Νομικής Υπηρεσίας Περιφερειακών Ενοτήτων** (πλην της έδρας), με αρμοδιότητα την εκπροσώπηση των αντίστοιχων περιφερειακών ενοτήτων ενώπιον των δικαστικών και των διοικητικών αρχών
- **Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας** με αρμοδιότητες ιδίως το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας, την εφαρμογή του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο, εισηγητικές αρμοδιότητες σε επίπεδο εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας και έκδοσης αποφάσεων κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας καθώς και αποφασιστικές αρμοδιότητες στις περιπτώσεις τοπικών καταστροφών μικρής έντασης και επίταξης προσωπικού, κινητών και ακινήτων. Την Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας απαρτίζουν **επτά Τμήματα με έδρα και χωρική αρμοδιότητα στις αντίστοιχες Περιφερειακές Ενότητες.**
- **Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου**, με αρμοδιότητες ελέγχου της διοικητικής δράσης όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας
- **Αυτοτελές Τμήμα Παλαικής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΑΜ – ΠΣΕΑ)** με αρμοδιότητες ιδίως τη σχεδίαση και τον προγραμματισμό οργάνωσης, προπαρασκευής και την κινητοποίηση των Πολιτικών Δυνάμεων σε περίπτωση πολέμου ή την αντιμετώπιση εκτάκτων

αναγκών στην ειρήνη και συμβολή αυτών στην Εθνική Άμυνα καθώς και το συντονισμό όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας, τη συγκρότηση μικτών επιτροπών και ομάδων εργασίας με συμμετοχή αξιωματικών των σωμάτων ασφαλείας και την έκδοση ατομικών προσκλήσεων σε περίπτωση πολιτικής επιστράτευσης και **Γραφεία Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (ΠΑΜ ΠΣΕΑ)** Περιφερειακών Ενοτήτων πλην της έδρας, με άσκηση σχετικών αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

- **Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων** με αρμοδιότητες κυρίως την πληροφόρηση των μέσων ενημέρωσης που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια, αλλά και των μέσων ενημέρωσης εθνικής εμβέλειας και την τέλεση εκδηλώσεων που αφορούν σε εθνικές εορτές πανελληνίας και τοπικής σημασίας και την κατάρτιση σχετικού προγράμματος.

## Γ. Γενικές Διευθύνσεις (6)

### 1. **Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών**, στην οποία υπάγονται οι υπηρεσίες:

1.1. **Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού** με αρμοδιότητες ιδίως τον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό και την προώθηση εθνικών στρατηγικών στόχων, τον επιχειρησιακό προγραμματισμό και την παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της Περιφέρειας και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

1.2. **Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού** με περιφερειακά Τμήματα στις Ενότητες και αρμοδιότητες σε θέματα τήρησης των περιβαλλοντικών όρων δραστηριοτήτων και έργων, προστασίας περιβάλλοντος, περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων, υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων και δράσεων και μελέτης και ανάπτυξης της χωροταξικής κατανομής των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε περιφερειακό επίπεδο και **Τμήματα**

**Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Περιφερειακών Ενοτήτων** με άσκηση σχετικών αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

1.3. **Δ/νση Τεχνικών Έργων**, με αρμοδιότητες το σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό των τεχνικών έργων όλης της Περιφέρειας και τη μελέτη, εκτέλεση, επίβλεψη, παραλαβή και συντήρηση των τεχνικών έργων που εκτελούνται σε περισσότερες της μίας Περιφερειακές Ενότητες.

1.4. **Δ/νσεις Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων**, με αρμοδιότητες τη μελέτη, εκτέλεση, επίβλεψη, παραλαβή και συντήρηση των πάσης φύσεως τεχνικών έργων που εκτελούνται στην περιοχή ευθύνης της κάθε Περιφερειακής Ενότητας.

2. **Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας**, στην οποία υπάγονται οι υπηρεσίες:

2.1 **Δ/νση Διαφάνειας & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης** με αρμοδιότητες τη διαφάνεια των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, το σχεδιασμό και την υποστήριξη λειτουργίας των συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών του φορέα και των περιφερειακών υπηρεσιών του και την τεχνική και οργανωτική διαλειτουργικότητα των συστημάτων της Περιφέρειας με αντίστοιχα συστήματα εθνικής εμβέλειας κεντρικών φορέων της Διοίκησης. Στη δομή της Δ/νσης περιλαμβάνονται **και Τμήματα Πληροφορικής Περιφερειακών Ενοτήτων** πλην έδρας με σχετικές αρμοδιότητες σε τοπικό επίπεδο.

2.2 **Δ/νση Διοίκησης** με αρμοδιότητες *ιδίως* τη διοικητική υποστήριξη των υπηρεσιών της Περιφέρειας, την επεξεργασία στοιχείων για την εκτίμηση των αναγκών των υπηρεσιών σε προσωπικό, τη διαχείριση όλων των θεμάτων διοίκησης προσωπικού, τα θέματα σχετικά με τη διενέργεια των εκλογών και την εύρυθμη λειτουργία των συλλογικών οργάνων της Περιφέρειας

- 2.3 **Δ/νση Εξυπηρέτησης του Πολίτη**, με αρμοδιότητες το σχεδιασμό και συντονισμό δράσεων σε επίπεδο υπηρεσιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την εισήγηση οργανωτικών μέτρων για θέματα βελτίωσης υπηρεσιακής απόδοσης και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- 2.4 **Δ/νση Οικονομικού**, με αρμοδιότητες την κατάρτιση, τροποποίηση και παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, τον απολογισμό και κάθε οικονομική κατάσταση, την καταγραφή και αξιοποίηση της περιουσίας της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (έδρας της Περιφέρειας) την αξιοποίηση δυνατοτήτων απόκτησης εσόδων, την πληρωμή δαπανών, τη λογιστική και ταμειακή διαχείριση, την εκκαθάριση της μισθοδοσίας, των αποδοχών προσωπικού και της αντιμισθίας των αιρετών εκπροσώπων, την κατάρτιση και εκτέλεση του προγράμματος προμηθειών και την τήρηση των απαιτούμενων αρχείων, βιβλίων και στοιχείων
- 2.5 **Δ/νσεις Διοικητικού-Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων**, με σχετικές διοικητικές (θέματα προσωπικού, διενέργεια εκλογών) και οικονομικές αρμοδιότητες (θέματα περιουσίας, πληρωμή δαπανών, λογιστική-ταμειακή διαχείριση, μισθοδοσία, προμήθειες, τήρηση αρχείων, βιβλίων-αρχείων-στοιχείων) σε τοπικό επίπεδο.

**3. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής**, στην οποία υπάγονται οι υπηρεσίες:

- 3.1 **Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας** με αρμοδιότητες την κατάρτιση ετήσιων πολυετών περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων για τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, την εκπόνηση και αξιολόγηση σχετικών μελετών και μέτρων πολιτικής, τη μέριμνα για την ανάπτυξη και την ποιοτική βελτίωση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στον τομέα της φυτικής και της ζωικής παραγωγής, τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την



επικοινωνία με τις υπηρεσίες των αρμόδιων Υπουργείων και την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών και τη συνεργασία και παροχή πληροφοριών στους Δήμους της Περιφέρειας και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

- 3.2 **Διεύθυνση Κτηνιατρικής** με αρμοδιότητες τη μέριμνα προστασίας και εξασφάλισης της υγείας του ζωικού κεφαλαίου, τη λήψη αποφάσεων για ζωικές ασθένειες πιθανού επιδημικού χαρακτήρα καθώς και τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- 3.3 **Διεύθυνση Πολιτικής Γης** με αρμοδιότητες την παραχώρηση εκτάσεων σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα και ΟΤΑ, την εκποίηση, ανταλλαγή και προστασία εποικιστικών εκτάσεων, την έκδοση, διόρθωση και ακύρωση τίτλων κυριότητας, τη σύνταξη τοπογραφικών προγραμμάτων, τη συγκρότηση τοπογραφικών συνεργείων, τη σύνταξη, τήρηση και περιοδική ενημέρωση θεματικών χαρτών και τη χορήγηση σχετικών βεβαιώσεων και διαγραμμάτων.
- 3.4 **Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων** με αρμοδιότητες τη μέριμνα ανάπτυξης και ποιοτικής βελτίωσης των τομέων της φυτικής και της ζωικής παραγωγής, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, τη διενέργεια ελέγχων, την εξασφάλιση της υγείας των ζώων και τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας σε επίπεδο Ενότητας.

4. **Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης**, όπου υπάγονται οι υπηρεσίες:

- 4.1 **Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων** με αρμοδιότητες το συντονισμό των Δ/νσεων Ανάπτυξης Περιφερειακών Ενοτήτων, την παροχή γενικών κατευθύνσεων σε θέματα βιομηχανικής πολιτικής, την επίλυση προβλημάτων και παροχή διευκρινήσεων σε

θέματα ερμηνείας της κείμενης νομοθεσίας (βιομηχανικής, τεχνικών επαγγελμάτων), τον καθορισμό και αποχαρακτηρισμό λατομικών περιοχών και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

4.2 **Διεύθυνση Διά Βίου Μάθησης και Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού** με αρμοδιότητες σε θέματα υποστήριξης, του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, θέματα της πέραν του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος διά βίου μάθησης και της σύνδεσης αυτών με την απασχόληση, σε θέματα εμπορίου, και ανωνύμων εταιρειών, στην κατάρτιση προγραμμάτων τουριστικού σχεδιασμού, καθώς και για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιφέρειας, σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ. και τους ΟΤΑ α' βαθμού

4.3 **Διευθύνσεις Ανάπτυξης Περιφερειακών** με αρμοδιότητες τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών και βιοτεχνιών καθώς και αρμοδιότητες στον τομέα φυσικών πόρων, ενέργειας & βιομηχανίας, στον τομέα απασχόλησης, εμπορίου, τουρισμού, καθώς και στον τομέα παιδείας και δια βίου μάθησης, οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες σε επίπεδο Ενότητας

**5. Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών**, στην οποία υπάγονται οι υπηρεσίες:

5.1 **Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Ανατολικής Θεσσαλονίκης**

5.2 **Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Δυτικής Θεσσαλονίκης**

5.3 **Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών Λοιπών Περιφερειακών Ενοτήτων,**

με αρμοδιότητες του τομέα Μεταφορών και Επικοινωνιών, οι οποίες έχουν ανατεθεί στις Περιφέρειες σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία.

**6. Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας**, στην οποία υπάγονται οι υπηρεσίες:

- 6.1 **Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας**, με αρμοδιότητες ιδίως τον έλεγχο, τη λήψη μέτρων και την άσκηση πρακτικών σε θέματα διαφύλαξης και βελτίωσης της υγείας/ευεξίας του πληθυσμού, τον εκσυγχρονισμό, τον έλεγχο και την προστασία των επαγγελματιών και των υπηρεσιών υγείας με προσανατολισμό την ποιότητα ζωής ασθενών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς και την προστασία και προαγωγή της υγείας με την ανάπτυξη προγραμμάτων αγωγής και προαγωγής υγείας και πρόληψης και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- 6.2 **Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας** με αρμοδιότητες προνοιακού χαρακτήρα που αφορούν την οικογένεια, το παιδί, τους ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες και ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες καθώς και αρμοδιότητες που ανάγονται στην κοινωνική και οικονομική στήριξη των ομάδων αυτών καθώς και σε θέματα που αφορούν την προαγωγή του αθλητισμού και του πολιτισμού και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- 6.3 **Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακών Ενοτήτων** με αρμοδιότητες τη διαφύλαξη και βελτίωση της υγείας και ευεξίας του πληθυσμού, την εξασφάλιση της δημόσιας υγείας, τη διεξαγωγή υγειονομικών ελέγχων και την εφαρμογή της υγειονομικής νομοθεσίας, την έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων, τη λήψη μέτρων και την επιβολή κυρώσεων σε θέματα δημόσιας υγιεινής, την έκδοση γνωματεύσεων για τη χορήγηση αδειών επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και την υγιεινή του περιβάλλοντος, σε επίπεδο Ενότητας.
- 6.4 **Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης** με αρμοδιότητες

κυρίως την εξασφάλιση της δημόσιας υγείας μέσω υγειονομικών ελέγχων, την εφαρμογή της υγειονομικής νομοθεσίας, την έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων, τη λήψη μέτρων και την επιβολή κυρώσεων, τη διεξαγωγή ηχομετρήσεων, την έκδοση γνωματεύσεων για τη χορήγηση αδειών επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και την εξασφάλιση της υγιεινής του περιβάλλοντος με την έκδοση γνωματεύσεων για άδεια διάθεσης αποβλήτων.

### **ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας **στελεχώνεται από ένα σύνολο 1963 υπαλλήλων** (μονίμων σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ή μερικής απασχόλησης) **σε σύγκριση με το σύνολο των 2.739 υπαλλήλων** που στελέχωναν την ΠΚΜ κατά τη σύνταξη του προηγούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος, το έτος 2011.

Επιπλέον σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας ΠΚΜ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, προβλέπονται και έχουν ολοκληρωθεί σχεδόν στο σύνολό τους οι διαδικασίες πλήρωσης:

**A. Δέκα (10) ειδικών θέσεων** {μία (1) μετακλητή Εκτελεστικού Γραμματέα, και εννέα (9) θέσεων επιστημονικών/ειδικών συνεργατών εκ των οποίων δύο (2) αφορούν την κάλυψη αναγκών του Περιφερειάρχη και μία (1) αφορά την κάλυψη των αναγκών κάθε Αντιπεριφερειάρχη που εκλέγεται άμεσα (χωρικοί)} καθώς και

**B. Έντεκα (11) θέσεων δικηγόρων με έμμισθη εντολή** {δέκα (10) οργανικές και μία (1) προσωποπαγής}

Η **τεράστια μείωση του προσωπικού κατά 28,33%** την τελευταία τριετία, οφείλεται σε **μεγάλες εκροές προσωπικού** και συγκεκριμένα σε:

- **Κύμα συνταξιοδοτήσεων** κυρίως κατά τα έτη 2011 (356 αποχωρήσεις) και 2012 (209 αποχωρήσεις),
- **Μετατάξεις**

- Την εφαρμογή του Ν. 4024/2011 για την **προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα**
- Την εφαρμογή του Ν. 4093/2013 για τη **διαθεσιμότητα των υπαλλήλων ΙΔΑΧ ΔΕ Διοικητικού.**

**Ελάχιστες**, σε σύγκριση με τις εκροές, **ήταν οι εισροές προσωπικού** κυρίως μέσω:

- **της ενδο-αυτοδιοικητικής κινητικότητας**
- της κατάργησης υπηρεσιών και φορέων εκτός ΠΚΜ και **μεταφορές αρμοδιοτήτων και προσωπικού**

με αποτέλεσμα η στελέχωση της Περιφέρειας να εμφανίζει την ακόλουθη αναλυτική εικόνα.

Πίνακας 44 : Σύνολα υπαλλήλων Π.Κ.Μ. ανά κατηγορία, κλάδο/ειδικότητα και Περιφερειακή Ενότητα (Πηγή: Δ/νση Διοικητικού Π.Κ.Μ.& Ιδία επεξεργασία-31/11/2014)

#### Α) ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ)

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
A/A	<u>ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΕ</u>									
1	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Βιολόγων/Βιολόγων-Ιχθυολόγων	3	2	1	0	0	1	0	0	0
2	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Γεωτεχνικών	457	356	28	25	44	61	42	32	124
3	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	222	211	7	19	12	26	16	7	124
4	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Εικαστικών Θεατρικών Μουσικών Σπουδών	1	1	0	0	0	0	0	0	1
5	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε.	3	3	0	0	0	0	0	0	3
6	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Περιφερειακής Ανάπτυξης	1	1	0	0	0	0	0	0	1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

7	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Ιατρών	23	9	0	0	0	1	1	1	6
8	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Καθηγητών	1	1	0	0	0	0	0	1	0
9	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας	1	1	0	0	0	1	0	0	0
10	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Κοινωνιολόγων	3	2	0	1	0	0	0	0	1
11	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Μεταφραστών Διερμηνέων	2	2	0	0	0	1	0	0	1
12	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Μηχανικών	268	238	21	17	16	26	18	14	126
13	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Περιβάλλοντος	25	21	1	0	2	2	0	1	15
14	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Πληροφορικής	16	14	2	2	0	0	1	0	9
15	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Φαρμακοποιών	1	1	1	0	0	0	0	0	0
16	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Φυσικής Αγωγής	4	0	0	0	0	0	0	0	0
17	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Χημικών	2	2	0	0	0	1	1	0	0
18	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Ψυχολόγων	11	11	1	0	0	1	2	1	6
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕ</b>	<b>1044</b>	<b>876</b>	<b>62</b>	<b>64</b>	<b>74</b>	<b>121</b>	<b>81</b>	<b>57</b>	<b>417</b>
<b>Α/Α</b>	<b>ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ</b>	<b>ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕ ΙΣ</b>	<b>ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ</b>	<b>ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ</b>	<b>ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ</b>	<b>ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ</b>	<b>ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ</b>	<b>ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ</b>
1	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Βιβλιοθηκονόμων	2	1	0	0	0	0	0	0	1
2	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης	3	1	0	0	0	0	0	0	1
3	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού	72	69	6	3	21	5	7	2	25
4	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας	90	77	10	7	9	10	4	7	30
5	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Εργοδηγών χωρίς πτυχίο	4	0	0	0	0	0	0	0	0
6	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Μηχανικών	102	94	8	11	7	18	6	5	39
7	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Πληροφορικής	21	17	3	0	1	1	0	5	7

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

8	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας	65	53	4	6	8	14	3	2	16
9	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Τεχνολόγων Τροφίμων	23	12	0	1	0	3	0	1	7
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΤΕ</b>	<b>382</b>	<b>324</b>	<b>31</b>	<b>28</b>	<b>46</b>	<b>51</b>	<b>20</b>	<b>22</b>	<b>126</b>

Α/Α	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕ ΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Γεωτεχνικών	26	21	2	2	7	3	1	0	6
2	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Δημοσιογράφων	2	2	0	2	0	0	0	0	0
3	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Διακοσμητών	1	1	0	1	0	0	0	0	0
4	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Διοικητικών- Γραμματέων	289	221	22	14	23	29	17	7	109
5	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Εργαστηρίων	7	5	0	2	0	0	0	0	3
6	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Οδηγών	59	46	4	5	7	9	3	0	18
7	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Πληροφορικής- Προσωπικού Η/Υ	51	33	4	2	6	2	0	2	17
8	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Σπερματεγχυτών	15	9	0	0	0	2	5	0	2
9	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Ταξινόμων	1	1	0	0	0	1	0	0	0
10	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Τεχνικών	151	102	9	12	4	11	1	0	65
11	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Τηλεφωνητών	3	3	0	0	0	0	0	0	3
12	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Υγείας & Πρόνοιας	5	4	1	0	0	2	0	0	1
13	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων	27	12	3	0	1	4	2	0	2
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΔΕ</b>	<b>637</b>	<b>460</b>	<b>45</b>	<b>40</b>	<b>48</b>	<b>63</b>	<b>29</b>	<b>9</b>	<b>226</b>

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

Α/Α	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΕ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΥΕ Βοηθητικό Προσωπικό	56	37	4	2	1	5	1	1	23
2	ΚΛΑΔΟΣ ΥΕ Επιμελητών	24	12	1	0	2	0	1	0	8
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ</b>	<b>80</b>	<b>49</b>	<b>5</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>31</b>
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΙΜΟ (ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ)</b>	<b>2143</b>	<b>1709</b>	<b>143</b>	<b>134</b>	<b>171</b>	<b>240</b>	<b>132</b>	<b>89</b>	<b>800</b>

Β) ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ)

Α/Α	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΕ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ
1	ΠΕ Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών	0	1	0	0	0	0	0	0	1
2	ΠΕ Γεωπόνων	1	1	0	0	0	0	0	0	1
3	ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	5	5	0	0	0	0	0	0	5
4	ΠΕ Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	0	1	1	0	0	0	0	0	0
5	ΠΕ Οδοντιάτρων	1	1	0	0	0	0	0	0	1
6	ΠΕ Περιβάλλοντος	4	4	1	1	0	0	0	0	2
7	ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΩΝ									
8	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ									
9	ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ									
10	ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	1	3	0	0	0	0	1	0	2
11	ΠΕ Στατιστικής	1	1	0	0	0	0	0	0	1
12	ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας	2	2	0	0	0	1	0	1	0
13	ΠΕ Ψυχολόγων	2	2	0	0	0	0	0	0	2
14	ΠΕ Μηχανικών	33	9	0	0	1	0	0	0	8



**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

15	ΠΕ Ιατρών Δημόσιας Υγείας ΕΣΥ	9	9	0	0	1	0	0	0	8
16	ΠΕ Κοινωνιολόγων	2	2	0	0	0	0	1	0	1
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕ</b>	<b>61</b>	<b>41</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>32</b>

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕ ΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού	0	2	1	0	0	0	0	0	1
2	ΤΕ Μηχανικών	16	15	0	0	0	2	0	0	13
3	ΤΕ Εργοδηγών χωρίς πτυχίο	30	25	1	5	0	0	4	1	14
4	ΤΕ Μηχανικών Τεχνολογικών Εφαρμογών	1	1	0	0	0	0	0	1	0
5	ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας	4	4	0	0	0	0	0	2	2
6	ΤΕ Τεχνολόγων Τροφίμων	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΤΕ</b>	<b>52</b>	<b>47</b>	<b>2</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>30</b>
A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕ ΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΔΕ Βοηθών Εργαστηρίου	1	1	0	0	0	1	0	0	0
2	ΔΕ Γεωτεχνικών Γεωργίας Κτηνοτροφίας	32	30	0	0	0	6	6	2	16
3	ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού	0	1	0	0	0	0	0	0	1
4	ΔΕ Δασοφυλάκων	2	2	0	0	0	0	0	1	1
5	ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων	1	1	0	0	0	0	0	0	1

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

6	<b>ΔΕ Τεχνικών</b>	<b>3</b>	3	0	0	0	0	1	2	0
7	<b>ΔΕ Τεχνικών Εργοδηγών</b>	<b>0</b>	1	0	0	0	0	0	0	1
8	<b>ΔΕ Γεωτεχνικών</b>	<b>6</b>	0	0	0	0	0	0	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΔΕ</b>	<b>45</b>	39	0	0	0	7	7	5	20

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΥΕ Βοηθητικού Προσωπικού	3	2	0	0	0	0	1	1	0
2	ΥΕ Εργατών	2	1	0	0	0	0	1	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ</b>	<b>5</b>	3	0	0	0	0	2	1	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΙΜΟ (ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ)</b>	<b>163</b>	130	4	6	2	10	15	11	82

**Γ) ΙΔΑΧ (ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ)**

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Γεωτεχνικών	3	3	0	0	1	0	2	0	0
2	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	12	12	1	0	0	1	0	0	10
3	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ Μηχανικών	1	1	0	0	0	0	0	1	0
4	ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1		0	0	0	0	0	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕ</b>	<b>17</b>	16	1	0	1	1	2	1	10

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΕ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού	6	6	2	0	0	0	0	1	3
2	ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ Μηχανικών	3	3	0	0	0	1	2	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΤΕ</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>3</b>
A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΕ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων	2	2	0	0	0	1	0	0	1
2	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Οδηγών	3	3	1	0	0	1	1	0	0
3	ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ Πληροφορικής-Προσωπικού Η/Υ	2	2	0	0	0	0	2	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΔΕ</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΕ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ
1	ΚΛΑΔΟΣ ΥΕ Βοηθητικό Προσωπικό	2	2	0	0	0	0	2	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΑΧ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ</b>	<b>35</b>	<b>34</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>4</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>14</b>

## Δ) ΙΔΑΧ (ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ)

A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΠΕ Γεωπόνων	3	3	0	0	0	3	0	0	0
2	ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού	15	14	0	1	0	0	1	0	12
3	ΠΕ Κτηνιάτρων	1	1	0	1	0	0	0	0	0
4	ΠΕ Γεωλόγων	1	1	0	0	0	0	0	0	1
5	ΠΕ Βιολόγων	2	2	0	0	0	2	0	0	0
6	ΠΕ Δασολόγων	1	1	0	0	0	1	0	0	0
7	ΠΕ Μηχανικών	4	5	0	0	0	3	0	0	2
8	ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών	1	1	0	0	0	0	0	0	1
9	ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	1	1	0	0	0	0	0	0	1
10	ΠΕ Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕ</b>	<b>29</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>18</b>
A/A	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ	ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ	ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ	ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ	ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ	ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ	ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ	ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ	ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ
1	ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού	2	2	0	1	0	0	0	0	1
2	ΤΕ Μηχανικών	4	4	0	0	0	0	0	0	4
3	ΤΕ Ηλεκτρολόγων	1	0	0	0	0	0	0	0	0

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019

4	ΤΕ Εργοδηγών χωρίς πτυχίο	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
5	ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
6	ΤΕ Μηχανικών Έργων Υποδομής	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
7	ΤΕ Μηχανικών Πολιτικών	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4
8	ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
9	ΤΕ Τοπογράφων Μηχανικών	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
10	ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας Δασοπονίας	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
11	ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
12	ΤΕ Γεωπονίας	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΤΕ</b>	<b>14</b>	<b>18</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>12</b>
<b>A/A</b>	<b>ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ</b>	<b>ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕ ΙΣ</b>	<b>ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ</b>	<b>ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ</b>	<b>ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ</b>	<b>ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ</b>	<b>ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ</b>	<b>ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ</b>	
1	ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων	5	7	0	2	0	0	1	1	3	
2	ΔΕ Επιμορφωτών Η/Υ Μερικής Απασχόλησης	1	1	0	1	0	0	0	0	0	
3	ΔΕ Προσωπικού Η/Υ	4	5	0	1	0	1	0	0	3	
4	ΔΕ Τεχνικών	2	2	0	0	0	2	0	0	0	
5	ΔΕ Τεχνικών Εργοδηγών	2	2	0	0	0	2	0	0	0	
6	ΔΕ Τεχνικών Εργοδηγών Μηχανικών Αυτοκινήτων	2	2	0	2	0	0	0	0	0	
7	ΔΕ Τεχνικών Εργοδηγών Μηχανολόγων	1	1	0	1	0	0	0	0	0	
8	ΔΕ Τεχνικών Ηλεκτρονικών	2	2	0	0	0	1	0	0	1	
9	ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
10	ΔΕ Τεχνικών Οδηγών	3	3	1	1	0	0	0	0	1	
11	ΔΕ Οδηγών	1	2	0	0	1	1	0	0	0	

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

12	ΔΕ Τεχνικών Μηχ/σης Η/Υ	1	1	0	0	0	0	0	1	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΔΕ</b>	<b>24</b>	<b>29</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>9</b>
<b>Α/Α</b>	<b>ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ</b>	<b>ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ</b>	<b>ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ</b>	<b>ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ</b>	<b>ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ</b>	<b>ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ</b>	<b>ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ</b>	<b>ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ</b>
1	ΥΕ Επιμελητών	1	1	0	1	0	0	0	0	0
2	ΥΕ Καθαριστριών	1	1	0	0	0	0	0	1	0
3	ΥΕ Κλητήρων	1	1	0	0	0	1	0	0	0
4	ΥΕ Τεχνικού	2	2	0	0	0	0	0	0	2
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΑΧ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ</b>	<b>72</b>	<b>82</b>	<b>2</b>	<b>14</b>	<b>1</b>	<b>19</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>41</b>

**Δ) ΙΔΑΧ (ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)**

<b>Α/Α</b>	<b>ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ</b>	<b>ΠΡΟ ΒΛΕ ΠΟΜ ΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ</b>	<b>ΥΠΗ ΡΕΤ ΟΥΝ ΤΕΣ</b>	<b>ΠΕ ΗΜ ΑΘΙ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΠΙΕ ΡΙΑ Σ</b>	<b>ΠΕ ΠΕ ΛΛ ΑΣ</b>	<b>ΠΕ ΣΕ ΡΡ ΩΝ</b>	<b>ΠΕ ΚΙΛ ΚΙΣ</b>	<b>ΠΕ ΧΑ ΛΚΙ ΔΙΚ ΗΣ</b>	<b>ΠΕ ΘΕ Σ/Κ ΗΣ</b>
1	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας	10	8	0	0	2	2	1	3	0
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ</b>	<b>10</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>0</b>
	<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΙΜΩΝ &amp; ΙΔΑΧ</b>	<b>2423</b>	<b>1963</b>	<b>153</b>	<b>154</b>	<b>177</b>	<b>275</b>	<b>159</b>	<b>108</b>	<b>937</b>

**ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ/ΑΚΙΝΗΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει ένα σύνολο κτηριακών υποδομών (ιδιόκτητων και μισθωμένων) οι οποίες κατανέμονται χωρικά ανά Περιφερειακή Ενότητα ως ακολούθως:

Πίνακας 45: Ιδιόκτητες & παραχωρημένες κτιριακές υποδομές ΠΚΜ (Πηγή: Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ/ Δ/σεις Διοικητικού-Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων & ίδια επεξεργασία)

<b>ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ &amp; ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΚΜ</b>			
<b>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ</b>	<b>ΕΜΒΑΔΟ (m<sup>2</sup>)</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
<b>ΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</b>	7	50.724,47	A. Δύο εκ των ακινήτων έχουν παραχωρηθεί για τη στέγαση α) της Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας "Μονή Λαζαριστών" β) υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη
			B. Το μεγαλύτερο μέρος του, παραχωρημένου προς χρήση για 35 έτη, από την Κ.Ε.Δ. κτιρίου (13.700m <sup>2</sup> ), δεν αξιοποιείται καθώς χρήζει ολικής αναπαλαίωσης και πλήρους εσωτερικής διαρρύθμισης υψηλού κόστους
			Γ. Το υπό ανέγερση Περιφερειακό Μέγαρο Θεσ/νίκης (24.469,42 m <sup>2</sup> + 683,80 m <sup>2</sup> που συμπεριλαμβάνεται στον πίνακα αναμένεται να δοθεί προς χρήση την Άνοιξη του 2015

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

<b>ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ</b>	5	3.356,62	
<b>ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ</b>	3	9.981,61	Σε ένα εκ των ακινήτων στεγάζεται το Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης
<b>ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ</b>	4	505,35	
<b>ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ</b>	8	11.751,61	Σε ένα εκ των ακινήτων στεγάζεται το Μουσικό Σχολείο Κατερίνης
<b>ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ</b>	15	13.202,74	Ένα ακίνητο στεγάζει υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων και της Εισαγγελίας Σερρών
<b>ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ</b>	8	4.458,75	
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>50</b>	<b>93.981</b>	

Πίνακας 46: Μισθωμένες κτιριακές υποδομές ΠΚΜ (Πηγή: Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ/Δ/νσεις Διοικητικού-Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων & ίδια επεξεργασία)



**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

<b>ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ</b>			
<b>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ</b>	<b>ΕΜΒΑΔΟ (m<sup>2</sup>)</b>	<b>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</b>
<b>ΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</b>	19	20.601,00	Μεταξύ των μισθωμένων ακινήτων συμπεριλαμβάνεται το Κινηματοθέατρο Αλέξανδρος η διάσταση του οποίου δεν προσδιορίζεται σε m <sup>2</sup> αλλά σε αριθμό θέσεων (250)
			Σε πέντε ακίνητα συνολικά στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθώς η μίσθωση (όπως και τα λειτουργικά τους έξοδα) έχουν παραμείνει στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας
<b>ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ</b>	11	7.891,91	Σε έξι ακίνητα στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
<b>ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ</b>	7	1.626,00	Σε δύο ακίνητα στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
<b>ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ</b>	6	943,8	Σε δύο ακίνητα στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

<b>ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ</b>	5	2.883,3	Σε τρία ακίνητα στεγάζονται υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
<b>ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ</b>	0	0	
<b>ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ</b>	17	2.245,80	Σε πέντε ακίνητα στεγάζονται Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ενώ έχουν παραχωρηθεί γραφεία και σε υπηρεσίες του Δήμου Πολυγύρου
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>65</b>	<b>36.191,81</b>	

Πίνακας 47: Οικόπεδα ιδιοκτησίας ΠΚΜ (Πηγή: Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ/Δνσεις Διοικητικού-Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων & ίδια επεξεργασία)

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2015-2019**

<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΠΚΜ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	
<b>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ (m<sup>2</sup>)</b>
<b>ΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</b>	-
<b>ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ</b>	7.933,03
<b>ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ</b>	-
<b>ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ</b>	1.892,93
<b>ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ</b>	15.588,63
<b>ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ</b>	25.414,59
<b>ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ</b>	6.255,88
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>57.085,06</b>

Πίνακας 48: Αγροτεμάχια ιδιοκτησίας ΠΚΜ (Πηγή: Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ/Δ/νσεις Διοικητικού-Οικονομικού Περιφερειακών Ενοτήτων & ίδια επεξεργασία)

<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΩΝ ΠΚΜ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	
<b>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ</b>	<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ (m<sup>2</sup>)</b>
<b>ΜΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</b>	159.193,00
<b>ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ</b>	179.806,94
<b>ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ</b>	79.493,00
<b>ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ</b>	107.673,00
<b>ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ</b>	189.115,00
<b>ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ</b>	32.901,38
<b>ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ</b>	46.693,93
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>635.683,25</b>

## **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Οι οικονομικοί πόροι της Περιφέρειας είναι:

1. **Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ)** που προέρχονται από πιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και διατίθενται για:
  - την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών
  - την αντιμισθία των αιρετών οργάνων και αναμένεται κατά το επόμενο προγραμματικό διάστημα και την μισθοδοσία του προσωπικού
  - την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων και δράσεων
2. **Ίδιοι Πόροι** που προέρχονται από την είσπραξη τελών αδείας και μεταβίβασης αυτοκινήτων, προστίμων, παραβόλων, μισθωμάτων, ΟΑΣΘ και διατίθενται για:
  - την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών
  - την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων και δράσεων
3. **Ανταποδοτικά Τέλη** (ΜΕ Θεσσαλονίκης) που προέρχονται από την εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 30/96 (ΜΕ Θεσσαλονίκης) και διατίθενται για:
  - την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών
  - την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων και δράσεων της ΜΕ Θεσσαλονίκης
4. **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)** που προέρχεται από εθνικούς πόρους και διατίθεται για την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων και δράσεων
5. **Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)** που προέρχεται από συγχρηματοδοτούμενους πόρους ΕΣΠΑ του Περιφερειακού και των Τομεακών Προγραμμάτων και διατίθεται για την χρηματοδότηση επενδυτικών έργων και δράσεων
6. **Πόροι Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων** που προέρχονται από τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων εκτός ΕΣΠΑ, απευθείας από τα ευρωπαϊκά ταμεία και διατίθενται για την υλοποίηση έργων και δράσεων.
7. **Ειδικές επιχορηγήσεις** που προέρχονται από υπουργεία και διατίθενται για ειδικούς σκοπούς όπως η εκτέλεση γεωργικών προγραμμάτων, η μεταφορά μαθητών, παροχή επιδόματος νεφροπαθών, οι επιχορηγήσεις ιδρυμάτων κοινωνικής μέριμνας, οι ιατρικές εξετάσεις υποψήφιων οδηγών κλπ

## **ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

### ***Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης***

Σε εφαρμογή του ιδρυτικού Νόμου 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας συστάθηκε στην κρατική τότε Περιφέρεια ενώ η υπαγωγή του στην αιρετή Περιφέρεια θεσμοθετήθηκε με το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Ως εποπτευόμενο από τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, διοικείται από διοικητικό συμβούλιο με πενταετή θητεία που συγκροτείται με απόφαση Περιφερειάρχη, όπου μετέχει και ο ίδιος ασκώντας καθήκοντα Προέδρου.

Οι πόροι του ταμείου είναι, δυνητικά:

- α) Ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις που διαχειρίζεται και το οποίο προσδιορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
- β) Έσοδα από την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών
- γ) Έσοδα από τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- δ) Έσοδα από τη σύναψη δανείων
- ε) Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, την εκτέλεση εργασιών, τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων
- στ) Έσοδα από κάθε είδους επιχορηγήσεις
- ζ) Έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες
- η) Έσοδα από την περιουσία του Ταμείου
- θ) Έσοδα από κάθε άλλη πηγή.

Το ΠΤΑ στελεχώνεται από **12 αποσπασμένους υπαλλήλους** που κατέχουν οργανικές θέσεις στην Περιφέρεια (7 άτομα) και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης (5 άτομα).

Η εσωτερική διάρθρωση του ΠΤΑ είναι η ακόλουθη:

- **Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης Επενδυτικών Προγραμμάτων**
- **Τμήμα Επιστημονικοτεχνικής Υποστήριξης και Υλοποίησης Προγραμμάτων**
  
- **Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών**
  
- **Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών**

Οι δραστηριότητες του Π.Τ.Α. είναι συνοπτικά κυρίως:

### **1. Διαχείριση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)**

Η οικονομική διαχείριση πιστώσεων του ΠΔΕ, αφορά σε έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

### **2. Διαχείριση επιχορηγήσεων Υπουργείων**

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας έχει διαχειριστεί μέχρι σήμερα επιχορηγήσεις προερχόμενες από το Υπουργείο Πολιτισμού, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, κ.α.

### **3. Διαχείριση παραβόλου εξετάσεων οδικών μεταφορών**

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας έχει οριστεί ως η αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης των εσόδων που προέρχονται από το παράβολο που κατατίθεται από τους συμμετέχοντες στις εξετάσεις για την απόκτηση Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Επάρκειας Οδικού Μεταφορέα Επιβατών και Εμπορευμάτων. Τα έσοδα από το παράβολο καλύπτουν αποκλειστικά δαπάνες για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων από την αρμόδια Διεύθυνση.

#### **4. Τεχνική Υποστήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας είναι αρμόδιο για την Τεχνική Υποστήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ιδίως στον τομέα της εκπόνησης μελετών, παροχής υπηρεσιών, διεξαγωγής ερευνών, με σκοπό την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων. Στο Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας μπορούν να αναθέτουν την επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων τόσο η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όσο και τα Υπουργεία, οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, καθώς και Ν.Π.Δ.Δ..

#### **5. Διαχείριση και υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων**

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας συμμετέχει σε Προγράμματα της Ε.Ε. ως Εταίρος ή Επικεφαλής Εταίρος, ενώ παράλληλα διαχειρίζεται και υλοποιεί για λογαριασμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έργα Προγραμμάτων της Ε.Ε. που η Περιφέρεια του αναθέτει. Μερικά από τα Προγράμματα Κοινοτικές Πρωτοβουλίες στα οποία έχει δραστηριοποιηθεί είναι τα ακόλουθα: INTERREG III B CADSES, INTERREG III B MEDOCC, INTERREG III B ARCHIMED, INTERREG III C EAST, INTERREG III C WEST, INTERREG III C SOUTH, EQUAL, LIFE, LIFE+, MED, INTERREG IV C, SEE, Programme MED-ENPI, Black Sea Basin. Περισσότερα για τα έργα που έχει υλοποιήσει το ΠΤΑ ΚΜ στην ειδική Ενότητα «Ευρωπαϊκά Προγράμματα».

#### **6. Συμμετοχή του ΠΤΑ σε μετοχικά κεφάλαια Τρίτων (αναπτυξιακού και κοινωνικού χαρακτήρα)**

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας συμμετέχει ως εταίρος σε ανώνυμες εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με στόχο την προώθηση και την ανάπτυξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Οι συμμετοχές του ΠΤΑ ΚΜ σε μετοχικά κεφάλαια τρίτων είναι οι ακόλουθες:

- «Αναπτυξιακή Εταιρία ΒΔ Θεσσαλονίκης Α.Ε.-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ» (2001)
- «Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Ε.-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ» (2004)

- «Οργανισμός Τουριστικής Προβολής και Marketing του Νομού Θεσσαλονίκης» (2005)
- «Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου Θεσσαλονίκης» (2005)
- «Διαβαλκανικό Κέντρο Περιβάλλοντος» (2007)
- «Οργανισμός Τουριστικής Προβολής και Marketing του Νομού Χαλκιδικής» (2008)

### **Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ)**

Το Κέντρο Πολιτισμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι **μία Ανώνυμη Μονομετοχική Εταιρία**, με μοναδικό μέτοχο την Περιφέρεια. Ιδρύθηκε με το Ν. 2218/94, (ΦΕΚ 90 Α' /13-6-1994), όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 113/Α' /15-6-1995 και διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο που ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση Μετόχων, με διετή θητεία.

Με το Ν.3852/2010 (Καλλικράτης) και με το υπ' αριθμ. 1500/18-1-2011 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ως καθολικός διάδοχος της καταργούμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης, συνεχίζει να λειτουργεί ως μοναδικός μέτοχος.

**Στεγάζεται στη Μονή Λαζαριστών**, ένα κτιριακό πολυσυγκρότημα πολιτιστικών δράσεων στη δυτική πλευρά της Θεσσαλονίκης, ενώ **το έμπυχο δυναμικό του αποτελείται από 11 άτομα**.

Δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και σε εφαρμογή των καταστατικών σκοπών του:

- στην **ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων**,
- στη **διοργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων** (ενισχύοντας την πολιτιστική δραστηριότητα και στους περιφερειακούς Δήμους),



- στην **πραγματοποίηση σχετικών εκδόσεων** (στοχεύοντας και στην ανάδειξη υλικού πολιτιστικού περιεχομένου που παραμένει ανεκμετάλλευτο)
- στην **επιστημονική έρευνα, καταγραφή και ανάδειξη της ιστορικής πορείας των δράσεων** και
- στην υλοποίηση σχετικών δράσεων αξιοποιώντας **Ευρωπαϊκά Προγράμματα.**

Το Κέντρο Πολιτισμού **από το 2012 έχει διαχειριστική επάρκεια** και **εκτελεί Ευρωπαϊκά Προγράμματα καθώς και πρόγραμμα ΕΣΠΑ.**

Έχει ολοκληρώσει με επιτυχία **το ευρωπαϊκό πρόγραμμα OLKAS με θέμα : «Από το Αιγαίο στη Μαύρη Θάλασσα Μεσαιωνικά Λιμάνια – Σταθμοί στους θαλάσσιους δρόμους της Ανατολής»** σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.

Επίσης διοργανώνει το θεσμό **“ΕΥΡΙΠΙΔΕΙΑ 2011 – 2014”** ο οποίος αφιερώνεται στο θέατρο και **χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ** από τον άξονα προτεραιότητας 07-Αειφόρος Ανάπτυξη και ποιότητα ζωής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονία – Θράκη». Το πρόγραμμα περιλαμβάνει παραστάσεις αρχαίου και σύγχρονου θεάτρου, θεάτρου σκιών, ειδικά πολυθεάματα για παιδιά ενώ πραγματοποιούνται και ημερίδες αφιερωμένες στο θέατρο.

Το Κέντρο Πολιτισμού έχει καθιερώσει θεσμούς όπως

- το πρόγραμμα: **“Στην περιφέρεια για τον πολιτισμό”** ,
- Βραδιές νέων καλλιτεχνών – Βραβείο Τερψιχόρη,
- το Θέατρο Σιγής όπου οι παραστάσεις δίνονται στη νοηματική γλώσσα με υπέρτιλους

Επίσης **το Κέντρο Πολιτισμού διαχειρίζεται το Πολιτιστικό Κέντρο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ** στο οποίο κάθε χρόνο πραγματοποιούνται διάφορες εκδηλώσεις σε συνδιοργάνωση με άλλους φορείς.

Στο πλαίσιο δραστηριοποίησής του, το Κέντρο Πολιτισμού έχει δημιουργήσει και θέσει σε λειτουργία το **Πρόγραμμα ΑΡΕΤΗ, ένα πιλοτικό Πρόγραμμα, που αφορά στην κατασκευή βάσης δεδομένων με την καταγραφή όλων των πολιτιστικών φορέων του Νομού Θεσσαλονίκης**, της διοικητικής τους δομής, καθώς και των θεσμικών ή μεμονωμένων εκδηλώσεών τους, κατά τη διάρκεια ολόκληρου του έτους.

**Πόροι του Κέντρου Πολιτισμού** είναι:

- **Η ετήσια τακτική επιχορήγηση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**
- **Δωρεές, χορηγίες ή επιχορηγήσεις φορέων του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα**
- **Ανταποδοτικά έσοδα** από παρεχόμενες πολιτιστικές υπηρεσίες.
- **Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΠΑ κ.λ.π.)**

Τέλος, δυνητικά η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονία έχει πάντα τη δυνατότητα να προχωρήσει στη σύσταση **ενός νέου Νομικού Προσώπου με τη μορφή αναπτυξιακής ανώνυμης Εταιρίας**, με αντικείμενο σε εφαρμογή του άρθρου 194 του Ν. 3852/2010:

- Την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των περιφερειών, της Ένωσης Περιφερειών και των φορέων που δύναται να συμμετέχουν στην Εταιρία
- Την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος
- Τη συμμετοχή σε αντίστοιχα προγράμματα και την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

## **1.1.B. Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης**

### **1.1.B.1. Κρίσιμα Ζητήματα Ανάπτυξης**

Στο πλαίσιο της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της κρατικής αναδιάρθρωσης, επιπλέον των υφιστάμενων ζητημάτων δυσλειτουργίας του διοικητικού μηχανισμού από την εφαρμογή της νέας αυτοδιοικητικής αρχιτεκτονικής (Πρόγραμμα "Καλλικράτης"), πρόκληση για τον περιφερειακό επιχειρησιακό σχεδιασμό αποτελούν τα αναδυόμενα θέματα που αφορούν στην επενδυτική συρρίκνωση, το συνεχώς μεταβαλλόμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, την ανεργία, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη νέα κατηγορία "φτωχών της μεσαίας τάξης" .

Το αγροτικό προϊόν της Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ισχυρό σημείο της περιοχής προκειμένου να αποτελέσει το βασικό πυλώνα οικονομικής τόνωσης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Όμως, ο μειωμένος εξαγωγικός προσανατολισμός, το υψηλό κόστος παραγωγής, η εξάρτηση από επιδοτούμενες καλλιέργειες, οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες, η μη επαρκής αξιοποίηση των υδατικών πόρων, ο ξεπερασμένος τρόπος εμπορίας και η έλλειψη εφαρμογής συστημάτων τυποποίησης και διαχείρισης ποιοτικής απόδοσης παραμένουν τα κρίσιμα ζητήματα αγροτικής πολιτικής που η διαχείρισή τους θα συντελέσει στην αύξηση των δεικτών παραγωγής, εισοδήματος και απασχόλησης της περιοχής.

Πέρα από τα ζητήματα της αποβιομηχάνισης και αποχωροθέτησης δραστηριοτήτων των μεταποιητικών μονάδων (Βουλγαρία, Κίνα), της απουσίας επώνυμου προϊόντος για τις εξαγωγές (branding), των προβληματικών βιομηχανικών περιοχών, της ελλιπούς διοικητικής οργάνωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που στηρίζουν τον δευτερογενή τομέα της περιοχής, προστίθεται η μείωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων ως απόρροια της οικονομικής κρίσης, πάρα τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο γραφειοκρατίας και μισθολογικής πολιτικής. Παράλληλα με τη στρατηγική στήριξης της υφιστάμενης μεταποιητικής δραστηριότητας, η προώθηση της καινοτομίας αποτελεί επιταγή για την τόνωση την ανταγωνιστικότητας του περιφερειακού προϊόντος και την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων στο πλαίσιο του στόχου της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης της Ευρώπης 2020.

Ο τουρισμός της Κεντρικής Μακεδονίας είναι ανταγωνιστικός σε παγκόσμιο επίπεδο και παρουσιάζει συνεχή αυξητική πορεία καθώς συγκεντρώνει πλήθος δυναμικών πόρων σε επίπεδο πολιτιστικό (Άγιο Όρος, Όλυμπος, Βεργίνα), τουριστικό (θερινός, χειμερινός, συνεδριακός, γαστρονομικός), φυσικού κάλλους (ανάγλυφο, ακτές-θάλασσα, ιαματικές πηγές, προστατευόμενες περιοχές, ορεινοί όγκοι, λίμνες, σπήλαια), υποδομών και προσβασιμότητας (ξενοδοχειακή κτηριακή υποδομή, αεροδρόμιο «Μακεδονία», Εγνατία Οδός, Λιμάνι Θεσσαλονίκης). Ζητήματα, όμως, αναφορικά με την αναγνωρισιμότητα του ονόματος, τον εκσυγχρονισμό του τομέα, την αδυναμία συντονισμού δράσεων και πολιτικών στα διάφορα επίπεδα διοίκησης και την απουσία επαγγελματισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, εξηγούν την αδυναμία ανάδειξης της περιοχής ως ενιαίο ποικιλόμορφο προορισμό αποτελούμενο από αλληλοσυμπληρούμενα προϊόντα μιας πολυθεματικής τουριστικής βιομηχανίας με σκοπό την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και την αύξηση της επισκεψιμότητας, του παραγόμενου προϊόντος και της απασχόλησης.

Τέλος, τα ζητήματα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης όπως η εξάλειψη ή ο περιορισμός των ρυπογόνων, για τον υπόγειο υδροφόρα, παραγόντων και της αέριας ρύπανσης (ιδιαίτερα στη περιοχή της Θεσσαλονίκης) ή η διαχείριση των απορριμμάτων και αποβλήτων, εντείνουν τη σημασία της δέσμευσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των περιβαλλοντικών και φυσικών πόρων της περιοχής στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις κοινοτικές και εθνικές επιταγές.

Στις επόμενες ενότητες παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνθέτουν τη σημερινή κατάσταση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τόσο σε επίπεδο γεωγραφικής ενότητας, συμπεριλαμβανομένων και των νομικών προσώπων της, όσο και σε επίπεδο Οργανισμού. Ως εργαλείο για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης χρησιμοποιείται η τεχνική της ανάλυσης SWOT (STRENGTH WEAKNESS OPPORTUNITIES THREATS) που αφορά στον εντοπισμό των δυνατών και αδύνατων σημείων της Περιφέρειας προκειμένου για τον καθορισμό της αναπτυξιακής της στρατηγικής εκμεταλλευόμενη τις ευκαιρίες και εντοπίζοντας τις απειλές από εξωγενείς παράγοντες.

### **1.1.B.2. SWOT ανάλυση Περιφέρειας ως γεωγραφική ενότητα**

Η διερεύνηση των χαρακτηριστικών για την αξιολόγηση της Περιφέρειας στηρίχθηκε στα χαρακτηριστικά της περιοχής όπως αποτυπώθηκαν σε προηγούμενη ενότητα και συγκεντρώθηκαν από αντίστοιχες πηγές (πχ ΕΛΣΤΑΤ, ΟΑΕΔ), επίσημα άρθρα και μελέτες (πχ ΣΕΒΕ, ΤΕΕ), τα επιχειρησιακά σχέδια Υπουργείων, τη Στρατηγική Ευφυούς Εξειδίκευσης (RIS3) στην ΠΚΜ, τις Βασικές Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής για τη Νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 της ΠΚΜ, τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και ενισχύσεις, το θεσμικό πλαίσιο, τις διαθέσιμες επιχειρησιακές στρατηγικές των Δήμων, το επιχειρησιακό σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης της ΠΚΜ και τις κοινωνικοοικονομικές τάσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

## **ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

### **ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ**

- Γεωμορφολογία της περιοχής και ήπιες κλιματολογικές συνθήκες
- Γεωπολιτική θέση της Περιφέρειας που την καθιστά κομβικό παράγοντα για τις εξελίξεις στο βαλκανικό οικονομικό χώρο και τη Ν.Α. Ευρώπη ειδικά στο πλαίσιο της ένταξης νέων χωρών στη ΕΕ
- Σημαντική διακρατική επενδυτική δράση και εμπορικές συναλλαγές με τις βαλκανικές και άλλες χώρες (Ουκρανία, Ρωσία κλπ.)
- Ισχυρός κόμβος σε επίπεδο μεταφορών, επικοινωνιών και ενέργειας
- Διασταύρωση των δύο κεντρικών οδικών αξόνων της χώρας ΠΑΘΕ και Εγνατίας Οδού
- Συμμετοχή της Περιφέρειας σε ευρωπαϊκούς αναπτυξιακούς άξονες και δίκτυα
- Αερολιμένας Μακεδονίας και Λιμάνι Θεσσαλονίκης
- Θεσσαλονίκη, το δεύτερο ισχυρότερο μητροπολιτικό κέντρο της χώρας
- Αξιοποιήσιμο δίκτυο μικρότερων αστικών κέντρων που δρουν συμπληρωματικά με το μητροπολιτικό κέντρο
- Σημαντικό εξειδικευμένο και με υψηλό εκπαιδευτικό υπόβαθρο ανθρώπινο δυναμικό
- Ανεπτυγμένο δίκτυο Οργανισμών, Επιμελητηρίων, Ανώτερων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Εθελοντικών Οργανώσεων

- Ισχυρή εκπαιδευτική και ερευνητική βάση, εκσυγχρονισμένη σχολική υποδομή, σημαντικός αριθμός ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και αξιόλογη υποδομή τεχνολογίας και καινοτομίας
- Δυνατότητα παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης σε φοιτητές της Ν.Α. κυρίως Ευρώπης
- Σημαντικοί φυσικοί εδαφικοί και υδατικοί πόροι (μεγαλύτερες πεδιάδες στη χώρα, σημαντικά ποτάμια και λίμνες, ορυκτός και μεταλλευτικός πλούτος, δάση, σημαντικοί ιχθυότοποι, προστατευόμενες περιοχές)
- Γεωθερμικό δυναμικό με δυνατότητες αξιοποίησης στο πλαίσιο επιτάχυνσης ανάπτυξης των ΑΠΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (Ευρωπαϊκή οδηγία 28/2009, Προγραμματική Περίοδος 2014-2020)
- Δυναμική πρωτογενής παραγωγή που αποτελεί βασικό πυλώνα της τοπικής και εθνικής οικονομίας
- Ισχυρές τοπικές αγροτικές εξειδικεύσεις και ζώνες καλλιέργειας
- Μέγεθος του δευτερογενή τομέα που καθιστά την Περιφέρεια δεύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας
- Αξιόλογοι τουριστικοί πόροι (θάλασσα, ιστορία, πολιτισμός, φυσικό κάλος) της περιοχής και η δυνατότητα ανάπτυξης μιας πολυθεματικής τουριστικής βιομηχανίας
  - Νέες προοπτικές τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης από τα πρόσφατα αρχαιολογικά ευρήματα της Αμφίπολης
  - Προοπτικές ανάπτυξης ιατρικού τουρισμού υψηλών προδιαγραφών στη Θεσσαλονίκη (διεθνής αερολιμένας, υποδομές περίθαλψης, ειδικευμένα ιατρικά κέντρα, άριστο επιστημονικό προσωπικό)
  - Ίδανικό περιβάλλον "ανοικτής καινοτομίας" η Θεσσαλονίκη (λόγω υποδομών και δημογραφικών εξελίξεων)
  - Ύπαρξη άριστων ερευνητικών ομάδων σε ερευνητικά κέντρα της Περιφέρειας (ΑΠΘ, ΕΚΕΤΑ κλπ)
  - Σημαντικές επιδόσεις της Περιφέρειας σε ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά έργα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης
  - Αξιόλογος αριθμός νέων επιχειρήσεων του κλάδου ΤΠΕ εκ των οποίων αρκετές εισέρχονται σε καινούργια πεδία εφαρμογών
  - Παρεμβάσεις σε υποδομές της Θεσσαλονίκης που την καθιστούν αστικό κέντρο με μητροπολιτική λειτουργία Σημαντικό δίκτυο υποδομών υγείας

- Σημαντικό δίκτυο υποδομών υγείας
- Κουλτούρα κοινωνικής αλληλεγγύης

## **ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ**

- Γεωγραφική απόσταση από τα δυτικά Ευρωπαϊκά κέντρα και ανεπαρκείς συνδέσεις
- Ενδοπεριφερειακές ανισότητες με την υπερσυγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας στη ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Έλλειψη αστικών υποδομών με συνακόλουθη δυσλειτουργία των αστικών κέντρων των Περιφερειακών Ενοτήτων
- Πληθυσμιακή αποδυνάμωση και γήρανση των παραμεθόριων και αγροτικών περιοχών
- Υψηλά ποσοστά υπογεννητικότητας που ενισχύονται από την οικονομική κρίση
- Αυξημένη μακροχρόνια ανεργία και υψηλά ποσοστά νεανικής και γυναικείας ανεργίας
- Μειωμένη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού, εξάρτηση από τον λιγνίτη και το πετρέλαιο έλλειψη αειφορικής χρήσης και διαχείρισης των ΑΠΕ
- Υστέρηση σε υποδομές περιβαλλοντικής προστασίας καθώς και τον έλεγχο και διαχείριση των οικολογικών πόρων (διαχείριση λυμάτων, υδάτινα και δασικά οικοσυστήματα)
- Ζητήματα πολεοδομικής οργάνωσης και κυκλοφορίας κυρίως στο μητροπολιτικό κέντρο αλλά και στα υπόλοιπα κέντρα της Περιφέρειας (αυθαίρετη δόμηση, υψηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, κυκλοφοριακό)
- Χαμηλή ανάπτυξη σιδηροδρομικών μεταφορών και έλλειψη στις μεταφορικές συνδέσεις μεταξύ διαφόρων αστικών κέντρων
- Μη πλήρης αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του αεροδρομίου και του λιμένα Θεσσαλονίκης
- Ανεπαρκές και κατεστραμμένο ή ασυντήρητο και σε ορισμένα τμήματα το εσωτερικό οδικό δίκτυο
- Μακροχρόνιες καθυστερήσεις σε σημαντικά έργα υποδομής όπως το μετρό και ο εκσυγχρονισμός του λιμανιού της Θεσσαλονίκης
- Απουσία οικονομικής αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- Απουσία σαφούς οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο
- Έλλειψη αναγνωρισιμότητας της περιοχής και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της
- Καθυστέρηση στην αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα και την αξιοποίηση των πρώτων υλών
- Απουσία συντονισμού και δυσχέρειες στις συνεργασίες των εμπλεκόμενων φορέων σε επίπεδο διαχείρισης ολοκληρωμένων προγραμμάτων στην αγροτική ύπαιθρο
- Αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων στη γεωργία
- Απουσία brandname στην αλυσίδα αξίας του αγροδιατροφικού τομέα και προβληματική πρόσβαση σε αγορές εξωτερικού
- Υψηλό κόστος παραγωγής αγροτικών προϊόντων συγκριτικά με άλλους ευρωπαϊκούς εταίρους
- Στασιμότητα - αδράνεια του μεταποιητικού κλάδου σε επίπεδο παραγωγικότητας και εξειδίκευσης
- Παραδοσιακοί παραγωγικοί κλάδοι εντάσεως εργασίας και μέσης ή χαμηλής τεχνολογικής έντασης
- Ερήμωση ισχυρών βιομηχανικών περιοχών της Περιφέρειας (Σίνδος, Σταυροχώρι) με πολλαπλασιαστικές αρνητικές επιπτώσεις και αδυναμία αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους
- Ελλιπής σχεδιασμός ειδικών χρήσεων γης που ρυθμίζονται από ειδικά χωροταξικά πλαίσια
- Χαμηλό επίπεδο επίδοσης του τουριστικού κλάδου αναφορικά με την προστιθέμενη αξία του τουριστικού προϊόντος σε αντίθεση με το τουριστικό δυναμικό της Περιφέρειας (χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών και συγκρούσεις χρήσεων γης)
- Υστέρηση στην ανάπτυξη σύγχρονων μορφών marketing προσέλκυση τουριστών
- Υστέρηση στην εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, τυποποίησης και πιστοποίησης από τις επιχειρήσεις όλων των κλάδων της Περιφέρειας
- Δραματική μείωση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων
- Περιορισμένες επενδύσεις σε ΤΠΕ από το επιχειρηματικό δυναμικό συγκριτικά με άλλες περιφέρειες και χαμηλή δημόσια χρηματοδότησή τους
- Έλλειψη εμπορικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων πρωτογενούς έρευνας



και τεχνολογικής ανάπτυξης των ερευνητικών ιδρυμάτων

- Μη ικανοποιητική δυνατότητα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Χαμηλή ανταγωνιστικότητα της περιφερειακής οικονομίας στην Ευρώπη σε επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας και υστέρηση ευρυζωνικών υποδομών σε σχέση με τους στόχους της Ευρώπης 2020
- Έλλειψη σαφούς ιδρυματικής ερευνητικής στρατηγικής και πολιτικών για διεπιστημονική έρευνα και μεταφορά τεχνολογίας και υστέρηση σε επίπεδο ερευνητικών συνεργασιών με ιδρύματα παγκόσμιου κύρους
- Έλλειψη επαγγελματικού προσανατολισμού και χαμηλό επίπεδο τεχνικής εκπαίδευσης και προγραμμάτων δια βίου μάθησης

## **ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

### **ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ**

- Διεύρυνση της ΕΕ ανατολικά και συνεπακόλουθη αναβάθμιση των αγορών στις βαλκανικές χώρες
- Αυξητικές τάσεις για εξαγωγές σε αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης
- Προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την απελευθέρωση των αγορών
- Μέτρα μείωσης της γραφειοκρατίας για επενδυτικές δραστηριότητες (π.χ. αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων, ηλεκτρονικό εμπορικό μητρώο)
- Σημαντικές ωφέλειες από τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ορθολογικής διαχείρισης πόρων, εξωστρέφειας, διαφάνειας, ποιοτικότερων υπηρεσιών και μείωσης της γραφειοκρατίας
- Υποχρέωση μεταρρυθμίσεων λόγω οικονομικής κρίσης
- Ευρωπαϊκή και εθνική περιβαλλοντική πολιτική
- Νέα προγραμματική περίοδος 2014 – 2020
- Περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS 3)
- Αυξανόμενο ενδιαφέρον για απασχόληση, κυρίως των νέων, στον πρωτογενή τομέα
- Αυξανόμενη ζήτηση για μεσογειακά και βιολογικά προϊόντα που προέρχεται από την αλλαγή των διατροφικών προτύπων

- Κίνητρα για ενισχύσεις αγροτικής ανάπτυξης, βελτίωσης υποδομών κλπ. της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής
- Ανάπτυξη της αγοράς οικολογικών προϊόντων
- Ενίσχυση των περιβαλλοντικών κανονισμών και της ευαισθητοποίησης
- Αυξημένη ζήτηση και ανάπτυξη νέων εναλλακτικών καλλιεργειών (φαρμακευτικά, αρωματικά φυτά, γλυκαντικά)
- Αξιοποίηση της τεχνολογικής εξέλιξης και καινοτομίας στις δραστηριότητες του παραδοσιακού κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης
- Θετικές τάσεις ως προς την ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος προς την Ελλάδα τη τελευταία τετραετία 2011-2014
- Σταθερή αυξημένη ζήτηση του προϊόντος «ήλιος και θάλασσα» και συνεχής αύξηση των προϊόντων «εναλλακτικών μορφών τουρισμού»
- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου με θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των μεταφορών
- Προώθηση από το ΥΠΟΜΕΔΙ του concept "Σιδηροδρομικά Δαρδανέλια" όπου η Θεσσαλονίκη αποτελεί τον κύριο κόμβο στο προτεινόμενο σχήμα συνδυασμένων μεταφορών επιλεγμένων λιμανιών και εμπορικού σιδηροδρόμου
- Μείωση των ρύπων από την προώθηση επέκτασης της χρήσης των ΑΠΕ και από βελτιώσεις στις μεταφορές (ηλεκτρικά και υβριδικά αυτοκίνητα, ηλεκτρικός σιδηρόδρομος)
- Προώθηση ανάπτυξης τεχνολογικών clusters
- Διαρκής τεχνολογική εξέλιξη σε ψηφιακά μέσα
- Μείωση του κόστους πρόσβασης σε ΤΠΕ εξαιτίας της τεχνολογικής εξέλιξης των ψηφιακών μέσων
- Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση για τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας και τα περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης των ΑΠΕ
- Δυνατότητα σταθερής χρηματοδότησης άριστων ερευνητικών ομάδων από τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία της νέας προγραμματικής περιόδου (Horizon 2020)
- Αξιοποίηση του νέου νομοθετικού πλαισίου για την αναδιάρθρωση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων σε τομείς έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας για συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη
- Περιορισμένη και μη εξειδικευμένη αγορά πληροφορικής στις όμορες

περιφέρειες

- Πλήθος δοκιμασμένων συστημάτων, εργαλείων και προτύπων απόδοσης στο διεθνή χώρο

## ΑΠΕΙΛΕΣ

- Κλιματικές αλλαγές και ακραία καιρικά φαινόμενα
- Οικονομική κρίση και δημοσιονομική στενότητα
- Αύξηση φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού και ανάδειξη νέας κατηγορίας “φτωχών της μεσαίας τάξης”
- Αύξηση των αναγκών σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας εξαιτίας της ανεργίας και της φτώχειας
- Απογοήτευση και έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος και τις πολιτικές αναδιάρθρωσης και ανασύστασης
- Παράνομη εισροή μεταναστών που δημιουργεί αύξηση των αναγκών και δαπανών κρατικής μέριμνας, πιέσεις στην αγορά εργασίας αλλά και κινδύνους περιθωριοποίησής τους
- Πολύπλοκο εθνικό νομικό και φορολογικό σύστημα που επηρεάζει αρνητικά την επιχειρηματική δραστηριότητα
- Έλλειψη σταθερών οικονομικών συνθηκών και πολιτικών για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων από το εσωτερικό και το εξωτερικό
- Αυξανόμενος ανταγωνισμός στο πλαίσιο της ένταξης νέων χωρών στη ΕΕ
- Κυριαρχία ολιγοπωλιακών καταστάσεων που δημιουργεί ζητήματα στρέβλωσης ανταγωνισμού
- Υψηλός βαθμός μετανάστευσης επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου προς το εξωτερικό
- Συνεχιζόμενη μετακίνηση παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας σε όμορες χώρες με χαμηλότερο κόστος εργασίας παρά τα νέα μέτρα μισθολογικής πολιτικής
- Μείωση της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες λόγω παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο
- Περαιτέρω μείωση επιδοτήσεων και συνεπώς του εισοδήματος στον πρωτογενή τομέα λόγω της νέας ΚΑΠ
- Σκληρός ανταγωνισμός των περιοχών – προορισμών παραθαλάσσιου και

παραθεριστικού τουρισμού από όμορες χώρες

- Αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από την απότομη αύξηση του κόστους θέρμανσης που οδήγησε στη χρήση εναλλακτικών καυσίμων (καυσόξυλα, πέλετ) και κίνδυνος αποψίλωσης των δασικών εκτάσεων λόγω παράνομης υλοτομίας
- Αβέβαιη η εξέλιξη αναφορικά με τη διαχείριση ενέργειας από τα φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις
- Αύξηση της πιθανότητας μη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων εξαιτίας της μείωσης των κρατικών δαπανών
- Διασυνοριακές απειλές ρύπανσης και μείωσης του όγκου των υδατινών πόρων
- Δυσκολίες προσαρμογής κατά τη μετάβαση από τη γραφειοκρατική δομή στις νέες μεθόδους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

### **1.1.B.3. SWOT ανάλυση Περιφέρειας ως οργανισμός**

Η ανάλυση που ακολουθεί βασίζεται στα στοιχεία που τηρούνται στις Διοικητικές Υπηρεσίες του Οργανισμού, την επεξεργασία δεδομένων που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο ανάπτυξης διαδικασιών καταγραφής και αντιμετώπισης αναγκών από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Οργανισμού, τις επιμέρους αξιολογήσεις των Δ/σεων που ανταποκρίθηκαν σε σχετικό έγγραφο αίτημα της Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού – (αρμόδια υπηρεσία για το συντονισμό και την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου), το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και την εργασιακή πρακτική.

ΤΟΜΕΑΣ	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
<p><b>ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Επικείμενη τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας</li> <li>- Επέκταση της διαχειριστικής επάρκειας σε όλες τις υπηρεσίες της ΠΚΜ που υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα</li> <li>- Εφαρμογή ψηφιακής υπογραφής (ermis)</li> <li>- Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών κατά το στάδιο μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και εξουσίας υπογραφών</li> <li>- Προμήθεια προγράμματος " Νομοτέλεια" για χρήση από όλες τις Υπηρεσίες στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πολυνομίας και των συνεχών τροποποιήσεων του νομοθετικού πλαισίου</li> <li>- Ψηφιοποίηση αρχείων και φακέλων</li> <li>- Αναδιοργάνωση της εργασίας μεταξύ υπηρεσιών έδρας και ΠΕ για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη</li> <li>- Ορθότερος σχεδιασμός διαχείρισης κοινωνικής μέριμνας και συστημάτων αντιμετώπισης κρίσεων</li> <li>- Συστηματικότερη διεκδίκηση και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων</li> <li>- Ενίσχυση του ρόλου του εσωτερικού ελέγχου στον Οργανισμό με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του στο πλαίσιο της ορθολογικότερης διοίκησης και της τήρησης της νομιμότητας</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Απουσία οικονομικής αυτοτέλειας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης</li> <li>- Ασαφής και ελλιπής η αποτύπωση των αρμοδιοτήτων στον υφιστάμενο ΟΕΥ της Περιφέρειας καθώς και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφορετικών Υπηρεσιών ή βαθμίδων διοίκησης</li> <li>- Νοοτροπία διοίκησης νομαρχιακού επιπέδου και έλλειψη σαφούς προσδιορισμού του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας του Οργανισμού ως φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης περιφερειακού επιπέδου που δημιουργούν σύγχυση και άνιση αντιμετώπιση των εμπλεκόμενων φορέων.</li> <li>- Απουσία εφαρμογής συστημάτων διοίκησης ποιοτικής απόδοσης και τυποποίησης διαδικασιών λειτουργίας</li> <li>- Γραφειοκρατική και δυσλειτουργική η διακίνηση εγγράφων σε επίπεδο υπογραφών και συναρμοδιότητας στα διάφορα διοικητικά επίπεδα</li> <li>- Ενδοπεριφερειακή ανισότητα του φορέα σε επίπεδο οργάνωσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών</li> <li>- Ανομοιογενής οργανωτική κουλτούρα και αδυναμία ανάπτυξης συνεργασιών, μεταξύ των υπηρεσιών διαφορετικής περιφερειακής ενότητας ή αλληλοσυμπληρούμενων αντικειμένων, για το συντονισμό και την ενιαία λειτουργία του Οργανισμού</li> <li>- Ανορθόδοξη χρέωση καθηκόντων μεταξύ των Υπηρεσιών εξαιτίας των περιορισμών του κανονιστικού πλαισίου (πχ απαίτηση διαχειριστικής επάρκειας για τις υπηρεσίες που υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, προκήρυξη όλων των διαγωνισμών προμηθειών αποκλειστικά από τη Δ/ση Οικονομικού)</li> <li>- Αδυναμία ικανοποιητικής ανταπόκρισης του Οργανισμού στην αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας που συνδέεται άμεσα με τις αρνητικές συνέπειες των πολιτικών αναδιάρθρωσης, οικονομικής κρίσης και δημοσιονομικής στενότητας (αύξηση ανεργίας, φτώχειας, ασθενειών)</li> <li>- Προβλήματα σε Τμήματα καίριας σημασίας που λειτουργούν χωρίς Προϊσταμένους</li> </ul>

		- Ελλιπής εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης επαγγελματικών κινδύνων
<b>ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</b>	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Εθνικά συστήματα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και ηλεκτρονικών υπογραφών που εφαρμόζονται σε δημόσιες υπηρεσίες</li> <li>- Εθνική πολιτική για την ανάπτυξη δράσεων και υπηρεσιών E-GOV</li> <li>- Διαδικτυακή ενημέρωση από τις κεντρικές Υπηρεσίες της κρατικής διοίκησης για τη ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων και εργαλείων αποδοτικότητας του δημοσίου (πχ Υπουργείο Διοικ. Μεταρρύθμισης &amp; Ηλ. Διακυβέρνησης)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Το άρθ.268, παρ.15 του Ν.3852/2010 "Καλλικράτη") περί μη εφαρμογής του Συστήματος Διοίκησης με Στόχους (ν.3230/2004) στις Περιφέρειες</li> <li>- Αδυναμία υιοθέτησης συστημάτων αποτύπωσης απόδοσης και αξιολόγησης δομών που να ανταποκρίνονται σε προδιαγραφές λειτουργίας φορέων δημοσίου</li> <li>- Αδυναμία και ανεπάρκεια νομοθετικού πλαισίου που δυσκολεύουν τη λειτουργία των Υπηρεσιών, δημιουργούν χρονοβόρες διαδικασίες, γραφειοκρατία και σπατάλη πόρων</li> <li>- Πολυνομία και ρευστότητα κανονιστικού πλαισίου με τεράστιες αρνητικές προεκτάσεις οργάνωσης και λειτουργίας του δημοσίου τομέα σε όλα τα επίπεδα διοίκησης</li> <li>- Ασάφειες νομοθετικού πλαισίου που επιτρέπουν τη διαφορετικότητα στην ερμηνεία και την ανομοιογενή εφαρμογή του από τους εμπλεκόμενους φορείς</li> <li>- Ελλείψεις σε θέματα κωδικοποίησης νομοθεσίας</li> <li>- Δυσχερής επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών κεντρικής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης</li> </ul>
<b>ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Υψηλό επίπεδο υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού.</li> <li>- Στελέχη με μακρόχρονη εμπειρία, εκπαιδευτική &amp; επαγγελματική επάρκεια και ικανότητα ανταπόκρισης στις, θεσμικά, ιδιαίτερες και, διαχειριστικά, πολύπλοκες υπηρεσιακές απαιτήσεις</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Υποστελέχωση των Υπηρεσιών (εντονότερο το φαινόμενο σε Τμήματα που εξυπηρετούν καθημερινά πολύ κοινό) σε όλες τις κατηγορίες εκπαίδευσης τόσο σε επίπεδο κεντρικών υπηρεσιών όσο και ΠΕ κυρίως λόγω πρόωρης συνταξιοδότησης χωρίς αντικατάσταση με νέες προσλήψεις.</li> <li>- Υποστελέχωση της υπηρεσίας σε ανθρώπινο δυναμικό συγκεκριμένης εμπειρίας και τεχνογνωσίας, που περιορίζει τη δυνατότητα</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ανακατανομή του προσωπικού με βάση την αρχή της ικανοποίησης του προσωπικού και της αποτελεσματικής και ποιοτικής απόδοσης του οργανισμού</li> <li>- Εξασφάλιση διοργάνωσης εξειδικευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης στελεχών</li> <li>- Πολιτικές και ενέργειες ενθάρρυνσης του προσωπικού</li> <li>- Εκμετάλλευση ευκαιριών κινητικότητας προσωπικού</li> </ul>	<p>ενεργοποίησης όλων των αρμοδιοτήτων και την εύρυθμη λειτουργία του Οργανισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ανομοιογένεια του προσωπικού ορισμένων Υπηρεσιών σε γνωστικό και εμπειρικό επίπεδο</li> <li>- “Γηρασμένο” προσωπικό σε ορισμένες αποκεντρωμένες υπηρεσίες</li> <li>- Δυσκολία προσαρμογής στο σύγχρονο αλλά και διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον</li> <li>- Δυσaréσκεια, εργασιακό άγχος και έλλειψη ενθουσιασμού για την επίτευξη εργασιακών στόχων εξαιτίας α) της αγωνίας, της αβεβαιότητας και του φόβου για την εξέλιξη των εργασιακών συνθηκών στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης, δημοσιονομικής στενότητας και του συνεπαγόμενου νομοθετικού οργασμού και β) της αίσθησης έλλειψης πρόθεσης υποστήριξης από την ανώτατη αρχή κατά το χειρισμό θεμάτων που χρήζουν “ειδικής” διαχείρισης.</li> </ul>
<p><b>ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ</b></p>	<p><b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b></p>	<p><b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b></p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Διαδικασίες αξιολόγησης δημοσίων υπαλλήλων</li> <li>- Στοχευμένα ή/και πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα (ΠΙΝΕΠ, ΔΙΔΔ, ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ)</li> <li>- Διαδικασίες κινητικότητας προσωπικού</li> <li>- Προγράμματα εργασίας και πρακτικής άσκησης του ΟΑΕΔ και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και προσλήψεις υπαλλήλων ΙΔΟΧ για την προσωρινή αντιμετώπιση αναγκών σε προσωπικό</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Έλλειψη κινήτρων ικανοποίησης των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα (πχ νέο μισθολόγιο, καθυστέρηση εφαρμογής συστήματος επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων)</li> <li>- Θεσμικό πλαίσιο προσλήψεων (ν. 3812/2009 κανόνας 1 πρόσληψη / 5 αποχωρήσεις)</li> <li>- Νέο πειθαρχικό δίκαιο (Ν.4057 2012 για την αργία-αναστολή άσκησης καθηκόντων) που δημιουργεί φόβο και ανασφάλεια στους υπαλλήλους σε επίπεδο ανάληψης ευθυνών κατά την άσκηση των καθηκόντων</li> <li>- Απαξίωση των δημοσίων υπηρεσιών και υπαλλήλων (ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων, παραπληροφόρηση από τα ΜΜΕ, κρίση συνδικαλιστικού κινήματος, τροποποίηση κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, διαθεσιμότητα-αργία-</li> </ul>



		<p>κατάργηση θέσεων)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ανισότητα πρόσβασης στην διαπιστευμένη εκπαίδευση (ΠΙΝΕΠ Θεσσαλονίκης) για το προσωπικό των ΠΕ καθώς απαιτεί περισσότερη σπατάλη προσωπικού χρόνου και χρήματος.</li> <li>- Ελλιπής υποστήριξη από τις Υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης σε επίπεδο επίλυσης εξαιρετικών και εξειδικευμένων προβλημάτων ή ερμηνείας των οδηγιών εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου</li> </ul>
	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Αναβάθμιση, πλήρης ανάπτυξη και ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών (πχ Εφαρμογές Backoffice, Medical Manager, ΟΠΣΝΑ) σε όλο τον Οργανισμό</li> <li>- Ευρύτερη χρήση εργαλείων και εφαρμογών διαδικτύου (Νομοτέλεια, βάσεις δεδομένων άλλων φορέων κλπ)</li> <li>- Ευρύτερη αξιοποίηση νέων μορφών ηλεκτρονικής επικοινωνίας και συνεργασίας στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του Οργανισμού (πχ τηλεδιάσκεψη, πλατφόρμα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων )</li> <li>-Επέκταση ελεύθερου wi-fi στις υποδομές της Περιφέρειας με προτεραιότητα την εξυπηρέτηση των πολιτών και συναλλασσόμενων με τις υπηρεσίες</li> <li>- Ανάπτυξη νέων εφαρμογών εστιασμένων στη Διαχείριση των πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων (M.I.S.)</li> <li>- Ευρύτερη χρήση Ελεύθερου Λογισμικού (ΕΛΑΚ)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Αποσπασματική χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Backoffice με αποτέλεσμα την αδυναμία ολοκληρωμένης και σε πραγματικό χρόνο παρακολούθησης των έργων που υλοποιούνται από διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές της ΠΚΜ</li> <li>-Υστέρηση στην υιοθέτηση και χρήση ψηφιακών συστημάτων οργάνωσης και διακίνησης εγγράφων.</li> <li>- Ανεπαρκής οι προδιαγραφές υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων</li> </ul>

	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ν. 3979/2011 για την εφαρμογή και την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και πολιτική ανάπτυξης e-gov υπηρεσιών στο δημόσιο</li> <li>- Εφαρμογή ηλεκτρονικής υπογραφής εγγράφων (ermis)</li> <li>- Εφαρμογές και πλατφόρμες διαχείρισης διαδικασιών (πχ ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις)</li> <li>- Ένταξη Υπηρεσιών στο ΣΥΖΕΥΞΙΣ II</li> <li>- RIS3 &amp; Προγραμματική Περίοδος 2014-2020</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Μη έγκαιρη εκπαίδευση του προσωπικού από τις κεντρικές κρατικές Υπηρεσίες στο πλαίσιο λειτουργίας καινοτόμων ηλεκτρονικών διαδικασιών (Ηλεκτρονικά Μητρώα, Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις κλπ)</li> </ul>
<b>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Αξιοποίηση συνολικής ακίνητης περιουσίας Οργανισμού</li> <li>- Επικείμενη μετεγκατάσταση της έδρας (Θεσσαλονίκη) στο νέο Περιφερειακό Μέγαρο</li> <li>- Πρόβλεψη πιστώσεων για την αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών</li> <li>- Ορθολογική διαχείριση πόρων στο σύνολο του Οργανισμού ως ενιαίου φορέα (πχ ανακατανομή εξοπλισμού) και βελτίωση διαδικασιών για την αντιμετώπιση θεμάτων χωροθέτησης και λειτουργικών αναγκών</li> <li>- Συντήρηση και εκσυγχρονισμός υποδομών και εξοπλισμού</li> <li>- Επανασχεδιασμός χωροθέτησης για λόγους εργονομίας και καλύτερης εξυπηρέτησης των πολιτών σε συγκεκριμένες Υπηρεσίες που απαιτείται</li> <li>- Σχεδιασμός ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων για περιβαλλοντικούς και οικονομικούς λόγους</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Κατακερματισμός κτιριακών υποδομών (ΜΕ Θεσσαλονίκης)</li> <li>- Περιπτώσεις υποδομών (κυρίως της ΜΕ Θεσσαλονίκης) με ανεπάρκεια, ακαταλληλότητα και δυσλειτουργία των χώρων εργασίας (απουσία καθαριότητας, κίνδυνοι στατικότητας κτιρίων, διασπορά χώρων αρχείου, κίνδυνοι απώλειας ή καταστροφής αρχείου)</li> <li>- Ελλιπής και απαξιωμένος υλικοτεχνικός (hardware, software, έπιπλα γραφείου) και μηχανολογικός εξοπλισμός (μηχανήματα έργων)</li> <li>- Προβλήματα ανταποκρισιμότητας Η/Υ και διαδικτύου</li> <li>- Χρήση ελεύθερων και δωρεάν από το διαδίκτυο λογισμικών office που εμφανίζουν δυσλειτουργίες συμβατότητας, ανταποκρισιμότητας κλπ</li> <li>- Ανεπίκαιρο και δυσκίνητο σύστημα προμηθειών με αποτέλεσμα την καθυστέρηση κάλυψης λειτουργικών αναγκών και την αύξηση του κόστους</li> <li>- Ανεπάρκεια εργαστηριακού εξοπλισμού στις Υπηρεσίες που ασκούν συναφείς δραστηριότητες (πχ χημικές &amp; μικροβιολογικές αναλύσεις, συντήρηση εμβολίων)</li> <li>- Αναξιοποίητο Μικροβιολογικό και Χημικό Εργαστήριο πλήρως εξοπλισμένο στη ΜΕ Θεσσαλονίκης</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Τροποποίηση διαδικασιών για την προμήθεια υπηρεσιών καθαριότητας στις ΠΕ όπου απαιτείται</li> <li>- Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την προμήθεια μηχανημάτων από ΟΔΔΥ</li> </ul>	
<b>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</b>	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Διάθεση εξοπλισμού από κατηγορημένους φορείς ή νομικά πρόσωπα του δημοσίου</li> <li>- Αναβάθμιση εξοπλισμού δημόσιων υπηρεσιών μέσω της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Περιορισμός πόρων στο πλαίσιο της δημοσιονομικής στενότητας και της μνημονιακής σύμβασης</li> <li>- Ανεπάρκεια αναφορικά με τις διαδικτυακές ταχύτητες που εξασφαλίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος "Σύζευξις"</li> </ul>

**1.1.B.4. SWOT ανάλυση Νομικών Προσώπων Περιφέρειας**

Οι αξιολογήσεις των δύο Νομικών Προσώπων της ΠΚΜ παρουσιάζονται όπως πραγματοποιήθηκαν από τους φορείς, ανταποκρινόμενες σε σχετικό αίτημα της αρμόδιας Υπηρεσίας συντονισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος

**A. Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΤΑ ΚΜ)**

<b>ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Επικείμενη τροποποίηση κανονισμού οικονομικής διαχείρισης	- Μη συμβατότητα του συστήματος Ηλεκτρονικών Πληρωμών ΠΔΕ με τον εσωτερικό κανονισμό του ΠΤΑΚΜ - Δυσλειτουργικός κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Εφαρμογή συστήματος ηλεκτρονικής παρακολούθησης έργων και πληρωμών	Έγκριση διαδικασίας τροποποίησης κανονισμού οικονομικής διαχείρισης από το Υπουργείο
<b>ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας και εμπειρίας προσωπικού	- Έλλειψη σε ανθρώπινο δυναμικό, μη αντικατάσταση υπαλλήλων που συνταξιοδοτήθηκαν ή αποχώρησαν από την υπηρεσία - Περιορισμένη δυνατότητα εκπαίδευσης λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας προσωπικού
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Ηλεκτρονικά συστήματα διακυβέρνησης, απομακρυσμένη πρόσβαση στα αρχεία, ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες	Συνεχείς αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο (πχ ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί) που καθιστούν επιτακτική την ανάγκη εκπαίδευσης αλλά και αύξησης του ανθρώπινου δυναμικού

<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Λειτουργία ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου και ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης έργων και πληρωμών	Μη επικαιροποιημένα συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τα οποία χρειάζονται προσαρμογές
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μέσω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	
<b>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Δυνατότητα εργονομικής αναδιάταξης χώρου στέγασης	- Έλλειψη χώρου αρχειοθέτησης - Αδυναμία εκτεταμένων επεμβάσεων στο κτίριο λόγω μίσθωσης - Παλιός εξοπλισμός που περιορίζει τη δυνατότητα εφαρμογής σύγχρονων εργαλείων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την αναβάθμιση του τεχνικού εξοπλισμού	

**Β. Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. Α.Ε.)**

<b>ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</b>	<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	- Τροποποίηση καταστατικού για τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του στις επτά ΠΕ και την προσθήκη νέων δραστηριοτήτων και πολιτιστικών προγραμμάτων - Οικονομική εξυγίανση με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με επιμέρους ενισχύσεις από τις ΠΕ - Επιτυχής υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πολιτιστικών προγραμμάτων (Ευριπίδεια 2011-14, ΟΛΚΑΣ) μετά την απόκτηση της διαχειριστικής επάρκειας ως απαίτηση για την υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων	Η οικονομική δυσπραγία περιορίζει τις δυνατότητες λειτουργίας του οργανισμού και τον καθιστά αδύναμο ως προς τις οικονομικές του υποχρεώσεις (μισθοδοσία, φόρους, προηγούμενες οφειλές κ.α.)
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	- Συνεχής αύξηση της ζήτησης για πολιτιστικά προγράμματα και δράσεις - Αυξημένη ζήτηση για δωρεάν ή με χαμηλό αντίτιμο παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων λόγω μείωσης των εισοδημάτων από την οικονομική κρίση	
<b>ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ</b>	<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Διοικητικό στελεχιακό δυναμικό με επιστημονική επάρκεια, άριστη εξειδίκευση, εμπειρία και τεχνογνωσία	- Υποστελέχωση του οργανισμού λόγω συνταξιοδότησης. - Έλλειψη επιπρόσθετου εξειδικευμένου προσωπικού κυρίως σε επίπεδο ποιοτικής ανάπτυξης στο σύνολο των ΠΕ και ανάδειξης και προβολής του έργου του Κέντρου Πολιτισμού προς τα έξω
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Αξιοποίηση των προγραμμάτων εργασίας και πρακτικής άσκησης του ΟΑΕΔ και των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για την προσωρινή αντιμετώπιση της έλλειψης προσωπικού	Έλλειψη εκπαιδευτικών προγραμμάτων επαγγελματικής επάρκειας σε θέματα διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων

<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</b>	<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	- Απόκτηση νέων τεχνολογιών και συμμετοχή στα social media για την ποιοτικότερη επικοινωνία με το κοινό, την ορθότερη διοικητική διαχείριση και την εξωστρέφεια του οργανισμού - Αναβάθμιση και συχνότερη ενημέρωση της ιστοσελίδας	Ζητήματα αναβάθμισης και λειτουργίας των εφαρμογών πληροφορικής
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Αξιοποίηση της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 για την αναβάθμιση του Κέντρου Πολιτισμού σε ΤΠΕ	- Δυσκολίες προσαρμογής κατά τη μετάβαση από τη γραφειοκρατική δομή στις νέες μεθόδους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
<b>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</b>	<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</b>
	Επίλυση ζητημάτων χωροθέτησης για τη συστέγαση όλων των τμημάτων του Κέντρου στον ίδιο χώρο	- Διάσπαση των γραφείων σε απομακρυσμένα κτίρια που δυσχεραίνει την ορθή λειτουργία του Κέντρου -Ελλείψεις σε τεχνικό εξοπλισμό γραφείου
	<b>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
	Αξιοποίηση της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 για την αναβάθμιση του τεχνικού εξοπλισμού του Κέντρου Πολιτισμού	

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.2. Αναπτυξιακό Όραμα Περιφέρειας και Κατευθυντήριες Αρχές**

### **1.2.Α. Το Αναπτυξιακό Όραμα της Περιφέρειας**

Θεμελιώδης σκοπός ενός οργανισμού είναι η διατύπωση της αποστολής και του οράματός του, σύμφωνα με τα οποία προσδιορίζεται ο σκοπός ή ο στόχος του τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Η διατύπωση της αποστολής και του οράματος βοηθούν στον καθορισμό των στόχων και των προτεραιοτήτων του οργανισμού. Η αποστολή κινητοποιεί τον οργανισμό για την επίτευξη καθορισμένων στόχων με την προϋπόθεση ότι αυτοί είναι ειδικοί, μετρήσιμοι, εφικτοί, σχετικοί και με δυνατότητα έγκαιρης πραγματοποίησης.

Η αποστολή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το κεφάλαιο Ε, άρθρο 186 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» , εξακολουθεί να παραμένει η ακόλουθη:

**«Αποστολή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η εφαρμογή πολιτικών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής ευθύνης της»**

Αναλύοντας περαιτέρω τον σκοπό λειτουργίας και ουσιαστικά τον λόγο ύπαρξης της Περιφέρειας ως οργανισμού, η αποστολή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα μπορούσε να διατυπωθεί και ως εξής:

1. Ενίσχυση και οργάνωση της περιφερειακής ανάπτυξης
2. Άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων
3. Ενίσχυση της προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
4. Ενίσχυση της Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας
5. Ενίσχυση του τουρισμού
6. Ενίσχυση και στήριξη του Εμπορίου και των Εξαγωγών
7. Ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας και της αλληλεγγύης
8. Αντιμετώπιση της ανεργίας, τόνωση της απασχόλησης



9. Ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής
10. Προστασία της υγείας
11. Βελτίωση της ποιότητας ζωής και του βιοτικού επιπέδου
12. Προώθηση της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού
13. Ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας και της Διοικητικής Μέριμνας
14. Ορθολογική διαχείριση- τήρηση των αρμοδιοτήτων της ως κρατικού φορέα και αποτελεσματικότητας των περιφερειακών δομών

Απαραίτητη προϋπόθεση επιτυχίας των σκοπών και των επιδιώξεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι η αποσαφήνισή τους, η οποία επιτυγχάνεται μέσω του προσδιορισμού και της διατύπωσης του οράματός της.

Το Όραμα της Περιφέρειας είναι η ιδεατή μελλοντική κατάστασή της και αποτυπώνει την εικόνα της όπως αυτή θα προκύψει, εάν επιτευχθούν με απόλυτη επιτυχία οι τεθέντες στόχοι. Το όραμα πρέπει να είναι κατανοητό και να προσφέρει σε όλους την αίσθηση για το ποιά ακριβώς κατεύθυνση σκοπεύει να ακολουθήσει η Περιφέρεια, ενώ προσδιορίζει την σημαντικότητα της επίτευξης της αποστολής της. Με βάση τα παραπάνω η Δήλωση του Οράματος της Περιφέρειας μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

**«Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συνθέτει δυνάμεις και χαρακτηριστικά γνώρισματα για τη διαμόρφωση Πρότυπης Ευρωπαϊκής Περιφέρειας με Ιδιαίτερη Ταυτότητα, Ανταγωνιστικότητα και Καινοτόμο Οικονομία, Προοπτική για τη Νέα Γενιά, Ισχυρή Κοινωνική Συνοχή και Βιώσιμο Αστικό και Φυσικό Περιβάλλον.»**

### **1.2.B. Κατευθυντήριες Αρχές- Αξίες**

Βασικά στοιχεία που συνθέτουν την επίτευξη της αποστολής και του οράματος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι το σύνολο των κατευθυντήριων αρχών-αξιών. Οι αρχές αυτές είναι συγκεκριμένα ιδανικά και πολιτικές που πρόκειται να ακολουθήσει ο Οργανισμός, ώστε όλοι οι στόχοι (γενικοί και ειδικοί), ο στρατηγικός σχεδιασμός και οι δράσεις που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, να είναι άμεσα συνυφασμένες με αυτές.

Για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι αξίες αυτές είναι:

- Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας
- Σεβασμό στις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης
- Ισορροπη ανάπτυξη όλων των περιοχών της Περιφέρειας
- Κοινωνική αλληλεγγύη- κοινωνική μέριμνα
- Στήριξη της τοπικής οικονομίας
- Προώθηση της ενεργούς συμμετοχής των πολιτών
- Ανταπόκριση στις ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών
- Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και των ίσων ευκαιριών
- Θεσμική αναδιοργάνωση και επιτάχυνση της αναδιάρθρωσης του διοικητικού μοντέλου της περιφέρειας για την ενίσχυση της τοπικής διακυβέρνησης
- Διαφάνεια και χρηστή διαχείριση
- Σεβασμός στην Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.3. Στρατηγική της Περιφέρειας**

Η αιρετή Περιφέρεια αποτελεί τον πιο σύγχρονο θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αναπτυξιακό προσανατολισμό ο οποίος εδράζει στην αποστολή της που είναι ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Αν και έννοια των «προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης» έχει συνδεθεί σχεδόν αποκλειστικά με τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση πολυετή αναπτυξιακά προγράμματα (π.χ ΚΠΣ, ΕΣΠΑ), το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) συμβάλει και αυτό σημαντικά στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Ειδοποιός διαφορά του συγκεκριμένου Ε.Π. σε σχέση με άλλα που του αποδίδει προστιθέμενη αξία, είναι το γεγονός ότι τα έργα που εντάσσονται σε αυτό δεν αφορούν μόνο το εξωτερικό περιβάλλον της Περιφέρειας, δηλαδή την Περιφέρεια με την έννοια της γεωγραφικής ενότητας, αλλά και το εσωτερικό της, δηλαδή την Περιφέρεια ως Οργανισμό.

Αφενός περιλαμβάνει έργα που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των περιοχών της Περιφέρειας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της, αφετέρου περιλαμβάνει όμως και έργα για την προσαρμογή της λειτουργίας της Περιφέρειας ως διοικητική δομή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του εξωτερικού περιβάλλοντος με στόχο την παροχή υψηλού επίπεδου υπηρεσιών.

Μέσα από την εμπειρία υλοποίησης του προηγούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος 2012-2014 που ήταν και η πρώτη συστηματική προσπάθεια εισαγωγής του στρατηγικού σχεδιασμού στις αιρετές Περιφέρειες και ενός ευρέως φάσματος αρμοδιοτήτων που διαθέτει, η Περιφέρεια μπορεί να συμβάλλει καταλυτικά στην εφαρμογή αναπτυξιακών δράσεων και έργων. Άλλωστε και λόγω εγγύτητας η Περιφέρεια γνωρίζει και μπορεί να προωθήσει καλύτερα και πιο αποτελεσματικά τις προτεραιότητες κάθε περιοχής.

Στη δυσμενή οικονομική συγκυρία στην οποία βρίσκεται η Κεντρική Μακεδονία, η υιοθέτηση στρατηγικής σκέψης για τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου

προγράμματος κρίνεται επιτακτική και αποκτά αυξημένη βαρύτητα. Ζητούμενου είναι η Περιφέρεια, να προσδιορίσει την αναπτυξιακή στρατηγική της για την επόμενη πενταετία και να θέσει στρατηγικούς στόχους με το μεγαλύτερο αναμενόμενο όφελος.

Η εστίαση σε επιλογές με τη μέγιστη πολλαπλασιαστική επίδραση στην οικονομία της Περιφέρειας επιβάλλεται τόσο από τη μείωση των εθνικών πόρων όσο και των πόρων των νέων συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, που αποτελούν τις βασικές πηγές χρηματοδότησης των δράσεων που θα υλοποιηθούν μέσα από το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης που ανέδειξε τα αναπτυξιακά πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες στην περιοχή ευθύνης της Περιφέρειας, το παρόν πρόγραμμα συμβάλλει, συμπληρωματικά στα υπόλοιπα Εθνικά και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, στην άμβλυση των επιπτώσεων της οικονομικής και κοινωνικής ύφεσης και στην ανάκαμψη της οικονομίας.

Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει κυρίως η **Στρατηγική** της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την επόμενη πενταετία, είναι:

1. να είναι συμβατή με την αποστολή, το όραμα και τις κατευθυντήριες αρχές της Περιφέρειας
2. να έχει στο επίκεντρο των επιλογών της τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας
3. να εναρμονίζεται με το σύνολο των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Στρατηγικών
4. να στοχεύει παράλληλα με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών της και στην αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης (περιφερειακής και εσωτερικής) που αναδείχθηκαν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης
5. να αντιλαμβάνεται ότι το νέο οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον απαιτεί νέους τρόπους αντιμετώπισης και νέες καινοτόμες πολιτικές
6. να αποτυπώνεται μέσα από κατάλληλους στρατηγικούς στόχους

Η ανάγκη συμβατότητας της στρατηγικής με το όραμα και την αποστολή της Περιφέρειας εδράζει στο γεγονός ότι η στρατηγική αποτελεί το σύνολο των προτεραιοτήτων και των πολιτικών που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος της Περιφέρειας.

Αδιαμφισβήτητα ο κύριος στόχος των δράσεων και των έργων της Περιφέρειας είναι η **βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της** που επιτυγχάνεται μέσα από την ικανοποίηση των αναγκών τους. Η σημαντικότητα που αποδίδεται στην ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων της Περιφέρειας αποδεικνύεται από το γεγονός ότι στους στρατηγικούς στόχους, που ορίζονται στη συνέχεια, έχει οριστεί ξεχωριστός στόχος που αποσκοπεί στην ανάπτυξη ενός μηχανισμού αμφίδρομης επικοινωνίας της Περιφέρειας με τους αποδέκτες των υπηρεσιών της, με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό των αναγκών τους. Επίσης, αναγνωρίζοντας τη σημασία της συμμετοχής των κατοίκων της Περιφέρειας στη λήψη των αποφάσεων, βαρύτητα θα δοθεί και στις ανάγκες και προσδοκίες που θα διατυπωθούν κατά τη δημόσια διαβούλευση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, οι οποίες θα αξιολογηθούν και θα ληφθούν υπόψη στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου.

Η στρατηγική του παρόντος Ε.Π. δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτόνομα και ανεξάρτητα από τις στρατηγικές που έχουν τεθεί για την εφαρμογή **των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων**, στο πλαίσιο των οποίων οι υπηρεσίες της Περιφέρειας θα αναζητήσουν τη χρηματοδότηση των έργων.

Το πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχει τεθεί από την **αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Ευρώπη 2020"** με προτεραιότητες την:

- **Έξυπνη Ανάπτυξη**, όπου επιδιώκεται η ώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ μέσω επενδύσεων στην Έρευνα και την Καινοτομία,
- **Βιώσιμη Ανάπτυξη**, μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενσωμάτωσης «πράσινων» τεχνολογιών στις υφιστάμενες αλυσίδες προστιθέμενης αξίας

- **Κοινωνική Ανάπτυξη**, καταπολέμησης της φτώχειας και της κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης

Οι παραπάνω προτεραιότητες έχουν ενσωματωθεί σε Εθνικές Στρατηγικές και σε όλα τα συγχρηματοδοτούμενα Εθνικά Προγράμματα (περιφερειακά και τομεακά) της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014-2020, καθιστώντας αναγκαίο η στρατηγική του παρόντος Ε.Π. να είναι σε συμφωνία με αυτές, όχι μόνο για την εξασφάλιση της επιλεξιμότητας των προτάσεων που θα υποβληθούν για έγκριση σε αυτά αλλά και για λόγους συντονισμού των παρεμβάσεων και επίτευξης μεγαλύτερου αναπτυξιακού αποτελέσματος.

Οι Εθνικές Στρατηγικές και τα συγχρηματοδοτούμενα Εθνικά Προγράμματα που θέτουν το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα υλοποιηθεί το παρόν Ε.Π. και με το οποίο θα πρέπει αυτό να είναι συμβατό, επιγραμματικά είναι:

- Το **Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΣΠΑ 2014-2020)**, με βασική επιδίωξη την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για μια ευημερία που θα στηρίζεται στην **ανταγωνιστικότητα**, στην **καινοτομία** και στην **εξωστρέφεια** των επιχειρήσεων της χώρας, συμπεριλαμβανομένων αυτών του πρωτογενή τομέα.
- Το υπό έγκριση **Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020** (ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020) το οποίο στηρίζεται στο τρίπτυχο «οικονομική ανάπτυξη, προστασία του περιβάλλοντος και κοινωνική συνοχή».
- Το σχέδιο της **Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης - RIS3 της Περιφέρειας Κεντρικής για το 2025** που έχει ως όραμα η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας να καταστεί έως το 2025 **κόμβος καινοτομίας** για την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.
- Το υπό έγκριση **τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020** που επιγραμματικά είναι τα εξής:
  - Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία,
  - Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη,

- Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση - Δια βίου Μάθηση,
  - Ε.Π. Μεταρρύθμιση του Δημοσίου Τομέα
  - Ε.Π. Τεχνική Βοήθεια
  - Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη
  - Ε.Π. Αλιεία & Θάλασσα
- Το **Σχέδιο Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής 2014-2020 στον τομέα του Τουρισμού**, που διαρθρώνεται σε 4 άξονες που αναφέρονται στην επιχειρηματικότητα, στους ανθρώπινους πόρους, στην καινοτομία και στην εξειδίκευση.
- Η **Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2014-2016** που δομείται σε 4 πυλώνες ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας: α) την αναδιοργάνωση των διοικητικών δομών, β) τη βέλτιστη αξιοποίηση του Ανθρώπινου Δυναμικού, γ) τον εξορθολογισμό βασικών διοικητικών λειτουργιών, και δ) την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Σε ότι αφορά τα ανωτέρω προγράμματα ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στο νέο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 (ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020) και στο σχέδιο της Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης - RIS3 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το 2025.

Το νέο ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 θα αποτελέσει το βασικό αναπτυξιακό εργαλείο για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και μια από τις κύριες πηγές χρηματοδότησης των έργων που θα ενταχθούν στο παρόν πρόγραμμα. Ακολουθώντας τη δομή του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020, το νέο ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 περιλαμβάνει επιγραμματικά τις παρακάτω 10 αναπτυξιακές προτεραιότητες/άξονες:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), της χρήσης και της ποιότητας της
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης
10. Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στη νέα προγραμματική περίοδο αναγνωρίζεται η σημαντικότητα της περιφερειακής διοίκησης και υιοθετούνται πάλι οι 13 προγραμματικές περιφέρειες του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), εγκαταλείποντας την αρχιτεκτονική της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, των 5 υπερ Περιφερειών.

Η επιλογή της αποκεντρωμένης διαχείρισης και υλοποίησης 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων συνάδει με την πολιτική επιλογή της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς τις αιρετές Περιφερειακές Διοικήσεις. Ως περιφερειακά προγράμματα έχουν μεγαλύτερη ευελιξία και μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα στην εξυπηρέτηση των προτεραιοτήτων και των αναγκών κάθε Περιφέρειας. Επιτρέπουν την εξειδίκευση των παρεμβάσεων



ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Περιφέρειας, εξασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητα και αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, την εγγύτητα στη λήψη αποφάσεων και την ορθή και διαφανή χρηματοοικονομική διαχείριση και υπευθυνότητα.

Η **Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης - RIS3 της Περιφέρειας Κεντρικής για το 2025** δίνει έμφαση σε ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των φορέων της «Τριπλής Έλικας» (Επιχειρήσεις, Ερευνητικούς Φορείς, Περιφερειακή Διοίκηση) και την προώθηση διατομεακών συνεργασιών, με στόχο την εστιασμένη ανάπτυξη, διάχυση και εφαρμογή καινοτομίας στο παραγωγικό σύστημα της Περιφέρειας.

Χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης στρατηγικής είναι ότι **η προτεραιοποίηση γίνεται σε επίπεδο δραστηριοτήτων και όχι κλάδων**. Δηλαδή, δίνει έμφαση σε πιο «κάθετες» πολιτικές ανιχνεύοντας μέσα σε κάθε κλάδο/τομέα της οικονομίας συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να δημιουργήσουν, μέσω τεχνολογικής αναβάθμισης, διαρθρωτικές αλλαγές στον κλάδο.

Στο υπό έγκριση Σχέδιο της συγκεκριμένης στρατηγικής για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονία ως τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος ή «Τομείς Πρωταθλητές» όπως ορίζονται, έχουν καθοριστεί:

- ο Αγροδιατροφικός Τομέας,
- ο Τομέας των Δομικών Υλικών,
- ο Τομέας της Κλωστοϋφαντουργίας και Ένδυσης και
- ο Τομέας του Τουρισμού

καθώς και οι Τομείς Οριζόντιας Υποστήριξης όπως :

- οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών,
- οι Τεχνολογίες Ενέργειας,
- οι Τεχνολογίες Περιβάλλοντος και
- οι Τεχνολογίες Μεταφορών και Εφοδιαστικής Αλυσίδας.

Βασική πηγή στοιχείων ωστόσο που συνέβαλλε περισσότερο στη διαμόρφωση της στρατηγικής είναι η **ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης**. Με την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την ανάλυση Δυνατών Σημείων – Αδυναμιών- Ευκαιριών – Απειλών καταγράφηκαν σημαντικές ανάγκες και

προβλήματα, ενώ ταυτόχρονα αναδείχθηκαν συγκεκριμένες δυνατότητες και δυναμικές τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό περιβάλλον της Περιφέρειας.

Ως κύριο συμπέρασμα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης συνάγεται ότι η κλασική αρχή της περιφερειακής ανάπτυξης που στηρίζεται στην αξιοποίηση των συγκριτικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων από μόνη της δεν επαρκεί αλλά θα πρέπει να συνδυαστεί με την αντιμετώπιση των κρίσιμων προβλημάτων που προέκυψαν από την ανάλυση και οφείλονται κυρίως στην παρατεταμένη οικονομική ύφεση.

Τέτοια κρίσιμα προβλήματα είναι τα υψηλά ποσοστά ανεργίας κυρίως των νέων και των γυναικών, η σημαντική αύξηση πληθυσμού με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο που λειτουργεί ανασταλτικά στην εύρεση απασχόλησης, η νέα φτώχεια, η συρρίκνωση του παραγωγικού ιστού, η αποχωροθέτηση δραστηριοτήτων και ο κοινωνικός αποκλεισμός που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.

Αντίστοιχα ως κύρια προβλήματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας, ως Οργανισμός, αναδείχθηκαν η υποστελέχωση υπηρεσιών, η έλλειψη τεχνογνωσίας, η ανάγκη εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων ηλεκτρονικών συστημάτων και προβλήματα που σχετίζονται με τη χωροταξική διασπορά των υπηρεσιών όπως η αδυναμία ανάπτυξης ουσιαστικής συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών.

Τέλος, η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις, να κατανοεί εγκαίρως τις νέες τάσεις και δυναμικές και να αποφεύγει τις αποτυχημένες πρακτικές του παρελθόντος. Έτσι στοιχεία όπως **η καινοτομία, η δημιουργικότητα, η έρευνα, η εφευρετικότητα, η εξωστρέφεια** αποτελούν κεντρικά στοιχεία της στρατηγικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και ενσωματώνονται στην πλειοψηφία των στρατηγικών στόχων.

Πέραν των παραπάνω για τη διαμόρφωση της στρατηγικής ελήφθησαν υπόψη και:

1. Η υπ' αριθμ. 35829/22.9.2014 (ΦΕΚ/Β/2642/6.10.2014) Κοινή Υπουργική Απόφαση, στην οποία μεταξύ άλλων δίνονται ενδεικτικοί γενικοί στρατηγικοί στόχοι και καθορίζονται οι άξονες προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
2. Οι κατευθύνσεις της νέας ηγεσίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
3. Οι **προτάσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας** για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες, που ζητήθηκαν από τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού στο πλαίσιο της κατάρτισης του στρατηγικού σχεδιασμού του παρόντος Ε.Π.
4. Η **Αξιολόγηση του προηγούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος 2012-2014**, που επιτρέπει την επανεξέταση πολιτικών και πρακτικών.

Συνοπολογίζοντας όλα τα παραπάνω στοιχεία, η **γενική αναπτυξιακή στρατηγική** κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει η Περιφέρεια την επόμενη πενταετία (2015-2019) είναι:

Αξιοποίηση των υφιστάμενων και δημιουργία νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων μέσω της ενσωμάτωσης καινοτομικών στοιχείων και διαδικασιών σε όλους τους τομείς ανάπτυξης της οικονομίας και εστίαση σε παρεμβάσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η ανωτέρω στρατηγική είναι συμβατή με το όραμα και την αποστολή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καθώς μέσω της καινοτομίας θα επιτευχθεί αναβάθμιση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας, η οποία θα διαμορφώσει μια νέα και πιο σύγχρονη ταυτότητα για την ανταγωνιστικότητά της, την οικονομία της και την ποιότητα ζωής της. Γεγονός που θα δώσει ώθηση για την ανάκαμψη της ανάπτυξης, θα συμβάλλει στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και θα δημιουργήσει καλύτερες προϋποθέσεις για τη νέα γενιά.

Αντίστοιχα, η **στρατηγική της Περιφέρειας για την εσωτερική ανάπτυξή της**, την ανάπτυξή της ως Οργανισμός, είναι:

Αξιοποίηση των εργαλείων Τεχνολογίας Πληροφορίας και Επικοινωνίας και καινοτόμων εργαλείων διοίκησης και οργάνωσης για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

Η στρατηγική αυτή εξυπηρετεί το όραμα για την Περιφέρεια, ως Οργανισμός, προκειμένου στο τέλος της πενταετίας του παρόντος Ε.Π., η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας να αναγνωρίζεται ως ένας οργανισμός πρότυπος για τη ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση και εφάμιλλη των ευρωπαϊκών Περιφερειών.

Με την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας της Περιφέρειας, η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και μειώνεται η γραφειοκρατία που αναπαράγει την αναποτελεσματικότητα. Η ενσωμάτωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συμβάλλει στη διαφάνεια της διοικητικής δράσης και δημιουργεί διαδικασίες και λειτουργίες λιγότερο περίπλοκες, γραφειοκρατικές και χρονοβόρες για τους αποδέκτες.

### **1.3.A. Στρατηγικοί Στόχοι της Περιφέρειας**

Η στρατηγική της Περιφέρειας γίνεται πιο συγκεκριμένη και κατανοητή μέσα από τον καθορισμό των **στρατηγικών στόχων**. Οι στρατηγικοί στόχοι προσδιορίζονται από την ομαδοποίηση των κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης όπως προέκυψαν από την ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.

Ομοίως με τη στρατηγική και οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Π. διαχωρίζονται σε δύο γενικές κατηγορίες, στους **«Στρατηγικούς στόχους περιφερειακής ανάπτυξης»** και στους **«Στρατηγικούς στόχους εσωτερικής ανάπτυξης»**.

Οι στρατηγικοί στόχοι για την περίοδο 2015-2019 δίνονται επιγραμματικά στον πίνακα που ακολουθεί και αναλύονται στη συνέχεια.

Πίνακας 49: Στρατηγικοί Στόχοι Ε.Π. 2015-2019

<b>Κατηγορία στόχου</b>	<b>Α/Α στόχου</b>	<b>Στρατηγικός Στόχος</b>
<b>Περιφερειακής ανάπτυξης</b>	1	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας
	2	Ενίσχυση της Βιώσιμης Χωροταξικής Οργάνωσης και της προστασίας του φυσικού Περιβάλλοντος
	3	Αναβάθμιση και διαφοροποίηση του Τουρισμού και διασύνδεσή του με τον Πολιτισμό
	4	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών Δια Βίου Μάθησης, Κοινωνικής Μέριμνας, Υγείας και Αθλητισμού
	5	Ικανοποίηση των αναγκών των αποδεκτών των υπηρεσιών της Περιφέρειας
<b>Εσωτερικής ανάπτυξης</b>	6	Αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας
	7	Βελτίωση της οικονομικής της κατάστασης της Περιφέρειας ως οργανισμού

### 1.3.A.1 Στρατηγικοί στόχοι περιφερειακής ανάπτυξης

Οι **Στρατηγικοί στόχοι περιφερειακής ανάπτυξης**, αναφέρονται στα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης και υποβάθμισης της ποιότητας ζωής που πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια, προκειμένου να εκπληρώσει αποτελεσματικότερα την αποστολή και το όραμά της. Μέσω των στόχων αυτών που εστιάζουν σε ζητήματα οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης και σε ζητήματα χωρικής οργάνωσης και προστασίας των φυσικών πόρων της Περιφέρειας, επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

#### **Στρατηγικός Στόχος 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας.**

Αντικείμενο του συγκεκριμένου στόχου είναι η οικονομία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας να γίνει σύγχρονη και ανταγωνιστική με εξωστρεφή και καινοτόμο προσανατολισμό. Πρωταρχική επιδίωξη είναι η ενίσχυση των κρίσιμων παραγόντων που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας όπως τα **συγκριτικά πλεονεκτήματα στους παραγωγικούς τομείς**, η **επιχειρηματικότητα** και το **ανθρώπινο δυναμικό**.

Επίκεντρο του συγκεκριμένου στόχου είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων στους παραγωγικούς τομείς των Περιφερειακών Ενοτήτων για **την αντιμετώπιση της ανισομερούς ανάπτυξης αυτών** και της υπερσυγκέντρωσης της οικονομικής δραστηριότητας στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Στο πλαίσιο αυτό προτεραιότητα αποτελεί η ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού με την αξιοποίηση της αλληλεξάρτησης που έχει η ανταγωνιστικότητα με την τεχνολογία, την καινοτομία και την έρευνα. Απαιτείται η **ενίσχυση της διάχυσης των νέων Τεχνολογιών και η στόχευση στις επενδύσεις στην καινοτομία**, στοιχεία που συμβάλλουν στην παραγωγή ανταγωνιστικών, ασφαλή και επώνυμων προϊόντων/υπηρεσιών και στην προώθηση αυτών στις διεθνείς αγορές.

Στόχο αποτελεί η ώθηση των παραγωγικών τομέων με τη **λειτουργική διασύνδεσή τους**, την καινοτομική αναβάθμισή τους και την επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία.

Στον **πρωτογενή τομέα** κρίσιμος παράγοντας ανάπτυξης παραμένει η προστασία του περιβάλλοντος. Ωστόσο, για την αύξηση των εισοδημάτων, τη μείωση του κόστους παραγωγής και τη διάθεση της παραγωγής καθώς και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα που έχει μειωθεί σημαντικά, απαιτούνται καινοτόμες προσεγγίσεις που θα του δώσουν νέο προσανατολισμό, αλλά και στήριξη του αγροτικού συνεταιρισμού και της συγκρότησης «ομάδων αγροτών».

Εκτός από τις απαιτήσεις για εκσυγχρονισμό των υποδομών και εντατικοποίησης τη παραγωγής μέσω της καινοτομικής αναβάθμισης και της τεχνολογίας (χρήση ΑΠΕ, εναλλακτικές μορφές καλλιέργειας, νέα αγροτικά προϊόντα για μεταποίηση), αναγκαία είναι η ανάπτυξη ενός σύγχρονου προτύπου αγροτικής οικονομίας και σύνδεσής του με άλλους τομείς. Στόχος αποτελεί η **σύνδεση του πρωτογενή τομέα με τον τουρισμό** ενισχύοντας έτσι τον αγροτουρισμό αλλά και η σύνδεση του με την πολιτιστική δραστηριότητα μέσω δράσεων προώθησης τοπικών προϊόντων και Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης.

Στον τομέα **των εξαγωγών** στόχο αποτελεί η ενίσχυση των επενδύσεων για έργα υποδομής και η αξιοποίηση της δυναμικής του κλάδου, εκμεταλλευόμενοι κυρίως την προνομιακή γεωστρατηγική θέση και τον καταλυτικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην αύξηση των εξαγωγών. Προς την κατεύθυνση αυτή απαιτείται η ανάπτυξη νέων διαύλων συνεργασίας με την ασιατική ήπειρο, την νοτιοανατολική Ευρώπη και τις οικονομίες των Βαλκανίων και της Μεσογείου.

Πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα θα έχει επίσης ο προσανατολισμός στη βελτίωση της **ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων** και στην **ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού**.

Στρατηγικό στόχο αποτελεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας να καταστεί ως η πιο φιλική Περιφέρεια της Ελλάδας προς τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα. Δεδομένου ότι η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων εξαρτάται από τις επιδόσεις των ίδιων των επιχειρήσεων αλλά και από το άμεσο επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν και δραστηριοποιούνται, απαιτούνται δράσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας τους και την **ενίσχυση της εξωστρέφειας τους**. Στο πλαίσιο αυτό είναι αναγκαία η χωροθέτηση και πλήρης οργάνωση επαρκών χώρων μονάδων μεταποίησης.

Έμφαση πρέπει να δοθεί και στην καλλιέργεια, στήριξη και προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και στη **δυναμική, νεανική και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα**, προκειμένου η επιχειρηματική δραστηριότητα να ξεπεράσει τα εθνικά σύνορα. Σημαντική είναι και η ανάπτυξη και προσέλκυση επενδύσεων σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας όπως είναι οι νέες τεχνολογίες, η καινοτομία και ο τουρισμός.

Αποφασιστικής σημασίας για την οικονομία της Περιφέρειας είναι η **στήριξη της απασχόλησης** μέσω στοχευμένων προγραμμάτων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης και της ύφεσης, την ανεργία και τη φτώχεια. Ζητούμενο είναι η ανάπτυξη και ενδυνάμωση του **ανθρώπινου δυναμικού**, που επιτυγχάνεται με τη συνεχή **αναβάθμιση γνώσεων και δεξιοτήτων** και επεκτείνεται με τη **δια βίου μάθηση**. Απαραίτητη είναι η εστίαση στην αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων ιδιαίτερα των **νέων, των γυναικών και των μακροχρόνια ανέργων** προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις της σύγχρονης και ανταγωνιστικής οικονομίας και κοινωνίας.

Ειδική μέριμνα θα πρέπει να δοθεί στην **υποστήριξη και τη διευκόλυνση της απασχόλησης των νέων**, που εμφανίζουν το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια. Το πρόβλημα της νεανικής ανεργίας αναστέλλει τις προοπτικές ανάπτυξης, υπονομεύει την κοινωνική συνοχή και ωθεί σημαντικό αριθμό νέων στη μετανάστευση.



Προς την κατεύθυνση αυτή αναγκαία είναι η αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας και η ενημέρωση των ενδιαφερόμενων για ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ζητούμενο αποτελεί **η κατάρτιση των άνεργων νέων σε αντικείμενα και θεματικές υψηλής οικονομικής αποδοτικότητας** όπως οι νέες τεχνολογίες και η καινοτομία, διασφαλίζοντας έτσι περισσότερο την απορρόφησή τους στην αγορά εργασίας.

## **Στρατηγικός Στόχος 2: Ενίσχυση της Βιώσιμης Χωροταξικής Οργάνωσης και της προστασίας του φυσικού Περιβάλλοντος**

Αντικείμενο του συγκεκριμένου στόχου είναι η προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης και αειφορικής οικονομικής ανάπτυξης και η βελτίωση της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας και της εσωτερικής της συνοχής.

Η προώθηση της αειφορίας εξασφαλίζεται με την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές, η διαμόρφωση των οποίων θα πρέπει να στηρίζεται στην ελαχιστοποίηση της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Απαιτούνται έργα στήριξης και προώθησης της αειφορίας όπως είναι οι υποδομές διαχείρισης και επεξεργασίας υγρών και στερεών αποβλήτων, αποκατάστασης χωματερών, αντιπλημμυρικής προστασίας και διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Για την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία της βιοποικιλότητας θα πρέπει να ενισχυθεί η αξιοποίηση της **οικο-καινοτομίας**, να ενταθεί η προσέλκυση των «πράσινων» επενδύσεων, να ενισχυθεί η «πράσινη» επιχειρηματικότητα και να προωθηθεί η εφαρμογή καινοτόμων λύσεων και τεχνολογιών στην προστασία και αξιοποίηση του περιβάλλοντος.

Απαιτούνται ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης και επενδύσεις για τη διατήρηση και αξιοποίηση και προστασία του μεγάλου αριθμού προστατευόμενων περιοχών στο πλαίσιο διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών ρυθμίσεων που δέχονται πιέσεις από την οικονομική δραστηριότητα.

Προτεραιότητα αποτελεί η επιτάχυνση της ολοκλήρωσης του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και η εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης των υδάτινων πόρων και η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών.

Αναγκαία κρίνεται η βελτίωση των περιβαλλοντικών συνιστωσών της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος, μέσω του περιορισμού της ρύπανσης στην ευρύτερη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας καθώς και η ενσωμάτωση βιώσιμων αστικών μεταφορών με έμφαση στις έξυπνες και εναλλακτικές μεταφορές.

Σε ότι αφορά το αστικό περιβάλλον απαραίτητες είναι παρεμβάσεις για την στήριξη πληθυσμών, την μέριμνα των ευάλωτων ομάδων και την προστασία του περιαστικού χώρου από την επέκταση αστικών λειτουργιών καθώς και παρεμβάσεις για την ανάπλαση και αναζωογόνηση υποβαθμισμένων περιοχών.

Στον τομέα της **ενέργειας** στόχος είναι η ορθολογική χρήση των πολύτιμων ενεργειακών πόρων, η συστηματική αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας και η εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών και της γεωθερμίας.

Σε ότι αφορά τη **χωροταξική οργάνωση των υποδομών**, η Περιφέρεια θα αναβαθμιστεί σημαντικά με την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και την αναβάθμιση του λιμένα Θεσσαλονίκης. Τα έργα που επεκτείνουν τους μεγάλους οδικούς άξονες και αναβαθμίζουν πλήρως το δίκτυο υποδομών της περιοχής καθώς έργα συμβάλλουν στην ανάπτυξη συνδυασμών μεταφορών αποτελούν στρατηγικό στόχο, δεδομένου ότι το δίκτυο των υποδομών δημιουργεί προοπτικές πραγματικής και διαρκούς ανάπτυξης με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα όχι μόνο για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αλλά για ολόκληρη τη χώρα.

Τέλος, για την αύξηση της οδικής ασφάλειας και τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης απαραίτητα είναι έργα συντήρησης του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου.

### **Στρατηγικός Στόχος 3: Αναβάθμιση και διαφοροποίηση του Τουρισμού και διασύνδεσή του με τον Πολιτισμό**

Ο τομέας του **Τουρισμού** αποτελεί ένα από τα βασικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ο τουρισμός και η ανάπτυξη είναι δύο έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες, που λειτουργούν προς όφελος της πραγματικής οικονομίας, δίνοντας ώθηση για νέες επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας.

Βασικό ζητούμενο του συγκεκριμένου στόχου είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και συγκεκριμένα η δημιουργία δωδεκάμηνης τουριστικής περιόδου στην Περιφέρεια. Η επιμήκυνση προϋποθέτει να προστεθούν στο παραδοσιακό τουριστικό μοντέλο "ήλιος και θάλασσα" νέα προϊόντα και δραστηριότητες. Προς την κατεύθυνση αυτή απαραίτητη είναι η **ανάπτυξη και προβολή εναλλακτικών μορφών τουρισμού** – όπως ο ορεινός, θρησκευτικός, ο ιστορικός, ο ιαματικός, ο συνεδριακός, ο εκθεσιακός και ο αρχαιολογικός – που οι επτά Περιφερειακές Ενότητες μπορούν να υποστηρίξουν.

Η τουριστική αγορά, είναι μια ζωντανή, ραγδαίως εξελισσόμενη αγορά και απαιτεί ο τρόπος προσέγγισης των τουριστών και το τουριστικό προϊόν, να ανανεώνεται και να εκσυγχρονίζεται διαρκώς. Για την προσέλκυση τουριστών απαραίτητο είναι η προβολή του ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος που μπορεί να προσφέρει ολόκληρη η Περιφέρεια να γίνεται με την αξιοποίηση των σύγχρονων εργαλείων τουριστικής προβολής και μάρκετινγκ.

Για την **ενίσχυση της εξωστρέφειας του τουρισμού** της Κεντρικής Μακεδονίας απαιτούνται ειδικά προγράμματα προβολής και προώθησης κατά χωρική ή θεματική εξειδίκευση, η δημιουργία δικτύων προώθησης, ολοκληρωμένες δράσεις προσέλκυσης στοχευμένες σε ειδικές ομάδες τουριστών και διαρκής αναζήτηση νέων αγορών και «ομάδων στόχων».

Σε σύνδεση με τον προηγούμενο στρατηγικό στόχο, αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Κεντρική Μακεδονία θα προκύψει και από τη βελτίωση της προσπελασιμότητας και της εσωτερικής συνοχής της Περιφέρειας σε επίπεδο

δικτύου μεταφορών και από την αξιοποίηση του λιμανιού και του αεροδρομίου της Θεσσαλονίκης.

Ακολουθώντας της τάσης του τουρισμού απαραίτητες είναι και παρεμβάσεις ώστε η Θεσσαλονίκη να εδραιωθεί στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη ως ελκυστικός προορισμός "city break" (τουρισμός πόλεων), εξασφαλίζοντας αυξημένο αριθμό επισκέψεων και συνεπώς εσόδων όλη τη διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες. Δεδομένου ότι ζητούμενο στον τουρισμό πόλεων είναι η αληθινή εμπειρία και όχι απλά η επίσκεψη αναγκαίες είναι δράσεις που προσφέρουν στους επισκέπτες την ευκαιρία για τη γνωριμία του αληθινού χαρακτήρα, της πραγματικής ζωής και του ρυθμού αλλά και τη βαθύτερη γνωριμία με τον πολιτισμό και την κουλτούρα της πόλης.

Σημαντικό κεφάλαιο ανάπτυξης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί και ο πολιτισμός που συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της ποιοτικής επιχειρηματικότητας. Στόχο αποτελεί η προστασία και ορθολογική αξιοποίηση του πλούσιου και μοναδικού οικοπολιτιστικού αποθέματος που διαθέτει η Περιφέρεια. Η προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού κεφαλαίου εξασφαλίζει την διατήρηση της τοπικής παράδοσης και της περιφερειακής «ταυτότητας», στοιχεία που συμβάλλουν παράλληλα στην τουριστική προβολή της Κεντρικής Μακεδονίας αξιοποιώντας έτσι το πολιτιστικό απόθεμα με τον καλύτερο τρόπο και σε οικονομικό επίπεδο.

Για την προσέλκυση επισκεπτών απαιτούνται ολοκληρωμένες δράσεις ανάδειξης και προβολής της πολιτιστικής ταυτότητας των περιοχών σε συνδυασμό με τη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος. Η ανάδειξη και προβολή των πολιτιστικών μνημείων σε συνδυασμό με τη δημιουργία δικτύων πολιτισμού, τουρισμού και αναψυχής οδηγεί στην διαφοροποίηση και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και εν τέλει η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

Στρατηγικής σημασίας στόχος είναι η κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για την αξιοποίηση των ευρημάτων στην Αμφίπολη που σηματοδοτούν μια νέα εποχή στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας και μπορούν να λειτουργήσουν ως μοχλός ανάπτυξης όχι μόνο για την Περιφέρεια αλλά για όλη τη χώρα. Με τα ευρήματα στον Τύμβο Καστά προστίθεται παράλληλα με το περίφημο αρχαιολογικό τρίγωνο Βεργίνας, Πέλλας και Δίου ένας ακόμα

σημαντικότερος πόλος προσέλκυσης επισκεπτών, γύρω από τον οποίο δύναται να αναπτυχθούν σημαντικές οικονομικές δραστηριότητες.

Τέλος, απαραίτητη είναι και η υποστήριξη και ενίσχυση δράσεων που προάγουν την καλλιτεχνική και πολιτιστική επιχειρηματικότητα και προωθούν τη δημιουργία δημιουργικών – πολιτιστικών επιχειρηματικών κόμβων αλλά και η ενίσχυση σημαντικών θεσμών τέχνης και πολιτισμού που διοργανώνονται στην Περιφέρεια και παρουσιάζουν διεθνές ενδιαφέρον.

#### **Στρατηγικός Στόχος 4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών Δια Βίου Μάθησης, Κοινωνικής Μέριμνας, Υγείας και Αθλητισμού**

Αντικείμενο του συγκεκριμένου στόχου είναι η αντιμετώπιση κρίσιμων κοινωνικών ζητημάτων που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό, φαινόμενο που εντάθηκε ραγδαία την τελευταία τριετία λόγω της οικονομικής κρίσης. Συγκεκριμένα, μέσα των παρεμβάσεων του συγκεκριμένου στόχου επιδιώκεται η **κοινωνική ένταξη, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας** και η ενίσχυση της **κοινωνικής συνοχής**, προκειμένου όλοι οι πολίτες να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και να έχουν πρόσβαση σε κοινωνικά οφέλη.

Η πρόνοια, η υγεία και η κοινωνική προστασία είναι δημόσια αγαθά που πρέπει να απολαμβάνουν όλοι οι πολίτες. Για την προάσπιση της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών σε ζωτικής σημασίας υπηρεσίες, αναγκαία είναι η ανάπτυξη νέων μοντέλων παροχής υπηρεσιών υγείας με έμφαση σε περιοχές (π.χ. ορεινές, αγροτικές, απομακρυσμένες) που δεν έχουν πρόσβαση σε μονάδες υγείας και σε περιοχές που πλήττονται περισσότερο από την παρατεταμένη οικονομική ύφεση. Στόχο αποτελεί και η αναβάθμιση των υποδομών και του εξοπλισμού στις υφιστάμενες μονάδες υγείας και πρόνοιας ώστε να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες που έχουν προκύψει λόγω της κρίσης.

Επιδίωξη είναι η εφαρμογή μέτρων και η **ενίσχυση προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης** για την ανακούφιση όσο το δυνατό

περισσότερων κατοίκων της Περιφέρειας. Είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται σε παρεμβάσεις κοινωνικής προστασίας, κοινωνικής υγείας και μέριμνας, με στόχο τον συντονισμό των παρεμβάσεών τους και την ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ περιοχών, κοινωνικών ομάδων και γενεών. Η δικτύωση των φορέων συμβάλει στην άρση της αποσπασματικότητας, στην ενίσχυση της συμπληρωματικότητας των υπηρεσιών τους και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Βασική εκπαιδευτική διαδικασία καταπολέμησης του αποκλεισμού των ατόμων είναι η **Δια Βίου Μάθηση**. Η Δια Βίου Μάθηση προάγει την ισοτιμία, την κοινωνική συνοχή, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την κοινωνική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει δραστηριότητες που προσφέρουν βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας.

Στόχος είναι η ισότιμη και ανοικτή πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικές ευκαιρίες και σε ποικιλία μαθησιακών εμπειριών για τα άτομα κάθε ηλικίας, με έμφαση σε ομάδες πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία όπως οι νέοι και οι γυναίκες, σε ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας αλλά και σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Κυρίαρχο ρόλο στην κοινωνική συνοχή διαδραματίζει και ο **αθλητισμός**. Ως κοινωνική λειτουργία αποτελεί μέσο κοινωνικής ένταξης που κινητοποιεί όλες τις κοινωνικές δυνάμεις, συμβάλει στη κατανόηση και την αποδοχή του διαφορετικού. Στόχο αποτελεί η ολοκλήρωση και συντήρηση έργων υποδομής και ο σχεδιασμός νέων λειτουργικών και απαραίτητων έργων αθλητισμού, καθώς και η προαγωγή του αθλητισμού με συντονισμένες δράσεις σε συνεργασία με συλλογικούς φορείς.

Εκτός από τη συμβολή του στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, ο αθλητισμός έχει σημαντική επιρροή και στην οικονομική ανάπτυξη δημιουργώντας έσοδα και νέες θέσεις εργασίας.

**Στρατηγικός Στόχος 5: Ικανοποίηση των αναγκών των αποδεκτών των υπηρεσιών της Περιφέρειας.**

Ζητούμενο του συγκεκριμένου στόχου είναι ο μετασχηματισμός της Περιφέρειας σε έναν οργανισμό προσανατολισμένο στις ανάγκες του αποδέκτη των υπηρεσιών της. Μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο πολιτικό, κοινωνικό και τεχνολογικό περιβάλλον η εγκατάλειψη του παραδοσιακού τρόπου διοίκησης και η εφαρμογή καινοτομιών, μεθόδων και τεχνικών παροχής υπηρεσιών προσαρμοσμένες στις ανάγκες των αποδεκτών αποτελεί μονόδρομο.

Η Περιφέρεια θα πρέπει να αναζητά το διάλογο με τους αποδέκτες των υπηρεσιών της και να προωθήσει την υιοθέτηση μιας κουλτούρας έκφρασης, επικοινωνίας και διευρυμένης συμμετοχικότητας. Η ανάπτυξη ουσιαστικών δίαυλων επικοινωνίας με τους αποδέκτες εξασφαλίζει τον έγκαιρο εντοπισμό των αναγκών τους και διευκολύνει την άμεση και αποτελεσματική ικανοποίηση τους.

Η αμφίδρομη επικοινωνία ενισχύει τη συμμετοχικότητα στη λήψη αποφάσεων, προβάλλει το έργο της Περιφέρειας προς τα έξω και συμβάλλει στη βελτίωση της εικόνας της. Μέσα από τη διαδικασία αυτή επέρχεται αλλαγή στάσης ως προς το ρόλο και την αποστολή της Περιφέρειας γεγονός που συνεισφέρει στη βελτίωση της σχέσης της με τους πολίτες και όλους τους εταίρους της. Παράλληλα, η απρόσκοπτη ροή αμφίδρομης πληροφόρησης διευκολύνει την Περιφέρεια να ερμηνεύει το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της και να εφαρμόζει μια ευρύτερη στρατηγική που θα βασίζεται περισσότερο στην πρόληψη παρά στη θεραπεία.

Απαραίτητα είναι και η διευκόλυνση της πρόσβασης και ο εμπλουτισμός των μέσων πρόσβασης των αποδεκτών στην πληροφόρηση. Οι αποδέκτες θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή του και να επιλέγουν μεταξύ πολλών και διαφορετικών σημείων πρόσβασης στην πληροφόρηση. Ζητούμενο είναι και η συνεχούς βελτίωση της πληροφορίας που προσφέρει η Περιφέρεια μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών και των εξειδικευμένων θεματικών γραφείων αλλά και η προώθηση νέων μεθόδων εξυπηρέτησης, μέσω της χρήσης της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών. Οι ανωτέρω ενέργειες αφενός θα συμβάλλουν στη μείωση του κόστους των

υπηρεσιών τόσο για την Περιφέρεια όσο και για τον αποδέκτη και αφετέρου να προσδώσουν στην Περιφέρεια το γνώρισμα ενός «ανοικτού και προσβάσιμου» οργανισμού.

### **1.3.A.2 Στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης**

**Οι Στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης**, αναφέρονται στα κρίσιμα ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης της Περιφέρειας, ως Οργανισμός, που πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπιστούν προκειμένου η Περιφέρεια να βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της.

#### **Στρατηγικός Στόχος 6: Αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας**

Ο συγκεκριμένος στόχος αποσκοπεί στο να καταστεί η Περιφέρεια ένας σύγχρονος και αποτελεσματικός Οργανισμός, μέσω της **βελτίωσης της λειτουργίας των υπηρεσιών και των οργάνων της**, της **ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού** της και της **εξασφάλισης της απαιτούμενης υλικοτεχνικής υποδομής**.

Στο εσωτερικό της, η Περιφέρεια θα πρέπει να λειτουργεί μέσα από ένα πλαίσιο κοινών αξιών που αναφέρεται στην αποτελεσματικότητα, στην αποδοτικότητα, στην ποιότητα, στην καινοτομία, στην προσβασιμότητα και σε καλές πρακτικές εξυπηρέτησης του πολίτη. Καλές πρακτικές όπως η **ταχύτητα, η συνέπεια, η ακεραιότητα, η διαφάνεια και η συνοχή**.

Σημαντική είναι η **πρόληψη της εκδήλωσης φαινομένων διαφθοράς** μέσω της εξάλειψης των παραγόντων που διευκολύνουν την εκδήλωσή τους, όπως είναι η γραφειοκρατία, η πολυνομία και η πολυπλοκότητα του θεσμικού πλαισίου. Προς την ίδια κατεύθυνση συμβάλλουν και στοχευμένες παρεμβάσεις που προωθούν καινοτομικά εργαλεία για την υιοθέτηση διαδικασιών συμμετοχικής δημοκρατίας που ταυτόχρονα θα ισορροπούν με την αρχή της νομιμότητας και της ισότητας.



Για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, ως Οργανισμός, προϋπόθεση αποτελεί ο εκσυγχρονισμός των διοικητικών συστημάτων με **έμφαση στην ποιότητα και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και οικονομικότητας της διοικητικής δράσης**. Στο πεδίο αυτό έχουν γίνουν ενέργειες μέσω της αποσυγκέντρωσης και αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων με την απόδοση τομεακών αρμοδιοτήτων, είτε ανά περιοχή είτε θεματικά, σε κατώτερα επίπεδα διοίκησης.

Παράλληλα με την οικονομία στα επίπεδα διοίκησης, πρόσθετα οφέλη θα προκύψουν και από την αναδιάρθρωση δομών με την **τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας**. Ως εργαλείο βελτίωσης της οργάνωσης, ο νέος Ο.Ε.Υ. θα συμβάλει κυρίως στον καλύτερο συντονισμό της διοικητικής δράσης, στην καλύτερη διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, στην αύξηση της ευελιξίας και της δυνατότητας προσαρμογής της Περιφέρειας στις συνθήκες και τις απαιτήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Απαραίτητος είναι και ο προσανατολισμός στην **εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων διοίκησης** και υιοθέτηση **συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας** που εξασφαλίζουν, μέσω της συστηματικής αξιολόγησης των εφαρμοζόμενων διαδικασιών, αυτοέλεγχο και αυτοβελτίωση.

Στην ταχύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, στη διευκόλυνση των συναλλαγών της Περιφέρειας με τους πολίτες και τους φορείς, στη μείωση του κόστους και στην αποτελεσματικότερη διοίκηση γενικότερα, συμβάλει και η **χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας**. Αναγκαία είναι η παρακολούθηση του συνεχώς και με ταχύς ρυθμούς μεταβαλλόμενου τεχνολογικού περιβάλλοντος και η προσαρμογή σε αυτό, μέσω της ολοκληρωμένης ενσωμάτωσης των κατάλληλων **καινοτόμων τεχνολογιών** στη λειτουργία της Περιφέρειας.

Βασικός παράγοντας που συμβάλει στην επίτευξη της αποστολή και του Οράματος της Περιφέρειας είναι το **ανθρώπινο δυναμικό** της. Έμφαση πρέπει να δοθεί στη συνεχή ανάπτυξή του υφιστάμενου δυναμικού με την ενίσχυση των διαδικασιών εκπαίδευσης και κατάρτισης και με την υιοθέτηση της **δια βίου επιμόρφωσης**,

καθώς και στην αριθμητική ενίσχυση του προσωπικού με την πρόσληψη συγκεκριμένων κατηγοριών εξειδικευμένου προσωπικού.

Στόχο αποτελεί η βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των υπαλλήλων μέσω της κατάρτισης και επιμόρφωσης, η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στις τρέχουσες ανάγκες των υπαλλήλων και θα συμβάλλει στην καλύτερη άσκηση των καθηκόντων τους και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς το κοινό και τις επιχειρήσεις.

Τέλος, στην καλύτερη λειτουργία της Περιφέρειας και στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των αποδεκτών των υπηρεσιών της, θα συμβάλλει και η μετεγκατάσταση των υπηρεσιών της Περιφέρειας σε ιδιόκτητο κτίριο στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης. Η χωρική συγκέντρωση της πλειοψηφίας των υπηρεσιών θα δώσει προστιθέμενη αξία στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, λόγω του αποτελεσματικότερου συντονισμού των υπηρεσιών και της βελτίωσης της εσωτερικής επικοινωνίας και συνεργασίας των υπηρεσιών.

### **Στρατηγικός Στόχος 7: Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας ως Οργανισμού.**

Θετική επίδραση στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας, ως Οργανισμός, θα έχουν όλες οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προηγούμενου στόχου εσωτερικής ανάπτυξης. Συμπληρωματικά στα οφέλη αυτά θα πρέπει να υλοποιηθούν δράσεις που θα εξασφαλίσουν και πρόσθετη εξοικονόμηση πόρων αλλά και ενέργειες που θα αποφέρουν πρόσθετα έσοδα στην Περιφέρεια.

Εξοικονόμηση πόρων θα προκύψει για την Περιφέρεια με την μετεγκατάσταση των υπηρεσιών της στο ιδιόκτητο κτίριο στη Δυτική περιοχή της Θεσσαλονίκης, από τη μείωση του κόστους στέγασης των υπηρεσιών σε ενοικιαζόμενους χώρους και τον φιλικό ενεργειακό σχεδιασμό του νέου κτιρίου.

Για τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας αναγκαία είναι περισσότερη εστίαση σε διαδικασίες οικονομικού προγραμματισμού, παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και ορθολογικής διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων. Στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης των πόρων, στρατηγικής σημασίας είναι και η **αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας της Περιφέρειας** με τη διαμόρφωση ενός κατάλληλου σχεδίου.

Για την επίτευξη του οράματος και της αποστολής, ως εργαλεία η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα αξιοποιήσει επιγραμματικά:

- Τις θεσμικές δυνατότητες του Ν. 3852/2010, «Καλλικράτης» για τη διοικητική ενοποίηση, την ανασυγκρότηση των υπηρεσιών και την ενδυνάμωση του ρόλου της
- Τη συνεργασία με την Πολιτεία, τους Φορείς (επιστημονικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς, τουριστικούς, πολιτιστικούς) και τους Δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
- Την ένταξη στο Ε.Π. έργων με πολλαπλασιαστική αξία για τη βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη και σε συμφωνία με τη στρατηγική και τους στόχους του προγράμματος.
- Τη συστηματική εφαρμογή διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των έργων του Ε.Π.
- Την αναθεώρηση των στόχων του Ε.Π. εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο με βάση τα στοιχεία της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης του Ε.Π.
- Την αξιοποίηση πόρων του ΠΕΠ ΚΜ 2014-2020 και των τομεακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Την αξιοποίηση πόρων των καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων σε επίπεδο Ε.Ε. όπως είναι τα προγράμματα
  - HORIZON, για την Έρευνας και Καινοτομία
  - COSME και το Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
  - LIFE για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
  - Συνδέοντας την Ευρώπη, για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα
  - Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων και πρόγραμμα για την Απασχόληση και Κοινωνική Οικονομία

- Την αξιοποίηση πόρων από διμερή και πολυμερή προγράμματα διασυνοριακής, διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας της «Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας» και ειδικότερα:
  - τα διμερή προγράμματα Ελλάδα-Βουλγαρία και Ελλάδα-ΠΓΔΜ,
  - τα πολυμερή προγράμματα «Βαλκανική – Μεσόγειος», «Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας», MEDENPI, SEE και MED.

### 1.3.B. Αναπτυξιακοί Άξονες της Περιφέρειας

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 35829/22.9.2014 (ΦΕΚ/Β/2642/6.10.2014) Κοινή Υπουργική Απόφαση, οι Άξονες Προτεραιότητας του Ε.Π. καθορίζονται ως εξής:

Πίνακας 50: Αναπτυξιακοί Άξονες του Ε.Π. της ΠΚΜ για την περίοδο 2015-2019

A/A	Άξονας
1	Περιβάλλον και ποιότητα ζωής.
2	Τοπική οικονομία και απασχόληση
3	Κοινωνική μέριμνα, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
4	Βελτίωση διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας

Το γεγονός ότι οι άξονες έχουν οριστεί κεντρικά, είναι πολύ γενικοί και δεν λαμβάνουν υπόψη τη διαφοροποίηση των περιφερειών βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους (π.χ. νησιωτικές περιφέρειες, εσωτερικές ορεινές περιφέρειες, μητροπολιτικές περιφέρειες), θα αντιμετωπιστεί κατά την κατάρτιση της Β' Φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπου οι υπάρχουσες διαφοροποιήσεις θα αποτυπωθούν εσωτερικά στους Άξονες.

Με όμοιο τρόπο θα αντιμετωπιστεί και η περίπτωση των παρεμβάσεων που εντάσσονται σε περισσότερους από έναν άξονα, όπως για παράδειγμα οι παρεμβάσεις που αφορούν τις Υποδομές και τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Ειδικότερα, οι Υποδομές εντάσσονται κυρίως στον άξονα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής» αλλά μπορεί να αφορούν και τους άξονες

«Οικονομία και Απασχόληση» και «Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Διαβίου μάθηση, Πολιτισμός και Αθλητισμός».

Αντίστοιχα οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών μπορεί να εντάσσονται σε περισσότερους από έναν Άξονα όπως π.χ. στους άξονες «Οικονομία και Απασχόληση» και «Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης της Περιφέρειας».

### **1.3.B.1. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής.**

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου άξονα συμπεριλαμβάνονται μέτρα και δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσα από τη βελτίωση των περιφερειακών υποδομών, την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας. Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος άξονας περιέχει παρεμβάσεις που αφορούν ενδεικτικά :

- τη διαχείριση των αποβλήτων,
- την αειφόρο διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων,
- την εξασφάλιση ποιοτικών και ασφαλών υπηρεσιών και προϊόντων
- τη βελτίωση του οδικού δικτύου και των κυκλοφοριακών συνθηκών,
- τον χωροταξικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη των υφιστάμενων τοπικών υποδομών,
- τον εκσυγχρονισμό των υποδομών προσπελασιμότητας και την αναβάθμιση δικτύων μεταφορών
- την προώθηση νέων ενεργειακών τεχνολογιών,

### **1.3.B.2 Τοπική οικονομία και απασχόληση**

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου άξονα εμπεριέχονται δράσεις που στοχεύουν στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας με έμφαση στη αύξηση της απασχόλησης. Ο συγκεκριμένος άξονας ενδεικτικά, αναφέρεται σε παρεμβάσεις :

- αξιοποίησης και ενίσχυσης των τριών παραγωγικών τομέων ανάπτυξης (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής)
- ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας
- βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων επιχειρήσεων
- ανάδειξης της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας

- αναχαίτισης της ανεργίας και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

### **1.3.B.3. Κοινωνική μέριμνα, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός.**

Ο συγκεκριμένος άξονας περιλαμβάνει το σύνολο των μέτρων και δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Ενδεικτικά, αφορά σε παρεμβάσεις:

- στήριξης και υποστήριξης ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα επανένταξης στο κοινωνικό σύνολο,
- στήριξης των ευαίσθητων, κοινωνικά, ομάδων,
- βελτίωσης της ποιότητας των υποδομών και υπηρεσιών υγείας,
- προώθησης της δια βίου μάθησης μέσω βελτίωσης της ποιότητας και των υποδομών,
- αναβάθμισης αθλητικών και πολιτιστικών χώρων και συμμετοχής σε αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις

### **1.3.B.4. Βελτίωση διοικητικής ικανότητας και της οικονομικής κατάστασης της Περιφέρειας.**

Ο τελευταίος άξονας αποσκοπεί στην ανάπτυξη της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της, ως οργανισμών, και στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και των σχέσεών τους με τους πολίτες, τους δημόσιους και τους τοπικούς φορείς. Ενδεικτικά, αφορά παρεμβάσεις:

- στη γενική οργάνωση και λειτουργία της Περιφέρειας και σε ζητήματα αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, μείωσης της γραφειοκρατίας και χρηστής περιφερειακής διοίκησης,
- στις οριζόντιες ή υποστηρικτικές λειτουργίες της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της,
- για τις ανάγκες υποστήριξης των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών για την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους,
- για την εξασφάλιση οικονομικής ευρωστίας και αυτοτέλειας